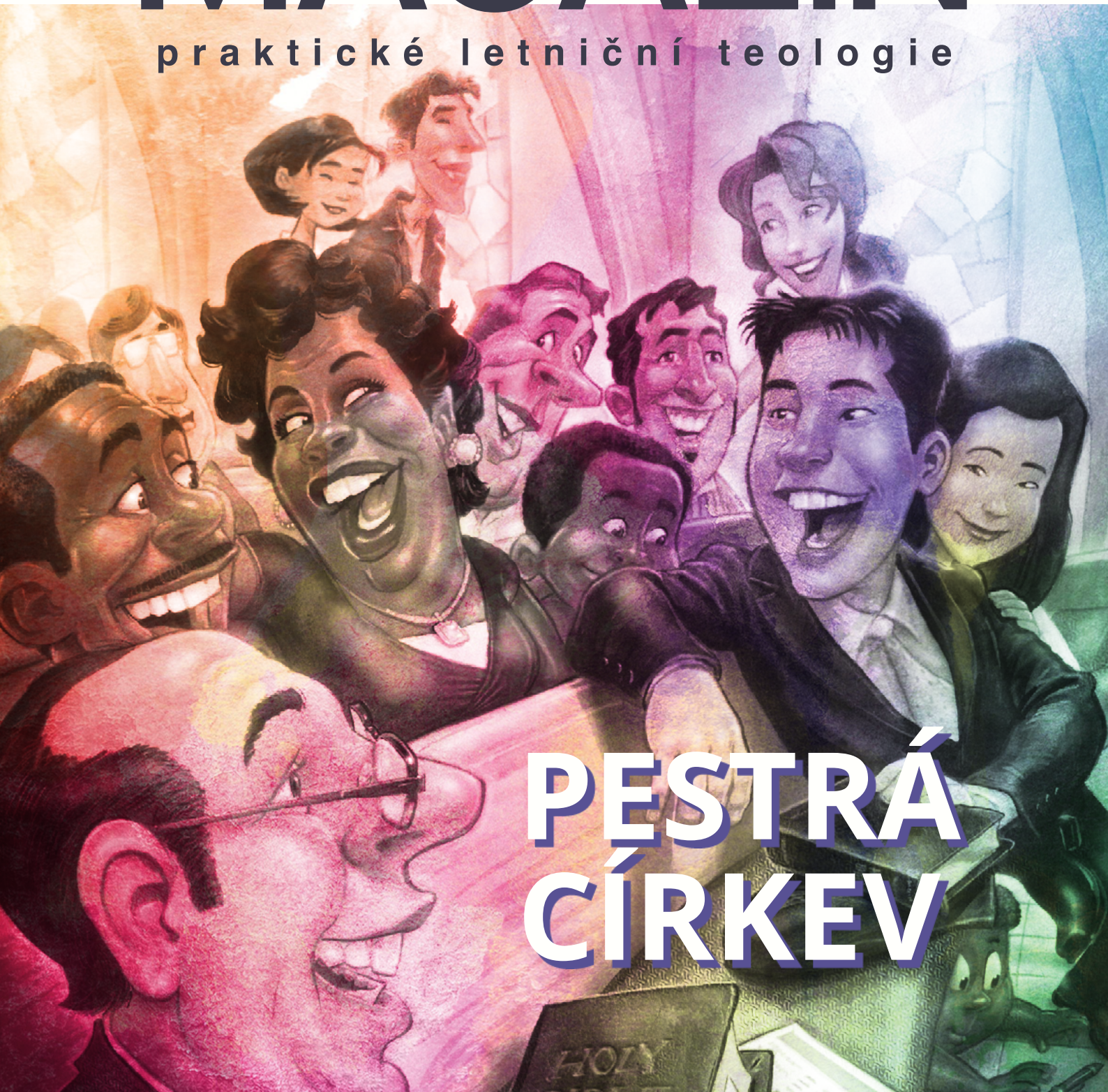

MAGAZÍN

praktické letniční teologie

PESTRÁ CÍRKEV

Služba Božího království v etnicky rozmanitém světě

Isaac Canales | strana 4-7

Vymaňte se z pout: Boží vize etnicky rozmanité církve podle listu Římanům

Boží záměr s lidstvem a jeho dějinami brilantně popisuje Pavlův dopis Římanům. Bůh si povolává svůj lid, který má nést jeho jméno. Shromažďuje všechny národy světa, aby ho společně uctívaly v jeho domě.

Craig S. Keener | strana 8-13

Bůh miluje rozmanitost: Teologie rasové a etnické plurality

Duch svatý nás zmocnil k tomu, abychom evangeliem překlenovali mosty všech kultur, ras a etnických skupin. Přijmout jeho zmocnění však automaticky neznamená, že správně porozumíme jeho záměru a budeme brát užitek z moci, kterou nám světil.

Miroslav Volf | strana 14-17

Soužití s těmi druhými

Ukážeme si, co křesťanská tradice říká o soužití s těmi druhými tak, že se pokusíme najít odpovědi na tři otázky: Kdo jsou „ti druzí“? Kdo jsme „my“? Jak se k sobě máme vzájemně chovat?

Karel Káňa, Rudolf Vrba | strana 18-19

Služba církve v etnicky rozmanitém světě

Dnešní církev je z vícero důvodů vystavena nebývalé rozmanitosti, a musí se naučit v této rozmanitosti sloužit. Je to jeden z klíčů, na kterém bude záležet budoucí rozkvět nebo úpadek církve.

Pablo Polischuk | strana 20-23

Zdravá církev: Budování vztahů založených na vzájemné lásce a péči

Výzva spjatá s budováním láskyplných vztahů plných vzájemné péče v multikulturním prostředí není ničím novým. Církev řešila podobné otázky již v době rané církve, jejíž historii mapuje kniha Skutků.

Jason Morrison | strana 24-26

Church Life: Úloha osobního a veřejného uctívání

Uctívání má v těle Kristově podobnou funkci jako dýchací soustava. Tak, jako dýchání v přirozeném těle vyměňuje zhoubné plyny za životodárné, v Kristově těle nahrazuje sebestředné zájmy za Boží přítomnost.

Randy Hurst | strana 27-30

Jak uslyší?

Evangelium je poselství, které musíme formulovat do slov. Duch svatý nás vstrojuje, abychom při svědectví používali ta pravá slova a mluvili upřímně a s nepředstíranou naléhavostí.

Rick Thomas | strana 31-35

Významná setba – věčná sklizeň

Pošlete to dál! (6. část)

Vše, co nám Bůh propůjčil, má svůj záměr. Byli jsme obdarováni proto, abychom se stali požehnáním pro ostatní lidi.

Neprojezte úrodu, rozmnožte ji! (7. část)

Princip plynoucí z verše „buďte plodní a množte se“ se vztahuje na vše, co Bůh stvořil – člověka, faunu i floru.

H. Maurice Lednický | strana 36-39

Série Život v Království (13. část)

Zodpovědnost věrně naplňovat svěřený úkol

Jen Bůh sám si vede pravdivé a přesné záznamy ohledně toho, jakým způsobem následujeme plán, který nám ušil na míru. Náš Mistr s námi bude spokojený jen za jediného předpokladu – že mu budeme věrní.

Marcia Lednický | strana 40-41

Odlišní – přesto však součást jeho rodiny

Opravdová biblická láska vyžaduje úsilí spojené s přijímáním lidí pocházejících z jiných národů, kteří se od nás odlišují.

PESTRÁ CÍRKEV

Drazí čtenáři,

je tomu již téměř čtvrt století, co jsem poprvé vycestoval do Jižní Ameriky a strávil tam několik měsíců v jednom velkém sboru v argentinském Buenos Aires. Vzhledem k tomu, že Argentina sousedí s Chile, součástí toho velkého křesťanského společenství bylo i mnoho věřících z této země. Obzvlášť si pamatuji na jednoho z nich, který měl velký dar pracovat s dětmi a se kterým jsem se blíže spřátelil. Strávili jsme spolu nejednu chvíli (nejen) při cestování do různých čtvrtí argentinské metropole, kde jsme sloužili především dětem ze sociálně slabšího zázemí a kde jsme si užili mnoho veselých i dojemných chvil.

Do Argentiny jsem se během následujících let několikrát vrátil. Při jedné z takových návštěv jsem zjistil, že můj přítel z Chile již ve sboru není. Když jsem pátral po důvodech, zjistil jsem, že se jako Chilane ve sboru necítil nejlépe, a tak přešel jinam. To mě překvapilo. Je sice pravdou, že ačkoliv Argentinci a Chilané sdílejí jeden kontinent a jeden jazyk, jsou v lecčem jiní a často na účet svých rozdílů špičkově. Přesto mi připadlo, že sbor byl v tomto směru otevřený různým kulturám a osobně jsem v tomto směru nezaregistroval žádné větší napětí. Můj přítel z Chile to však pravděpodobně vnímal jinak. Tehdy jsem si uvědomil, jak těžko se někdy v praxi žije verš „*již není Žid ani Řek ... neboť jste všichni jedno v Kristu Ježíši*“ (Ga 3,28).

Znovu jsem si to mohl uvědomit, když jsem navštívil další hispánskou krajinu, tentokrát zde v Evropě. V jisté době jsme začali slyšet, že ve Španělsku se velmi rozrůstá letniční církev. Když jsem však navštívil tamější sbory, zjistil jsem, že ze značné části církev za růst vděčila přistěhovalcům z Latinské Ameriky, kde již delší dobu probíhalo probuzení. Ti přicházeli po tisících do Španělska za prací a v zásadě zakládali sbory, které navštěvovali zase jen jejich krajané. Samotní Španělé tato společenství téměř nenavštěvovali. Můj přítel a pastor z Granady Daniel Palma, jenž sám pocházel z Argentiny, vedl jeden z mála sborů, kde se střetávaly různé národy nejen z Latinské Ameriky, ale i lidé ze samotného Španělska. Tento sbor však byl tehdy výjimkou potvrzující pravidlo.

Zakládat a vést kulturně a etnicky rozmanitá společenství prostě není úplně jednoduché, a to i přesto, jak často Nový zákon zdůrazňuje, že před Bohem není rozdíl mezi *Židem a Řekem* (Ř 10,12) a jak často nás vyzývá k vzájemnému respektu a úctě. Jeden z nejkrásnějších pozitivních novozákonních příkladů je sbor v Antiochii, jehož vedení bylo etnicky, sociálně i kulturně velmi rozmanité. Přes tuto rozmanitost se však tamní vedoucí dokázali ztížit a sjednotit na modlitbách před Bohem, a byl z toho počátek jednoho z největších a nejdůležitějších misijních nasazení všech dob (Sk 13,1-5). To svědčí o tom, že v etnické a kulturní rozmanitosti se skrývají nejen překážky, ale i značný potenciál. K tomu, abychom jej dokázali náležitě vytěžit, nám mohou posloužit i příspěvky otištěné v tomto novém čísle *Magazínu praktické letniční teologie*. Mimo pravidelných příspěvateľů ze zahraničí se tentokrát můžete začíst do článku Karla Káni a Rudolfa Vrby, vedoucích sboru AC Břeclav, kteří mají s multikulturním a multietnickým soužitím křesťanů bohaté zkušenosti. Nebude chybět ani pravidelná série od dlouholetého misionáře AGWM v Čechách Jasona Morrisona na téma letničního modelu církve Church Life.

Přeji obohacující čtení!

Radek Smelana

Redaktor české verze

VYMAŇTE SE Z POUT

Boží vize etnicky rozmanité církve podle listu Římanům

Isaac Canales

Křesťané potřebují správně porozumět Božímu záměru s lidstvem a jeho dějinami. Brilantně jej popisuje Pavlův dopis Římanům. Bůh si povolává svůj lid, který má nést jeho jméno. Shromažďuje všechny národy světa, aby ho společně uctívaly v jeho domě. Boží vize zahrnuje lidi všech ras a národů, tvořících „nový Izrael“. Bůh měl vizi multikulturního uctívání již v době Staré smlouvy, kdy Izrael od Boha přijal jasné *misijní* a *globální* pověření.

Židovský národ Boží povolání k evangelizaci odmítl. Proci však Židy za jejich odmítavý postoj k ostatním národům průběžně napomínali. Ježíš jasně prohlásil, že Boží království není místní záležitostí určenou pouze Izraeli. Evangelium má být hlášáno všem národům světa. Stejnou myšlenku zopakoval i apoštol Pavel ve svém listu Římanům: „*Tomu, kdo je mocen vás upevnit podle mého evangelia a zvěsti o Ježíši Kristu ... nyní však bylo zjeveno a skrze prorocká Písma podle příkazu věčného Boha oznámeno všem národům k poslušnosti víry*“ (Římanům 16,25-26).

Záměrem evangelia je shromáždit Bohu lid, který vytvoří pestrobarevnou kytici, složenou z lidí různých kultur a posbíranou ze všech koutů světa. Budoucností nejúžasnějšího organismu na zemi – církve – je jednoznačně různorodost. Směřujeme k ní díky pevnému rozhodnutí Stvořitele, prorocky zjeveného v jeho Slově. Byl nám svěřen biblický a pastorační mandát usilovat spolu s Bohem o hlubší naplňování vize pestrobarevné církve v naší době. List Římanům nám slouží jako průvodce k dosažení tohoto cíle.

Teologie multikulturní církve v listu Římanům povstává z Pavlova hlubokého porozumění Božímu záměru s národy světa ve Staré smlouvě. Pavel nahlíží na Boží plán s národy jako na dobrou zprávu zaslíbenou v prorocích (Římanům 1,2). Jeho vlastní dar apoštola národů vyrůstá z Božího biblického pověření, mandátu svěřeného Izraeli, že spasení je „*pro každého, kdo věří, předně pro Žida, ale i pro Řeka*“ (Římanům 1,16).

BOŽÍ ZÁMĚR

Od počátku Písma Bůh zjevoval své záměry se světem skrze svůj vyvolený lid, Izrael (Římanům 1,20; 3,2). Nejprve si vybral Abrahama, který se měl stát otcem Židů. Bůh Abrahama povolal ze starověkého Babylonu. On ho ve víře uposlechl a nechal se obřezat (Římanům 4,11).

Bůh Abrahamovi zaslíbil, že ho učiní otcem mnoha národů – nejen Židů (Genesis 12,3; Genesis 17,5; Římanům 4,18). Vztah mezi Bohem a Abrahamem (a následně i Izraelem) poukazuje na Boží záměr s lidmi. Zjevuje však i špatné postoje Izraelců, jejich pýchu a odmítnutí Božích záměrů (Římanům 10,3).

Bůh vyvolil Abrahama a na počátku ho vyvedl zprostřed multikulturních skupin lidí, kteří uctívali pohanské bohy. Povolal Izrael, aby uctíval jej samého a vyučoval svůj lid, aby to předával ostatním národům (Římanům 2,17-21). Všemohoucí chtěl skrze svůj, Hospodinův, lid zjevit všem národům svůj charakter. Chtěl dát všem národům Izrael za vzor, aby i jeho sousedé věřili v jediného Boha, milovali jedni druhé a prokazovali si vzájemnou péči. Z toho je vidět, že Bůh je od stvoření světa multikulturním Bohem. Svému lidu světil multikulturní poslání: měli přivádět ostatní k tomu, aby spolu s nimi přijali Boží smlouvu.

PROROK MÁ VIZI SMÍŠENÉ CÍRKVE

Pavel se v listu Římanům opakovaně odvolává na proroky – především na Izajáše. Izajáš rozuměl touze Božího srdce po pestrosti. Hospodin promlouval ústy proroků multikulturním jazykem: „*Já Hospodin povolal jsem tě k vítězství a za ruku tě pevně uchopil; já tě ochráním. Svému lidu dám tě do smlouvy, světlem národů tě učiním*“ (Izajáš 42,6 – B21). „*Také cizince, kteří se připojují k Hospodinu, aby mu sloužili a aby milovali Hospodinovo jméno, aby byli jeho otroky, kteří všichni zachovávají sobotu před znesvěcením a drží se pevně mé smlouvy, ty přivedu na svou svatou horu a rozradostním je ve svém domě modlitby; jejich zápaly a jejich oběti budou vystupovat pro zalíbení nad mým oltářem. Vždyť můj dům se bude nazývat domem modlitby pro všechny národy*“ (Izajáš 56,6-7).

Pavel rozumí tomu, že vize zasáhnout národy, vyjádřená Izajášem a dalšími proroky, vychází přímo z Božího srdce. Bývala posláním Izraele, nyní se stala posláním církve. Tato vize je prorocká. Je biblická. Je Božím přikázáním. Bůh svou multinárodní vizi Izraeli jen zlehka nenaznačoval. *Přikázal mu, aby byl světlem okolnímu světu. Izraeli byl svěřen misijní úkol.*

Pavel tento úkol připomíná v deváté až jedenácté kapitole listu Římanům a podtrhuje ho v Římanům 15,7. Nejprve vysvětluje, že teologie přijímání ostatních národů do Božího lidu navazuje na Starou smlouvu a tvoří základ společného uctívání a společenství lidí nejrůznějších ras a etnik. Boží záměry zjevené Izraeli ve Staré smlouvě pokračují i v Nové smlouvě. Hospodin například trval na tom, aby Izraelci mezi sebe přijímali příchozí cizince: „*Vždyť Hospodin, váš Bůh, je Bohem bohů ... který nikomu nestraní a nepřijímá úplatek, zjednává právo sirotkovi a vdově, miluje příchozího a dává mu pokrm a oděv. Proto milujte příchozího, neboť jste byli příchozími v egyptské zemi*“ (Deuteronomium

10,17-19). Ježíš považoval národy světa za své ovečky (Jan 10,16). Principu pestré, smíšené církve rozuměli i Pavel (Římanům 15) a Jan (Zjevení 7,9-10).

CIZINCI MAJÍ ÚČAST NA SMLOUVĚ S BOHEM

Izraelci měli přivádět cizince do smluvního vztahu s Bohem a získávat je pro Boží lásku skrze svou pohostinnost a zjevování jeho dobroty a věrnosti. Proselyté měli být vítáni a přijímáni mezi Boží lid, jestliže učiní pokání ze svých pohanských cest a přijmou za svou hebrejskou kulturu a víru. Ježíš a Pavel Židům připomínali, že opomenuli a odmítli naplňovat poslání, které jim Bůh světil. Připomínali jim to také všichni proroci, kteří přišli před Ježíšem a Pavlem a poukazovali na jejich pyšné odmítání Bohem svěřeného multikulturního mandátu.

BOŽÍ PLÁN S LIDMI VŠECH RAS

Ačkoliv Bůh Židům jasně zjevil, že si své výsadní postavení ničím nezasloužili, protože jim bylo dáno darem, dělalo jim jejich vyvolení dobře a vyvolávalo v nich samolibost. Zapomněli na to, že nebyli vyvolení proto, že jsou speciální. Byli speciální proto, že byli vyvolení. Opomenuli vše zastřešující přikázání lásky a spravedlnosti a neopouštěli bezpečí komfortní zóny své kultury (Micheáš 6,8; Leviticus 19,18). Zapomněli na to, že Mojžíšova manželka byla Afričanka, Abraham pocházel z oblasti současného Iráku a Rút byla pohanská Moábka. Ani Mesiášův rodokmen není „rasově čistý“. Nic takového jako „čistý rodokmen židovského národa“ totiž ve skutečnosti neexistuje. Židé zapomněli na to, že jejich vlastní historii charakterizuje různorodost. Díky svému postoji připravili ostatní národy o požehnání Boha Izraele. Začali se povyšovat nad ostatní a nafoukaně se vychloubat, že oni jediní dodržují Boží zákon. Úplně ztratili ze zřetele důvod, pro který je Hospodin oddělil. Zapomněli na své multikulturní pověření být světlem národům. V důsledku toho se jejich mise stala dostředivou a upadli do etnocentrické pýchy. Boží multikulturní vizi nahradili zdůrazňováním vlastní národní historie, tradic a přísných náboženských praktik. Upevnili svou vlastní jednotu, ale úplně zanedbali své misijní pověření. Stali se zatuchlým rybníkem, v němž přestala proudit misijní voda.

VIZE ZAHRNJÍCÍ VŠECHNY RASY JE PROROCKÁ

S nadutostí Izraelců silně kontrastoval Ježíš – Bůh zjevený v plnosti lidství – který otevřeně a radikálně praktikoval starozákonní teologii přijímání cizinců. Byl kontroverzní osobou. Dokázal šokovat establishment, přesto mu však být věrný. Ježíš přijímal malomocné, Řeky i tzv. „psy“ (což je židovské označení pro pohany). Vítal do svého Království každého hříšníka činícího pokání a nabízel multirasovému, hříšnému světu uzdravení a důvěrný vztah s Bohem. Opakovaně tvrdil, že činí jen to, co vidí činit svého Otce (Jan 8,28). Tím, že přijímal pohany a hříšníky, naplnil Zákon a proroky (Matouš 5,17-20). Farizeje vyzýval k tomu, aby se při svém studiu Písma nezaměřovali na podružná témata a soustředili se na podstatné věci. V listu Římanům nám Pavel Ježíšův multikulturní postoj připomněl:

„Bůh trpělivosti a povzbuzení kéž vám dá být mezi sebou jedné mysli podle Krista Ježíše“ (Římanům 15,5).

Pavel přijal úplné zjevení ohledně kultury Božího království. Viděl v Ježíši měřítko správných a dobrých věcí – těch, přes které v křesťanské víře nejede vlak. Boží království považoval za standard kulturních hodnot, zvyků a přesvědčení. Pavel řekl, že „Boží království není pokrm a nápoj, nýbrž spravedlnost, pokoj a radost v Duchu svatém“ (Římanům 14,17). Boží království objímá, pozvedá a proměňuje každou kulturu, kterou mezi sebe přijímá. S vědomím, že kultura žádného národa není nositelkou úplné pravdy, a že evangelium působí v jistých aspektech pohoršení každé existující lidské kultuře, se můžeme těšit z práce Božích rukou v kulturách odlišných od té naší.

Pavel učil slabé i silné římské křesťany (Římanům 14,1) následující pravdě: Můžeme se učit jedni od druhých a čerpat z jedinečnosti setkávání lidí všech kultur s Pánem. Spojit v jednom těle různé kultury však není vůbec snadné, což vidíme na příkladu římské církve (Římanům 14,1 – 15,13). Pavel zde čelil obrovským mezikulturním střetům.

Boží království objímá, pozvedá a proměňuje každou kulturu, kterou mezi sebe přijímá.

mezi Židy a pohany v římské církvi, ustanovil tím pravidla mezikulturního soužití pro církve všech dob. Tato pravidla přináší uspokojivé odpovědi založené na biblických, prorockých a teologických základech, které Bůh ustanovil již ve Staré smlouvě a potvrdil v Nové smlouvě skrze Pána Ježíše. Pavel odhaluje teologii přijímání všech lidí v Kristu v celém listu Římanům - od pátého verše první kapitoly až po třináctý verš kapitoly patnácté. Na počátku zmíněné pasáže apoštol připomíná pověření nést Boží slovo lidem všech ras, když říká, že jsme přijali Boží milost „k poslušnosti víry pro jeho jméno mezi všemi národy.“ V závěru svého listu toto pověření opakuje (Římanům 16,26).

Řeckým slovem pro „národy“ je slovo *ethneis*, z něhož je odvozeno slovo „etnikum“ (míněno nežidovské). Římanům 1,16 připomíná, že Boží smlouva lásky je určena „předně pro Žida, ale i pro Řeka.“ Pavel, jenž byl sám židovským křesťanem, sám sebe ve vsí pokoře záměrně nazývá misionářem Řeků a barbarů (Římanům 1,14). Můžeme ho rozhodně označit za multikulturního apoštola. Na naše novodobé otázky ohledně multikulturalismu v církvi najdeme odpovědi v listu Římanům.

Když Pavel reagoval na kulturní konflikty mezi Židy a pohany v římské církvi, ustanovil tím pravidla mezikulturního soužití pro církve všech dob.

TÉMA RAS V LISTU ŘÍMANŮM

Slabost Židů a síla pohanů, o kterých hovoří list Římanům (Římanům 14,1 a 15,1), jsou příklady výzev spatřených se soužitím lidí různých ras, kterým čelila již první církve. Pavel byl očitým svědkem těchto věcí. Ve svém listu přináší na tyto otázky odpovědi plynoucí z Boží teologie přijímání všech lidí v Kristu. Vyzývá církve v Římě, aby ji uvedla do praxe společným soužitím Židů a pohanů. Co se stane, když Židé i pohané přijmou spasení a spojí se ve společném uctívání a společenství? Je možné, aby společně uctívali bílí, černí, Hispánci či Asiaté? A měli by to vůbec dělat? Jak má vypadat správné uctívání? Mají se ho společně účastnit lidé jediné kultury? Existuje v oblasti multikulturních témat rozdíl mezi městskou a vesnickou církví?

Tyto otázky týkající se vztahů mezi rasami nejsou jednoduché. Pavlovy odpovědi na ně však mohou použít i dnešní pastoři. Když Pavel reagoval na kulturní konflikty

BOŽÍ PLÁN PRO CÍRKEV TVOŘENOU LIDMI VŠECH RAS

Pavel nám ve verších hovořících o Božím misijním záměru s národy světa odhalil velkou prorockou pravdu: Židé i Řekové postrádají Boží slávu a jsou ospravedlňováni zdarma skrze víru v Krista (Římanům 3,22-23). Otce národů Abrahama dal za příklad člověka poslušné víry. Volal Izrael k tomu, aby se rozpomenul na své dávné poslání být světlem národům: „Jak jsou krásné nohy těch, kteří zvěstují pokoj, těch, kteří zvěstují dobré noviny“ (Římanům 10,15).

V provokativní prorocké pasáži Pavel připomíná vzdor Izraele vůči Božímu záměru s lidmi všech ras a národů: „Dal jsem se nalézt těm, kteří mě nehledali, dal jsem se poznat těm, kteří se po mně neptali.“ O Izraeli však říká: „Po celý den jsem vztahoval své ruce k lidu neposlušnému a odmlouvajícímu“ (Římanům 10,20-21). Bůh připomíná Izraeli – i všem pastorům – že ztratil vědomí svého poslání vůči světu kvůli své touze neopouštět komfortní zónu vlastního kulturní-

ho rámce. Také my bychom si z toho měli vzít ponaučení. Naším posláním je být maximálním možným způsobem pestrobarevný – ať už jde o členskou základnu, veřejnou službu na pódiu či rozmanitost v týmech vedení. Měli bychom být co nejvíce demograficky různorodí a dovolovat Duchu svatému chopit se štětce a palety a vytvářet z našich barev své úžasné dílo.

BIBLICKÝ ZÁKLAD

Při pohledu na naši zemi si potřebujeme připomínat Boží záměr, aby ho lidé všech kultur, jazyků a ras uctívali v jeho domě jako jeho rodina. Naším přátelům říkáme, že v Božím království jsou všichni vítáni. Jaké přivítání jim ale pak ve skutečnosti připravíme?

Kořenem pokrytectví nás evangelikálů je naše neutuchající samolibost a historická neschopnost porozumět bezpodmínečné milosti a lásce, která je pro každého, včetně lidí, k nimž právě nechováme své sympatie. Budeme-li nezávislí na Bohu a samolibí, bude naše vlastní hodnota a sebedůvěra určována naší kulturou, barvou pleti, pracovní pozicí či majetkovou situací. Tehdy nám Kristus nebude schopen pomoci. Budou-li „silní“ (z Římanům 15,1) členové našich církví odmítat nést břemena „slabých“ příslušníků jiných kultur, budeme mít zalíbení sami v sobě, nikoliv v Kristu. Pavel nám říká, že ani „*Kristus neměl zalíbení sám v sobě*“ (Římanům 15,3). Otázka, kterou by si měli položit všichni pastoři, zní: *Chci budovat církev, která nás izoluje od ostatních, nebo uvádět do praxe Pavlovu teologii přijímání všech lidí?* (Římanům 15,7). Budovat církev tvořenou lidmi stejné barvy pleti a jazyka je snadné a dokáže to každý. Zkuste však cíleně smísit dohromady různorodé lidi. Budovat církev složenou z různých ras s sebou nese skutečné výzvy. Kristus za to však zemřel a vstal z mrtvých. Stojí za to vyměnit vlastní pohodlí za slavnou směsici tisíců různých jazyků.

BŮH NÁS VŽDY NEVEDE K JEDNODUCHÝM ŘEŠENÍM

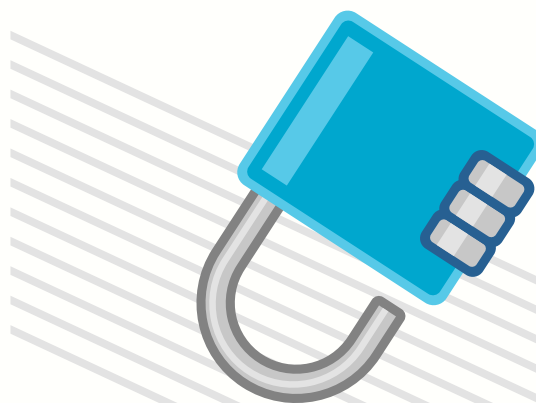
V Římanům 15,7 Pavel v souvislosti s židovsko-pohanským konfliktem v Římě a mnoha dalších sborech, které založil, říká: „*Proto přijímejte jeden druhého, tak jako Kristus k slávě Boží přijal vás.*“ Toto slovo naděje a slávy bylo řečeno do kontextu mezikulturního konfliktu v církvi. Nejjednodušší by bylo vytvořit pro Židy a pohany samostatné sbory. Bůh nás ale vždy nevede k jednoduchým řešením. Vydat se složitější cestou přinese Bohu větší slávu.

Slabí z Římanům 14,1 byli židovští křesťané. Silní z Římanům 15,1 byli pyšní pohané, kteří pohrdali stravovacími pravidly Židů. K Boží slávě bylo, že byli společně ve stejné církvi a pracovali na řešení svých sporů. Židovští bratři nejedli šunku, slaninu a vepřové. Křesťané z pohanů, kteří měli žít z víry, si tyto pokrmy mohli užívat s čistým svědomím. Pavel příslušníkům obou kultur připomíná, že Kristus zemřel za naše rozdíly. Přišel spojovat, ne rozdělovat (Římanům 14,19). Má tedy smysl vést spory ohledně jídla?

Také v současné době je důležité odhodit strach z lidí, kteří nejsou stejní jako my, a pěstovat si Kristův postoj služebníků (Římanům 15,8), prokazujících lásku slabším.

PŘIJETÍ NENÍ TOTÉŽ CO TOLERANCE

Pavel nás v listu Římanům učí bojovat s problémy multikulturalismu a nepodléhat snadným řešením, která nám nabízí tento svět. Když se v našem společenství postavíme čelem problémům plynoucím z našich odlišností tím, že budeme přijímat jedni druhé v Kristu, řekneme ne laciným světským řešením. Ta spočívají v předsudcích, rasismu, segregaci, násilí, toleranci a zakopání se v komfortní zóně. Pavel neřekl, že máme jedni druhé tolerovat. Tolerance je kultivovaná forma rasismu a skrytý hřích. Pavel nám přikazuje, abychom jedni druhé „přijímali“, nikoliv tolerovali (Římanům 15,7). Použité slovo *proslambano* znamená přijmout a přivítat, nikoliv tolerovat či snášet.

Otázka, kterou by si měli položit všichni pastoři, zní: Chci budovat církev, která nás izoluje od ostatních, nebo uvádět do praxe Pavlovu teologii přijímání všech lidí?

Slovo „přijímat“ z Římanům 15,7 se podobá velikému objetí. *Proslambano* skutečně doslova znamená „obejmout“. Pavlovou odpovědí na segregaci je tedy mezirasové objetí. Bůh nestrání žádnému etniku. Ve vašem staršovstvu, týmu služebníků a Boží rodině mohou být lidé všech barev pleti. Opomíjet biblický mandát společného uctívání lidí všech ras stojí Boží království vysokou cenu. Pavel nám připomíná, že církev musí svou budoucnost vidět v Písmu a vymanit se z veškerých pout rasových komfortních zón, individualismu a zdvořilé tolerance. Cestu nám vytyčuje Římanům 14,1 až 15,13. Proto „*přijímejte jeden druhého, tak jako Kristus k slávě Boží přijal vás*“ (Římanům 15,7).

ISAAC CANALES je hlavním pastorem sboru Mission Ebenezer Family Church v kalifornském Carsonu.

BŮH MILUJE ROZMANITOST:

Teologie rasové a etnické plurality

Craig S. Keener

Jako křesťané se pravidelně modlíme za to, aby se děla Boží vůle jako v nebi, tak i na zemi. Co to ale znamená? Jedním z aspektů Boží vůle je nepochybně jednota Božího lidu v jeho rasové a etnické rozmanitosti. Na věčnosti se ke společnému uctívání okolo Božího trůnu shromáždí lidé ze všech národů (Zjevení 5,9; 7,9). Bůh si chce použít svou církev, dědičku svého Království, aby byla obrazem budoucího světa. Jednou z ochutnávek nebe je rasově a etnicky rozmanité společenství.

V roce 2006 si letniční a charismatici připomněli výročí probuzení na Azusa Street. Jednou z charakteristických vlastností tohoto probuzení, vedeného afroamerickým pastorem Williamem J. Seymourem, byl od počátku jeho rasově rozmanitý charakter. Takový zrod moderního letničního hnutí by nás neměl nijak překvapit. Vždyť první Letnice nesly zcela stejné poselství!

LETNICE OTOČILY BÁBEL NARUBY

Během prvních Letnic začal Bůh naplňovat své zaslíbení pro poslední časy, že jeho lid bude promlouvat jeho jménem (Skutky 2,17-18). Zpočátku ale učedníci mluvili jazyky cizích lidí (Skutky 2,4-6). Židé z mnoha národů tehdy rozpoznali spoustu lokálních jazyků (Skutky 2,9-11).

Mnozí bibliční učitelé zaznamenávají, že místa, z nichž se zmínění Židé rozptýlili po celém tehdejší světě shromáždili, se nápadně podobají výčtu národů z desáté kapitoly Genesis (pouze jsou zapsána jazykem prvního století). V jedenácté kapitole téže samé knihy Bůh tyto lidi rozehnal od bábelské věže tím, že zmátl jejich jazyky. V den Letnic už Bůh neseslal rozličné jazyky proto, aby lidi rozdělil. Tentokrát Bůh prostřednictvím nového daru jazyků přivádí lidi k sobě jako jednotnou církev mnoha kultur a nastiňuje tím počátek svého plánu, který se v knize Skutků dále rozvíjí.

Jak zásadní je otázka multirasové a multietnické jednoty pro správné pochopení Letnic? Vzpomeňme na Ježíšovo zaslíbení: Duch svatý nás zmocní, abychom mu byli svědky až na sám konec světa. Máme o něm tedy svědčit lidem všech kultur (Skutky 1,8). Svědectví jdoucí napříč kulturami je natolik stěžejní, že se Boží Duch dokonce rozhodl potvrdit své zmocnění znamením umožňujícím jeho služebníkům uctívat Boha v jazycích druhých lidí. Proto nás nemůže překvapit, že od Azusa Street až po současnost je základním rysem letničního hnutí orientace na misii. Značná část současného křesťanstva dnes považuje letniční hnutí za vzor efektivní misijní práce.

NĚKOLIK VIZIONÁŘŮ A SPOUSTA TĚCH, KTERÝM VĚCI DOCHÁZEJÍ POMALEJI

Duch svatý nás zmocnil k tomu, abychom evangeliem překlenovali mosty všech kultur, ras a etnických skupin. Přijmout jeho zmocnění však automaticky neznamená, že správně porozumíme jeho záměru a budeme brát užitek z moci, kterou nám svěřil. Většinou první jeruzalémské církve vše docházelo jen velice pomalu a výrazně pokulhávali za Božím plánem.

Křesťané, kteří Boží vizi pochopili jako první, byli helénští Židé – lidé, tvořící kulturní menšinu v jeruzalémské církvi. Ti již měli zkušenosti s rozmanitými kulturami a byli díky tomu citlivější na dynamiku služby, která překračuje hranice jednotlivých kultur. Jeden z helénských kazatelů, Filip, byl průkopnickým misionářem v Samaří (Skutky 8,5-13). Když jeruzalémští apoštolové přijeli na místo a uviděli, že je to Pánovo dílo, připojili se k němu (Skutky 8,25). Tím, kdo prolomil ledy a dílo založil, byl ale Filip.

Po probuzení v Samaří vyslal Bůh Filipa na setkání s vážným představitelem královského dvora z Etiopie (Skutky 8,26-39). Tento úředník, který se jako eunuch nemohl stát plně Židem, byl prvním pohanským křesťanem. Jeho obrácení nevyvolalo žádné polemiky. Protože se po setkání s Filipem vrátil do své domoviny, jeruzalémská církev se o něm zřejmě vůbec nedozvěděla. Buď jak buď, ten muž nežil v Izraeli a nemohl tedy vytvářet nepohodlné precedenty.

Přijímání dalších neobřezaných pohanů do církve však nutně začalo vyvolávat spory. Bůh poslal Petra ke Kornéliovi, důstojníkovi římské armády, která okupovala Judsko. I přes Ježíšovy jasné instrukce, že učedníci mají být svědky až na sám konec světa, potřeboval Petr dramatickou sérii vidění, aby to změnilo jeho uvažování o pohanech (Skutky 10,28-29). Když se dozvěděl o vidění, které souběžně s ním přijal i Kornélius, a byl svědkem vylití Ducha v jeho domě, pochopil Petr s jeho společníky, že Bůh zve ke spasení i pohany (Skutky 10,44-48). Jeruzalémská církev uznala, že Bůh přijímá i pohany, až když si vyslechla Petrovo podrobné vyprávění o mnoha znameních, která mu Bůh v té souvislosti dal (Skutky 11,18).

TRAGICKÝ ODPOR

Když Bůh přijal hrstku pohanských konvertitů, jeruzalémskou církev to příliš neznepokojilo. Neměli s tím problém, dokud šlo o malý počet lidí – dokud na ně mohlo být nahlíženo jako na **výjimky**. Zprávy o velkých počtech neobřezaných lidí, obračejících se k Pánu, však celou situaci vyhrotily.

Podle židovského učení se pohanští konvertité k judaismu museli nechávat obřezat. Ježíšovi následovníci, žijící v kulturním prostředí Jeruzaléma, by se před svými spoluobčany shodili, kdyby netrvali na stejném požadavku i pro křesťany. Jeruzalém byl v průběhu čtyřicátých až šedesátých let prvního století čím dál konzervativnější. Zažíval totiž trvalý útlak od pohanů, šíleného vladaře, který se pokusil znesvětit chrám a krátkou vládu židovského krále, který rozdmýchal v lidech nával nacionalismu. Církve obvykle odrážejí pozitiva i negativa kulturního prostředí společnosti, v níž působí. Jeruzalémská církev v tom nebyla žádnou výjimkou. Někteří začali trvat na tom, že lidé obračející se z pohanů musí podstupovat obřizku (Skutky 15,1-5; porovnej s Galatským 5,11 a 6,12). Něco podobného se děje i v dnešní době, když misionáři směřují dohromady svou kulturu s evangeliem a naléhají na zahraniční konvertity, aby přijímali kulturu církve, která misionáře vyslala.

V první církvi se tedy rozběhla diskuze o tom, zda přijímat pohany takové, jací jsou, a nevyžadovat od nich, aby opouštěli svou kulturu. Pavel s Barnabášem vyprávěli, jak Bůh potvrzuje jejich službu svými znameními. Petr připomněl svou dřívější epizodu v Kornéliově domě a Jakub diskuzi uzavřel biblickým argumentem (Skutky 15,7-21), čímž upevnil jednotu církve.

Přesto však v Jeruzalémě nepřestal růst nacionalismus, který zvýšil napětí mezi jeruzalémskou církví a mladšími církvemi nacházejícími se mimo svatou zemi. Pavel chtěl svou poslední návštěvou Jeruzaléma přispět k nastolení pokoje. Přivedl s sebou zástupce židovsko-pohanských církví z diaspory spolu s darem pro chudé jeruzalémské křesťany. Brzy se dozvěděl, že někteří křesťané uvěřili pomluvám týkajících se jeho osoby. Někteří vyvozovali, že jestliže Pavel respektuje kulturu pohanů, jistě již zavrhl svou původní, židovskou kulturu (Skutky 21,21). Pavel přistoupil na to, že své ztotožnění s jeho vlastní židovskou kulturou lidem názorně předvede, aby pomluvy rozptýlil (Skutky 21,23-26).

Uprostřed Pavlova skutku smíření jej však lidé, nepřátelští jeho misii mezi pohany, napadli (Skutky 21,27-29). V nepřátelské atmosféře Pavel nabídl, že se ještě jednou pokusí svou misii mezi pohany vysvětlit. Na počátku své promluvy kázal o Ježíši a zástup, shromážděný v chrámu, mu pozorně naslouchal. Člověk by doufal, že Pavel dá výzvu ke spasení, na kterou zareaguje spousta lidí – výzvu podobnou té, již dal o generaci dříve Petr. Pavel však díky svému povolání nedokázal mluvit jen o Ježíši. Ti, kdo opravdově přijmou evangelium, se stávají součástí Boží církve. Pravý člen jeho církve musí mezi sebe přijímat další členy. Proto Pavel pokračoval vyprávěním o svém povolání přivádět ke Kristu pohany (Skutky 22,21), čímž své posluchače okamžitě popudil a vyvolal svými slovy pozdvižení (Skutky 22,22).

Pavlovi posluchači netušili, že jeho řeč byla zřejmě jejich poslední šancí na záchranu národa. Ačkoliv to byl těžký úkol docílit jednotné církve Židů a pohanů, alternativa v podobě agresivního nacionalismu přivodila jen o několik let později Jeruzalému zkázu. Jeruzalémské megacírkví je nutno přiznat k dobru, že efektivně zasahovala příslušníky vlastní kultury (Skutky 21,20). Jejich podezřívavost v otázce misie mezi pohany však byla krátkozraká. V Božím plánu byly začínající církevní *diaspory* semenem budoucnosti.

NOVÝ MODEL

Jeruzalém byl téměř výhradně židovský, proto ani nebylo možné očekávat, že by se zdejší církve staly multietnickými společenstvími – ačkoliv by jistě pomohla vyšší míra jejich porozumění ostatním etnicky rozmanitým církvím. V kosmopolitní Antiochii však byla situace diametrálně odlišná. Žili zde vedle sebe Židé, Řekové, Syřané a další minoritní skupiny. Právě zde helénští křesťané přijali vizi Ducha svatého pro evangelizaci pohanů (Skutky 11,19-21).

Etnicky rozmanitá antiošská církev si ustanovila pestrý tým vedení citlivý k potřebám všech skupin, které toto společenství tvořily. Saul se narodil v Tarsu, ale vyrůstal v Jeruzalémě (Skutky 22,3). Jeho vzdělání a konexe poukazyvaly na to, že pocházel z vysoce postavené rodiny. Římské občanství zřejmě zdědil po předcích, kteří byli osvobozenými otroky. Barnabáš byl levita z Kypru. Manahen byl společně vychovaný s tetrarchou Herodem Antipou. Lucius pocházel z Kyrény, kosmopolitního severoafrického města rozděleného na řeckou, židovskou a severoafrickou populaci. Šimon měl přezdívku „Niger“. Bylo to běžné římské jméno, které však použito jako přezdívka znamenalo „černý“. Mnozí bibliční učitelé míní, že stejně jako Lucius pocházel ze severní Afriky a možná byl potomkem afrických konvertitů k judaismu (Skutky 13,1).

Antiošská církev přijala vizi budovat multikulturní církev nejen v Antiochii, ale i po celém světě. Byl to tak obrovský úkol, že bylo možné o něm být jen uvažovat pouze skrze nadpřirozenou víru Ducha. Zasáhnout celý tehdejší svět, v němž žilo přes sto miliónů lidí, hrstkou nežidovských křesťanů, věřících v jediného Boha, byl nadlidský úkol. Antiošská církev však dávala prostor Duchu svatému. Duch nejprve ohlásil důraz na rozmanitou církev v den Letnic; poslal Filipa promluvit s africkým hodnostářem a Petra ke Kornéliovi (Skutky 8,29; 10,19); potvrdil, že Bůh přijímá Samařany i pohany tím, že jim dal svého Ducha (Skutky 8,14-17; 10,44-46). Nyní Duch z Antiochie vysílá Pavla a Barnabáše (Skutky 13,2-4) k evangelizaci Kypru a Malé Asie. Během své druhé cesty Pavel odešel z Troady do Filipis a Řekové s Římany ho vnímali jako člověka, který do Evropy přináší nějaké asijské poselství. Důležitější však byla biblická perspektiva: Bůh pokračoval v šíření svého poselství, určeného všem národům světa.

Pod vedením Ducha Pavel podřídil svou vlastní kulturu poslání zasahovat všechny lidi Kristovým poselstvím, překračujícím hranice všech kultur (1. Korintským 9,19-23). Stejně jako jeho nepřijaté kázání v jeruzalémském chrámu (Skutky 22,21-22), přinášejí i jeho dopisy jasné poselství o důležitosti multietnické jednoty, která náleží k samé podstatě evangelia. V Pavlově době představovalo

pro církev největší problém etnické rozdělení mezi Židy a pohany – rozdělení, které v minulosti zavedl sám Bůh. To, že Pavlovo evangelium překonalo bariéry rozdělení ustanoveného samotným Bohem, nás vede k závěru, že totéž evangelium dokáže zakopat i příkopy způsobené lidskou pýchou a sobectvím.

ETNICKÁ JEDNOTA V SRDCI PAVLOVA EVANGELIA

V případě pochybností, zda k evangeliu patří důraz na etnickou a rasovou jednotu Kristovy církve, nemusíme chodit daleko. Pavel v listu Římanům píše etnicky rozdělené církvi. Vládce Klaudius o několik let dříve z Říma vyhnal všechny Židy. Židovští křesťané, k nimž patřili i Akvila s Priscilou, se pak museli usadit jinde (Skutky 18,2). Díky jejich vyhoštění sestávala římská církev několik let převážně z pohanů, dokud Klaudius nezemřel a židovští křesťané se nevrátili. Židovská a pohanská společenství – se svými odlišnými praktikami a hodnotami – teď musela začít žít pohromadě. Jejich vzájemné odlišnosti však působily kulturní střety.

Proto je Pavel vybízí, aby se sjednotili v evangeliu a přenesli se přes své odlišnosti (Římanům 1,16; 10,12-13). Připomíná, že pohané jsou ztraceni (Římanům 1,18-27), že však totéž platí i pro Židy (Římanům 2,12-29). Všichni lidé jsou hříšní a dopadá na ně Boží soud (Římanům 2,9; 3,9). Jsme-li však všichni stejně ztraceni, budeme také zachráněni na základě stejných podmínek – vírou v Krista.

Židovský lid většinou věřil tomu, že jeho příslušníci jsou spaseni proto, že jsou Abrahamovými dětmi. Měli podíl na spasení kvůli své smlouvě obřizky. Pavel však římským křesťanům připomněl, že obřizka ani příslušnost k Izraeli ke spasení nevedou (Římanům 2,25-29; 4,9-12). Podstatné je následovat Abrahama v jeho víře (Římanům 4,11-12.16). Kdyby se přesto chtěl někdo odkazovat na to, že je spasený díky tomu, že je Abrahamovým potomkem, připomněl Pavel, že všichni lidé jsou Adamovými potomky (Římanům 5,12-21). Židé vyvozovali, že jsou nadřazení pohanům proto, že jim byl svěřen Zákon. Pavel však poukázal na to, že Zákon sice vyučuje rozdílu mezi dobrem a zlem, nedokáže však nikoho ospravedlnit (Římanům 7,7-12).

Židovský lid se těšil speciálním privilegiím (Římanům 9,4-5), která mu ale nezajišťovala spasení. Izmael ani Ezau neobdrželi zaslíbení. Samotná genetická příbuznost s Abrahamem nebyla zárukou účasti na Boží smlouvě (Římanům 9,6-13). Židé rádi zdůrazňovali své vyvolení v Abrahamovi. Ke spasení si však Bůh nevyvolil lidi na základě jejich etnického původu (Římanům 9,19-29), ale na základě víry v Krista (Římanům 9,30 – 10,15). Všichni přijímáme spasení stejnou cestou. Proto nás evangelium směřuje nejen s Bohem, ale i jedni s druhými.

Problémem římské církve však nebyl jen přezíravý postoj židovských křesťanů vůči věřícím z pohanů. Pavel na druhou stranu zároveň napomíná i pohanské křesťany, aby nepohrdali Židy a jejich dědictvím (Římanům 11,17-24). Římští pohané se na Židy dívali spatra kvůli jejich zvláštním stravovacím zvykům a svatým dnům, které se od praktik běžných Římanů odlišovaly. Pavel vybízel všech-

ny, aby nepohrdali jedni druhými kvůli svým odlišnostem. Každý z nás si můžeme zachovat svou kulturu, a přesto být jednotní v Kristu (Římanům 14,1-23). Jednota neznamená jednotvárnost. Nespočívá v tom, že zástupci menšinových kultur s evangeliem přijmou i kulturu většinovou. Potřebujeme naopak oceňovat dary přinášené do církve každou jednotlivou kulturou a spojit se v jednotě víry a Ducha, nikoliv v jakési „křesťanské nadřazené kultuře“.

Pavel na konci svého listu zmiňuje Ježíše (Římanům 15,8-9) i sám sebe (Římanům 15,16.25) jako příklady lidí, sloužících všem lidem. Jeho závěrečné povzbuzení zahrnuje varování před lidmi, kteří působí rozdělení (Římanům 16,17). V praxi to znamená, že společně musíme pracovat, žít a milovat společně (srovnej s Galatským 2,11-14). Pavel prostřednictvím listu Římanům vybízí věřící, aby zasypali příkop mezi Židy a pohany, který v minulosti vykopal sám Bůh. Tím spíše můžeme zahrabat i příkopy, které nezpůsobilo nic než lidská pýcha a sobectví!

NOVÝ CHRÁM

Pavův konflikt v jeruzalémském chrámu spustila situace, kdy několik Židů z Efezu obvinilo Pavla z toho, že do jejich svatého chrámu přivedl efezského pohana (Skutky 21,28-29). Protože Pavlovi žalobci i jeho pohanský společník pocházeli z Efezu, efezská církev se dozvěděla, že Pavel skončil v římské vazbě.

V době, kdy Pavel psal list Efezským, tamní církev věděla, že byl obviněn z toho, že vzal pohana do odděleného prostoru chrámu – na vnitřní nádvoří, kam mají dovoleno vstupovat pouze Židé. Ve Staré smlouvě o zdi rozdělení nic nečteme. Byla vybudována až v Herodově chrámu, aby posílila povědomí kněží o požadavcích na jejich svatost. Pro Pavla a jeho efezské posluchače neexistoval větší symbol dělicí bariéry mezi Židy a pohany, než tato zeď. Proto jim Pavel píše tak otevřeně. V souvislosti s novým chrámem Pavel prohlašuje, že zeď rozdělení byla Kristovým křížem stržena (Efezským 2,14.19-22).

Pavel nebyl prvním, kdo proti rozdělení chrámu vystoupil. O generaci dříve Ježíš zpřevracel stoly chrámových směnárníků a vyhlásil, že chrám měl být „*domem modlitby pro všechny národy*“ a jeho tehdejší správci z něj učinili „*jeskyni lupičů*“ (Marek 11,17). Ježíš se tímto svým výrokem odkázal na dvě starozákonní pasáže. První z nich vyhlašovala Boží plán přijetí pohanů mezi jeho lid (Izajáš 56,3-7), druhá vyhlašovala soud nad těmi, kdo si mysleli, že jim chrám poskytne útočiště před soudem, aniž by činili pokání (Jeremjáš 7,4-14). Ježíš vyhlásil částečný soud nad segregovanou náboženskou institucí. O čtyřicet let později zbyly ze svatyně pozemského chrámu jen trosky.

Když samařská žena rozpoznala, že Ježíš je prorok, uvědomila si, že Židé mají v náboženských otázkách pravdu. Samařané koneckonců nevěřili na žádné proroky kromě Mojžíše a Mesiáše. Navzdory svému nabytému poznání žena do chrámu vkročit nesměla, protože Samařané nebyli v jeruzalémském chrámě vítáni. Ježíš jí řekl, že nový chrám neleží ani v Jeruzalémě (kde Boha uctívali Židé), ani na hoře Gerizím (kde ho ctili Samařané), ale „*v Duchu a pravdě*“ (Jan 4,20-24). Příbytek Ducha byl novým chrá-

PROČ BÝT KULTURNĚ ROZMANITOU CÍRKVÍ?

Odpovídá to poslání církve zasáhnout všechny etnické skupiny světa evangeliem (Matouš 28,18-20). Vědomí, že Bůh do blízkosti místní církve umístil lidi z jiných národů, vyžaduje od takové církve misijní reakci. „Učinil z jedné krve všechno lidstvo, aby přebývalo na celém povrchu země; ustanovil jim nařízená období a hranice jejich přebývání, aby hledali Boha, zda by se jej snad mohli dotknout a nalézt ho, a přece není od nikoho z nás daleko“ (Skutky 17,26-27).

Koresponduje to s povahou evangelia přivádět svět ke smíření s Ježíšem Kristem (2. Korintským 5,14-21; Galatským 3,28). Místní církev musí bez předpojatosti zasahovat celé své okolí službou smíření.

Je to v souladu s povahou církve, která je společenstvím vykoupených lidí, odrážejícím nové (znovuzrozené) lidství v Ježíši Kristu (Efezským 2,11-22). Místní církev, tvořená lidmi nejrozličnějších etnických skupin a pozadí, má výsadu zjevovat světu Ježíše. Její členové jsou důkazem toho, že v nich Kristus zbořil každou zeď nepřátelství a nenávisti. Kulturně rozmanitá církev je obrazem multikulturního uctívání. Před Božím trůnem se shromáždí lidé ze všech národů, kmenů, jazyků a z každého lidu, aby společně uctívali Boha (Zjevení 7,9-12). Místní církev má příležitost být názornou ukázkou jednotného uctívání našeho budoucího nebeského společenství.

DAVID WELLS

je superintendent distriktu British Columbia/Yukon kanadské letniční církve Pentecostal Assemblies of Canada.

mem, o kterém Pavel řekl, že jsou v něm vítáni jak Židé, tak i pohané (Efezským 2,14-22).

JEŠTĚ PŘED VZNIKEM CÍRKVÍ V JERUZALÉMĚ A ANTIOCHII

Ačkoliv Boží plán kulturně rozmanitého společenství připadal rané církvi jako novinka, byl jím ve skutečnosti od počátku. Bůh si Abrama vyvolil, aby skrze něj byly požehnány všechny rodiny světa (Genesis 12,3; 18,18; 22,18).

Bůh oddělil dávný Izrael od ostatních národů pro jeho vlastní dobro. Vždy však dělal výjimky. Raní křesťané si brzy začali uvědomovat význam zmíněných výjimek. Když Štěpána obvinili z toho, že popírá ústřední úlohu chrámu, připomněl svým žalobcům, že Bůh promluvil k Abramovi v Mezopotámii, Josefa vyvýšil v Egyptě a Mojžíšovi se zjevil v midjánské poušti. Snažil se dovolávat Jonáše, lidí, kteří Bohu sloužili ve vyhnanství (Daniel, Ester, aj.) a mnoha cizinců přijatých do Izraele v době Davidovy vlády (viz např. 2. Samuelova 6,10-11; 15,18-22; 1. Královská 1,44).

Také Matouš si všiml starozákonních výjimek. Ačkoliv dávné rodokmeny vynechávaly ženy, v rodokmenu na počátku Matoušova evangelia nalézáme hned čtyři. Nejsou to však, jak bychom zřejmě očekávali, ty neznámější z velkých izraelských žen, Sára či Rebeka. Namísto toho v rodokmenu vidíme Támaru z Kanánu (Matouš 1,3), Rachab z Jericha (1,5), Rút z Moábu (1,5) a vdovu po Chetejci Uriášovi (1,6). Tři předkové krále Davida a matka krále Šalomouna byli pohané nebo – v případě Uriášově manželky – měli pohany v rodině.

Tyto případy odpovídají všeobecné realitě. Ačkoliv se někteří domnívají, že kniha Jozue je zaměřená proti všem pohanům, vidíme v ní kontrast mezi Rachab a izraelitou Akánem. Když skryla izraelské zvědy na střeše svého domu, zradila Rachab svůj lid, ale zachránila svou rodinu. Akán naproti tomu zradou svého lidu svou rodinu zničil, když vzal z klaté kořisti a lup skryl pod podlahou. Kniha Rút nám zase vykresluje Moábku, která se připojila k Božímu lidu a stala se součástí dlouhodobého dějinného záměru.

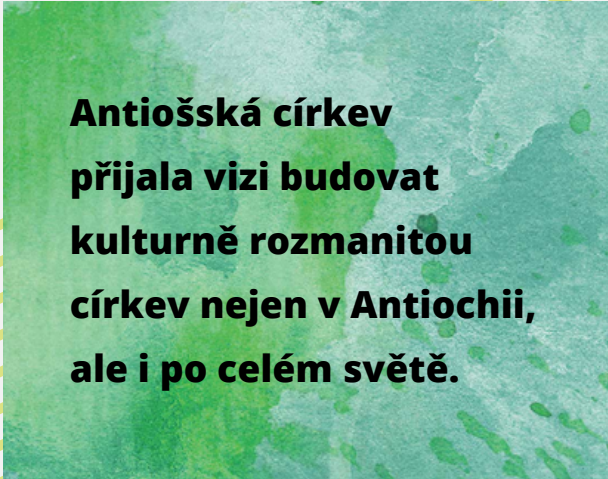
Rodokmen, kterým Matouš začíná své evangelium, je sepsán velmi netradičním způsobem. Matouš v něm vysílá silné poselství svým soukmenovcům z řad židovských křesťanů. Staré židovské rodokmeny totiž obvykle zdůrazňovaly čistotu izraelských rodů. Matouš však záměrně zdůraznil rasově rozmanitou povahu Davidovy linie Ježíšových předků. (Bible se zmiňuje i o dalších Bohem naplánovaných mezietnických spojeních, například mezi Josefem a Asenat (Genesis 41,45), Mojžíšem a Siporou (Exodus 2,21) nebo Ester a Achašvérošem (Ester 2,17).)

Důraz na přijímání pohanů charakterizoval i Ježíšovu pozemskou službu. Ačkoliv mágové byli dávnými Danielovými nepřáteli, Matouš zaznamenává, jak se perští mágové přicházejí poklonit králi Židů. V kontrastu s tím se judský král Herodes zachoval spíše jako dávný pohanský faraón, když nechal zabít děti mužského pohlaví (Matouš 2,1-18). Herodova brutalita přinutila Ježíšovu rodinu prchnout do

vyhnanství do afrického Egypta, podobně jako kdysi Mojžíš utekl před faraónem do Midjánu (Matouš 2,13-15).

V Matoušově evangeliu najdeme i jiné náznaky Boží lásky vůči lidem všech národů. Ježíš se usadil v oblasti, která byla spojována s pohany (Matouš 4,15). Uzdravil setníkova sluhu (Matouš 8,5-13) a vyhlásil, že Bůh přijímá lidi z východu – například mágy – i ze západu – například Římana s pevnou vírou (Matouš 8,11). Ježíš osvobozoval demonizované na pohanském území (Matouš 8,28-34; povšimněte si poznámky o prasatech ve verši 30). Ve vysloveně pohanské oblasti si vyžádal Petrovo vyznání víry (Matouš 16,13-20). Pohanský popravčí byl prvním, kdo na kříži poznal Ježíšovu skutečnou identitu (Matouš 27,54). Matoušovo evangelium vrcholí Ježíšovým pověřením získávat učedníky ze všech národů (Matouš 28,19-20), založeným na zaslíbení, že všechny národy uslyší evangelium (Matouš 24,14).

Ježíš připomněl, že Bůh měl srdce pro pohany již ve Staré smlouvě a připravil cestu k misii mezi pohany ve Skutcích. To vše nám ukazuje na konečný cíl Kristovy rozmanité církve, tvořené lidmi všech ras a kultur světa.

**Antiošská církev
přijala vizi budovat
kulturně rozmanitou
církev nejen v Antiochii,
ale i po celém světě.**

ZÁVAZEK BUDOvat ROZMANITOU CÍRKEV

Deklarovat na papíru, že věříme v rozmanitost církve, může být jistým krokem vpřed, žít podle tohoto závazku však vyžaduje větší úsilí. Jako křesťané musíme vynaložit své úsilí tam, kam směřuje vyznání našich úst s vědomím, že kde je náš poklad, tam je i naše srdce. Po Letnicích se raná církev naučila sdílet své materiální zdroje nejen se svými nejbližšími sousedy (Skutky 2,44-45), ale i s potřebnými lidmi z jiných částí světa (Skutky 11,28-30). Jedním z cílů Pavlovy poslední cesty do Jeruzaléma bylo přinést dary pro chudé od pohanských církví (1. Korintským 16,1-4; 2. Korintským 8,1 – 9,15), představující symbol jednoty mezi židovskými a pohanskými církvemi (Římanům 15,26-27). Místní církve musí být samofinancované. Jinou

otázkou je však podpora biblického vzdělání nebo pomoc lidem trpících hladomorem. I dnes existují oblasti světa, v nichž mohou naše finanční zdroje efektivně posloužit Božímu království. Taková partnerství podtrhují jednotu Kristova těla, jehož každá část sdílí dary, které jí Bůh dal k užítku ostatních.

Vzájemná péče napříč rozdílnými kulturami však není jen o penězích. Předně jde o nastavení našich srdcí. Křesťané ve Spojených státech byli právem zděšeni, když 11. září 2001 džihádisté zabili tři tisíce lidí. O několik dní dříve ale začali stejně smýšlející lidé vyvažďovat křesťany v severní Nigérii a zabili přitom mnohem více lidí. Podobně podle některých odhadů desetinásobně více lidí – převážně dětí – zemře **každý den** na podvýživu nebo na běžně léčitelné choroby.

Mnozí z těch, kdo umírají, nebo pláčou nad smrtí svých dětí, jsou naši bratři a sestry. Jistě je správné zajímat se o dění ve vlastní zemi. Záleží nám ale i na tom, co probíhá jinde? Co se děje našim spoluobčanům, členům Božího království různých národností, ras a etnických skupin? S jakým královstvím se ztotožňujeme na prvním místě? Podobáme se více jeruzalémské církvi nebo církvi v Antiochii?

Tento princip se však netýká jen těch, kdo žijí daleko od nás. Jestliže někdo z křesťanů čelí diskriminaci v práci jen kvůli tomu, že patří k etnické menšině, nebo zápasí s tím, jak se přizpůsobit pro něj nové kultuře naší země, jsme připraveni mu naslouchat a pomoci najít řešení? Etnická a rasová jednota musí převýšit všechny naše vznešené ideály. Vyžaduje, abychom následovali příklad Ježíšovy obětavosti a milovali druhé tak, jak on miloval nás (Jan 13,14-15.34-35). Odměnou za naše oběti je požehnání. Bůh do jiných částí Kristova těla umístil dary a zdroje, o které se druzí podělí zase s námi (naučíme se mj. radostně procházet utrpením, obnovovat zkroušené či obětavě dávat).

Nic neobměkčí naše srdce vůči sourozencům z jiných kultur lépe, než poznat je osobně a objevit naši jednotu v Kristu. Řešení problémů plynoucích z našich rozdílů uvnitř společné místní církve s sebou nese větší výzvy. Jestliže však věříme ve stejné evangelium, můžeme jistě nalézt milost k překonání všech obtíží.

Přečtení tohoto článku ve vás může vyvolat zájem o zmíněnou problematiku. Uvést službu napříč kulturami do praxe ale znamená jít do hloubky, nést všechny s tím spojené oběti a řešit nejrůznější nedorozumění. Odměnou však přijmete mnohá požehnání. Učte se naslouchat křesťanům z jiných kultur, etnik a ras a přijímat od nich požehnání. Vstoupíte tím na cestu k mezikulturní jednotě.

ZÁVĚR

Tuto studii biblických základů rasové a etnické rozmanitosti jsme začali odkazem na Janovo vidění multikulturní jednoty v nebi. Bývalý africký misionář Morris Williams ve svém vyučování na škole *Assemblies of God Theological Seminary* poukazuje právě na Janovo vidění nebe. Zdůrazňuje, že Bůh stvořil rozmanité kultury a má s nimi věčný záměr. Bůh chtěl, aby rozličné kultury byly věčným svědectvím o jeho slavném plánu rozmanitosti, která je přive-

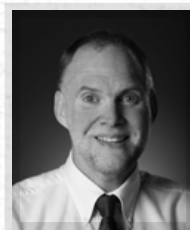
dena k jednotě služby jedinému živému Bohu.

Letnice otočily Babel naruby. S darem jazyků nám Bůh, kromě ostatních požehnutí, dal jazyky mnoha národů za znamení svého záměru, záměru sjednocené církve lidí všech národů, kmenů, jazyků a ras. To je naše povolání. To je náš cíl. Ať se naplňuje Boží vůle – jako v nebi, tak i na zemi. Amen.

Deklarovat na papíru, že věříme v rozmanitost církve, může být jistým krokem vpřed, žít podle tohoto závazku však vyžaduje větší úsilí.

CRAIG S. KEENER, Ph.D.

je profesor Nového zákona na biblické škole Asbury Theological Seminary a absolvent Assemblies of God Theological Seminary. Napsal patnáct knih, mezi něž patří komentář k biblickému pozadí Nového zákona *IVP Bible Background Commentary: New Testament* (prodáno půl miliónu výtisků) a následující několikasvazkové dílo vydané nakladatelstvím Baker Academic: *The Gospel of John: A Commentary* (Komentář k Janovu evangeliu); *Miracles: The Credibility of the New Testament Accounts* (Hodnověrnost záznamů novozákonních zázraků); a *Acts: An Exegetical Commentary* (Exegetický komentář ke knize Skutků).

SOUŽITÍ S TĚMI DRUHÝMI

Miroslav Volf

Při psaní článku o tom, jak žít s *těmi druhými*, nemohu přes veškerou vynaloženou snahu uspokojit každého – nemohu mluvit za všechny křesťany. Nemůže to udělat nikdo, protože křesťané netvoří jedolitou skupinu. Dokonce i v jediné místní církvi často dochází k neshodám a vzrušeným debatám ohledně nejrůznějších témat.

Přesto se však pokusím ukázat, co křesťanská tradice říká o soužití s ostatními, a to hledáním odpovědí na následující tři otázky: (1) Kdo jsou *ti „druzí“*?, (2) Kdo jsme „*my*“? a (3) Jak se k sobě máme vzájemně chovat? Zakončím krátkým zamyšlením ohledně obecného dopadu křesťanské lásky (na jakéhokoliv člověka) a našimi speciálními závazky vůči některým vybraným lidem (členům rodiny, etnickým a náboženským skupinám apod.).

KDO JSOU TI DRUZÍ?

V současné globální kultuře se lidé, které bychom moh-

li nazvat přívlastkem *ti druzí*, stávají čím dál větší raritou. Dnes je snadné cestovat po celém světě, aniž bychom za to museli utrácet velké sumy. Média nám přinášejí barvitější zprávy z těch nezapadlejších a nejhůře proniknutelných oblastí země. Z toho důvodu bychom druhým lidem měli rozumět mnohem lépe než v dřívějších dobách. Většinou to však není pravda. Skutečné porozumění *těm druhým* vyžaduje hlubší poznání, než jaké lze získat z psaných zpráv, filmů či krátkých návštěv. Jednoduchý přístup k nim je pouze zbavil aury exotična. Stali se pro nás běžnějšími – stále jim však nerozumíme.

Stejně komunikační kanály, donedávna ještě vzdálené, které nám ulehčily poznat *ty druhé*, také řadu z nich přivedly do naší bezprostřední blízkosti. *Ti druzí* jsou teď našimi sousedy a žijí hned vedle nás, v našich městech a národech. Žijeme blízko lidí, jejichž hodnoty a pohled na svět se diametrálně liší od našich. Pokud mluvíme o společném soužití, největší výzvou dnešního světa je život bok po boku s rozmanitými lidmi v čím dál pluralističtějším světě.

Dějiny vztahů s *těmi druhými* jsou lemované násilím. Náboženské, kulturní a rasové rozdíly jsou hlavními zdroji konfliktů po celém světě. I v posledních letech po sobě zanechávaly kulturní a etnické střety zpustošenou půdu, řeky krve a hromady mrtvol v zemích třetího světa (Rwanda), bývalého druhého světa (Čečensko, Bosna) i prvního světa (nepokoje v Los Angeles). Dnes, stejně jako v minulosti, vyvolávají náboženské rozdíly vyhrcoené konflikty. Muslimové a křesťané, křesťané a Židé, Židé a muslimové, muslimové a hinduisté, hinduisté a buddhisté. Pro všechny tyto skupiny je těžké žít vedle sebe bez konfliktů, někdy až extrémně násilných.

Kdo jsou *ti druzí*? Jsou to lidé jiné rasy, náboženství a kultury žijící v naší bezprostřední blízkosti, mezi nimiž a námi často vzniká napětí nebo dokonce nepřátelství na život a na smrt. Kdo jsem ale my?

Často definujeme sami sebe tím, co nás odlišuje od *těch druhých*. Měli bychom se však definovat nejen tím, co nás od nich odlišuje, ale i tím, co s nimi máme společného.

KDO JSME MY?

Není možné mluvit o *těch druhých*, aniž bychom mluvili sami o sobě, ani není možné mluvit o jejich jinakosti, aniž bychom nejprve definovali svou vlastní identitu. Jak bychom tedy měli smýšlet sami o sobě?

Často definujeme sami sebe tím, co nás odlišuje, nebo odděluje, od ostatních. Měli bychom se však definovat nejen tím, co nás od ostatních odlišuje, ale i tím, co s nimi máme společného. Takový náhled na identitu člověka vychází ze starozákonního záznamu o stvoření.

V Genesis Bůh tvořil tím, že věci od sebe nejprve odděloval (např. světlo od temnoty), aby je posléze opět spojoval. Když tvořil první lidský pár, oddělil Evu od Adama, aby ji k němu přivedl a oni se stali jedním tělem. Lidé jsou jedinečná stvoření, ale na druhou stranu jsou mezi sebou vzájemně provázaní. Jejich identita je spleť, neboť to, kým jsou, není dáno jen jimi samými, ale i jejich vztahem k ostatním.

Před devíti lety jsem se stal otcem. Mám úžasného devítiletého chlapce jménem Nathanael. Když jsem se stal otcem, zůstal jsem stejným člověkem, jakým jsem byl předtím, ve smyslu svého vzhledu a mnoha svých vlast-

ností. Nezůstal jsem ovšem stejným člověkem v tom smyslu, že Nathanael se stal nedílnou součástí mé osobnosti. Nezměnil pouze můj pohled na sebe samého a mé chování (mou osobní identitu), ale i to, jak se ostatní dívají a chovají vůči mně (mou veřejnou identitu). Na jednu stranu jsem od Nathanaela oddělený, zároveň je však součástí toho, kým jsem. Moje identita je inkluzivní (zahrnuje i jeho), nikoliv exkluzivní.

Totéž platí i pro naše další identity – například genderovou. Co to znamená být mužského pohlaví se může měnit s časem a místem, ale vždy to bude korelovat s definicí pohlaví ženského.¹ Jak říká Paul Ricoeur ve své knize „Oneself as Another“: „*Naše vlastní já v sobě zahrnuje jinakost v tak hluboké míře, že není možné myslet na člověka bez přihlídnutí k ostatním, neboť se vzájemně protínají.*“²

K definování identity jsou zásadně důležité dvě věci. Obě mají souvislost s hranicemi. Chcete-li mít svou identitu, potřebujete mít hranice. Představte si svět bez hranic. Není to možné, protože bez hranic by svět neexistoval. Všechno by bylo smíšené dohromady a neexistovalo by nic jedinečného. Chcete-li mít cokoliv jiného než chaos, potřebujete hranice. Proto když Bůh tvoří, odděluje.

Hranice jsou dobrá věc. Potřebujeme je udržovat a pečovat o ně. Jestliže někdo naše hranice ohrozí (k čemuž dochází často a různými způsoby), musíme být schopní je ubránit. Hranice jsou potřebné k samé existenci identity. V případě inkluzivní identity musí být hranice propustné a pružné.

Aby mohl někdo jiný vstoupit do společenství, skupiny nebo osobního života člověka a změnit je, musí být nejprve vpuštěn dovnitř. Nové vztahy nás formují a mění část naší identity. Ti, s nimiž jsme v úzkém kontaktu, se díky nám mění a měníme se i my. Když do naší rodiny přibyl Nathanael, změnil jsem se – bez ohledu na to, zda jsem se změnit chtěl či nechtěl. Změnil jsem se ve věcech, které jsem nedokázal plně kontrolovat. S propustnými a pružnými hranicemi jdou ruku v ruce náhoda a nepředvídatelnost.

Kdo tedy jsme? Jsme lidmi inkluzivní a měnící se identity. Mnozí další lidé jsou součástí toho, kým jsme my sami. Můžeme se je snažit ze svých životů vytlačovat a držet si svou exkluzivní identitu. Způsobíme tím však škody nejen ostatním, ale i sami sobě. Kdo jsou *ti druzí*? Dříve jsem zmínil, že jsou to naši sousedé, kteří se od nás liší svou kulturou a jejichž jinakost je často faktorem zapříčiňujícím naše vzájemné konflikty s nimi. Teď, když jsme probrali tzv. inkluzivní identitu, můžeme říci, že *ti druzí* nejsou jen *jiní*. Také oni mají komplexní a vyvíjející se identity, jichž jsme jako jejich sousedé součástí.

Stejně jako ostatní „zabydlují“ naše životy, tak i my „zabydlujeme“ ty jejich.

JAK SE K SOBĚ MÁME VZÁJEMNĚ CHOVAT?

Vzájemné vztahy lidí, kteří mají inkluzivní a dynamické identity, lze popsat pomocí čtyř bodů: (1) ochota přijímat *ty druhé*, (2) ochota vžít se do jejich kůže, (3) mít s nimi aktivní vztahy a (4) přijímat je. Tyto čtyři body jsou uvedeny

v pořadí priorit. Nejsou však sekvenční – není to tak, že po dokončení jednoho bodu postoupíte k dalšímu. Každý z těchto aspektů souvisí se všemi ostatními.

OCHOTA PŘIJÍMAT TY DRUHÉ

Závazek společného soužití s ostatními je v jistém smyslu tím nejjednodušším aspektem našeho vztahu k nim. Často je však zároveň i tím nejtěžším. Namísto toho, abychom o nich přemýšleli tak, že nám něco seberou, v nich potřebujeme vidět lidi, kteří nás obohatí. Nesmíme v nich vidět ty, kdo náš sociální život zohyzdí, ale naopak přispějí k jeho zdokonalení. Namísto toho, abychom je podezřívávali, že se mohou stát našimi nepřáteli, v nich potřebujeme vidět potenciální přátele. Mnohdy ale máme své důvody, proč si od nich držet distanc.

Především se bojíme o naši vlastní identitu. Bojíme se, že nás *ti druzí* a jejich styl převálcují. Takový strach bychom mohli přirovnat k obavě, že k nám přijde na návštěvu host, který si s sebou přinese vlastní nábytek a ten náš přeskupí nebo vyhází; že navaří jídlo, které nám nechutná a pustí hudbu, kterou nemáme rádi; že bude dělat rámus ve chvíli, kdy budeme chtít spát. Vašemu hostu však můžete slušně říci: „Toto je můj dům a já takhle žít nechci. Vrať se k sobě domů, tam si můžeš žít po svém. Tady platí moje pravidla.“

Dříve jsem se zmínil o tom, že globalizace přivádí ostatní do naší blízkosti. Menší kultury jsou v ohrožení, že je spláchne obrovská vlna monolitní globální kultury. Jejich příslušníky přitahuje řada jejich vlastností. Bojí se však, že jejich po staletí budované tradice, které jim dávají vědomí vlastní identity, nahradí cizí, povrchní kultura. Prosperující západní demokracie se naopak obávají, že globalizační procesy, které přivádějí do jejich zemí nové lidi, vyhlížející lepší zítřky, podkopou základy jejich kultury, díky níž se těší svým svobodám a prosperitě.

Dále se bojíme o své bezpečí. Mýtus o „nevinných *druhých*“ je skutečně tím, čím je – mýtem. Mezilidské vztahy jsou vždy charakterizovány stranami bojujícími mezi sebou o moc, a trvalým nebezpečím zneužití moci. Musíme se však vyvarovat toho, abychom s odmítáním mýtu o nevinných *druhých*, neuvěřili jiným dvěma mýtům: mýtu o nevinnosti nás samých a o démoničnosti ostatních.

A konečně v nás dávná nevraživost působí váhavost žít s „těmi druhými“. Staré rány mohou způsobovat nová zranění. Historie se opakuje. Někdy se zdráháme soužití s *druhými* z morálních důvodů, abychom svým pozitivním vztahem k nim nezradili naše předky, kteří rukou jejich předků trpěli. Klade si otázku, zda bychom smířením s dávným nepřítelem nezradili sami sebe. Nevraživost má, stejně jako hřích, velkou moc. Jakmile se v zúčastněných lidech uhnězdí, stane se silou, která pohání jejich vůli a nepřestává růst, protože drží své nepřátele v zajetí. Jestliže nám obrana naší identity, strach o vlastní bezpečí a dávná nevraživost brání přijímat *ty druhé*, proč bychom to i přesto měli dělat?

Za prvé, může to být v našem zájmu. Alternativy – stavění rozdělujících zdí či přiživování nevraživosti – jsou často mnohem horší. Jako sousedé jsme tak jako tak vzájemně

propleteni ekonomicky, kulturně i v rámci rodinných vztahů. Přetrhávání těchto svazků může být ve skutečnosti horší než snaha o společné soužití.

Druhým – důležitějším – důvodem je, že pokojné soužití s „těmi druhými“ je výrazem našeho Bohem daného lidství. Nebyli jsme stvořeni k tomu, abychom se od ostatních izolovali, ale abychom s nimi žili ve vzájemných vztazích. Můžeme pro ně být požehnáním a přispívat ke kvalitě jejich životů, zatímco si udržíme svou vlastní identitu a spokojený život.

A konečně, nejdůležitějším důvodem pro ochotu křesťanů žít s ostatními v pokoji a přijímat je, je charakter Boží lásky zjevený v Ježíši Kristu. Ježíš Kristus zemřel za všechny lidi, protože je miloval. Učí nás tomu, abychom jeho lásku rozdávali všem.

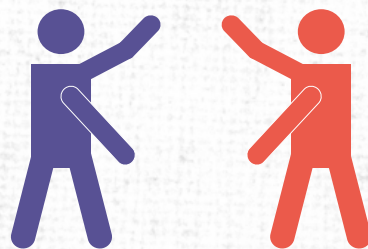
Může se ovšem stát, že nabudeme přesvědčení, že je správné přijímat ostatní a chceme to začít dělat, přesto nám to však nejde. Nemůžeme si pomoci a nedokážeme se zbavit obav a nevraživosti. Nebo kvůli svým předchozím selháním ztratíme naději. Jak získáme vůli přijímat *ty druhé*? A jak si ji udržíme i v těžkých časech? Otázky zodpovím pomocí příběhu.

Byl jsem v chorvatském Záhřebu, kde jsem mluvil na přednášce, propagující chorvatský překlad mé knihy *Exclusion and Embrace* (Vyčlenění a objetí). Zatímco jsem vysvětloval myšlenku ochoty přijímat druhé, která je klíčovým poselstvím mé knihy, všiml jsem si člověka v publiku, který napjatě poslouchal, ale byl zjevně rozrušený. Když jsem dokončil přednášku a lidé se začali rozcházet, přišel ten muž ke mně a zeptal se: „Kde se ale vezme?“

Odpověděl jsem: „Kde se vezme *co*?“

„Kde se vezme ochota přijímat *ty druhé*?“, upřesnil. „Je vrozená? Nebo se jí člověk může nějakým způsobem naučit?“

Řekl jsem mu: „V konečném důsledku pochází ochota přijímat druhé vždy od Ducha svatého, který jediný dokáže zbořit naši upjatou zaměřenost na vlastní identitu, rozptýlit naše strachy a zlomit moc nevraživosti, která nás drží v sevření.“

Pokojné soužití s ostatními je výrazem našeho Bohem daného lidství.

OCHOTA VŽÍT SE DO KŮŽE TOHO DRUHÉHO

Chceme-li být ochotní přijímat *ty druhé*, musíme být ochotní vžít se do jejich kůže. Než se na potřebu změny

perspektivy podíváme detailněji, zmíníme se o jedné důležité vlastnosti jinakosti: jedná se o reciproční vztah. Jsou-li ostatní *těmi druhými* pro mě, jsem i já *tím druhým* pro ně.

Jakmile porozumíme zmíněné reciprocitě jinakosti, budeme se zajímat nejen o to, co si my myslíme o těch druhých, ale i o to, co si oni myslí o nás. Budeme ochotní vžít se do jejich kůže.

Co to obnáší? Předně se potřebujeme na *ty druhé* zkusit podívat jejich vlastníma očima. Je pro nás přirozené hledět na ně našima očima, z naší perspektivy. Uvidět je jejich očima vyžaduje ochotu připustit, že se můžeme ve svém úsudku mýlit, a že *ti druzí* mohou být v hodnocení sebe sama objektivnější. Vyžaduje to velký skok představitosti, máme-li umístit sami sebe do jejich pozice a přijmout jejich pohled na věc.

Dále se potřebujeme očima těch druhých podívat i na sebe. Někdy si myslíme, že pokud něco dobře známe, tak sami sebe. Někdy ale můžeme selhávat v tom, že vidíme rozostřeně nejen věci vzdálené, ale i ty, které jsou nám nejbližší. Jakmile se jedná o nás, máme tendenci hodnotit se jistým způsobem – všímat si jen pozitiv a opomíjet negativa. Anebo dovolujeme našim kladným vlastnostem zastínit ty záporné. Protože často sami sebe nehodnotíme správně, potřebujeme vědět, jak nás vidí ostatní.

AKTIVNÍ VZTAHY S TĚMI DRUHÝMI

Vidět sebe i *ty druhé* jejich úhlem pohledu ještě neznamená, že s nimi musíme souhlasit. Jakmile porozumím, jak si *ti druzí* přejí být vnímáni, musím sám posoudit, zda s nimi souhlasím, nebo ne, anebo jen zčásti.

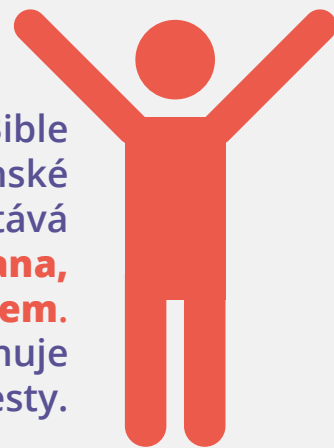
I když se neshodneme, můžeme spolu různými způsoby spolupracovat, ledaže by se naše neshoda týkala záležitosti zjevného bezpráví. Přesvědčení, že aby spolu lidé mohli žít v pokoji, musí se shodnout na všech základních hodnotách, je chybné. Předpokládá totiž, že pokoj může být nastolen pouze za předpokladu kulturní jednoty. Můžeme žít v pokoji s druhými a spolupracovat s nimi, přestože se v základních věcech neshodneme. Je to možné díky naší křesťanské víře, která hovoří ve prospěch tohoto tvrzení, když nás vybízí žít v pokoji se všemi lidmi (Římanům 12,18) podle Božího charakteru trojjedinné lásky.³

PŘIJÍMAT TY DRUHÉ

Ochota přijímat *ty druhé* není dostatečná. Má-li se přeměnit v realitu, je zapotřebí více. Musíme jim dát místo uvnitř našich identit a našeho společenského světa. Musíme jim dovolit přetvořit naši identitu a stát se její součástí, aniž by nás ovšem ohrozili nebo potlačili, ale naopak nám ji pomohli obohatit a rozšířit. Když se narodil můj druhý syn Aaron, dovolil jsem mu stát se součástí mé identity. Podobně to musíme umožnit i našim bližním. Křesťané by takového velkorysého přijímání druhých měli být schopni, protože by o sobě neměli přemýšlet čistě na základě své národní, rasové či etnické identity. Ze stránek Bible i z křesťanské tradice vyvstává obraz křesťana, který je poutníkem.

Poutníka primárně nedefinuje země či kultura místa, z něhož vyšel, ale cíl jeho cesty. Jeho identitu nevytváří místa, jimiž prochází, ale především jeho cílová destinace. Zemí, do níž jako křesťané směřujeme, je nový Boží svět, v němž se shromáždí lidé všech kmenů a jazyků. Být Božím poutníkem neznámá, že každý z nás nemáme svou druhotnou identitu, ať už jsme občanem Makedonie, příslušníkem romského etnika, či matkou tří vzpurných dospívajících dětí. V křesťanském pojetí musíme každou naši identitu poddat naší hlavní identitě poutníka, který je na cestě k novému Božímu světu.

Ze stránek Bible
i z křesťanské
tradice vyvstává
obraz křesťana,
který je poutníkem.
Poutníka definuje
cíl jeho cesty.

Když si křesťan uvědomí svou pravou identitu, od základů to změnil jeho pohled na svět. Apoštol Pavel napsal, že křesťané nepatří sami sobě. To je zvláštní výrok. Mnoho věcí nám totiž patří a bedlivě je střežíme. Zdálo by se, že jestliže nám něco patří, jsme to my sami! Pavel přesto trvá na tom, že nepatříme sami sobě, ale Pánu. Podle jeho slov přestáváme být „sami sebou“. Jako pro křesťana pro mě platí, že „*nežiji už já, ale žije ve mně Kristus*“ (Galatským 2,20). Naše křesťanská identita je nám vzata z rukou a předána do rukou Božích. Díky tomuto radikálnímu kroku je naše identita pevná a neochvějná. Naši identitu především určuje Kristus. Proto mohou křesťané směle vykročit na cestu soužití se svými bližními a beze strachu s nimi navazovat vztahy, založené na inkluzivní identitě. Jaký je výsledek jejich snažení? Spolu s Abrahamem se vydají na cestu víry a naděje směrem k zemi, kterou dosud nikdo neviděl.

MIROSLAV VOLF, Ph.D.

je profesorem teologie Henry B. Wrighta na biblické škole Yale University Divinity School v New Haven v americkém státě Connecticut.

POZNÁMKY

1. Více o genderové identitě viz Miroslav Volf: *Exclusion and Embrace: A Theological Exploration of Identity, Otherness, and Reconciliation* (Nashville: Abingdon Press, 1996), str. 174–176.
2. Viz Paul Ricoeur: *Oneself as Another*, překlad do AJ Kathleen Blamey (Chicago: The University of Chicago Press, 1992), str. 3.
3. Viz chystaná kniha Miroslava Volfa *Christianity and Violence*, část Four Levels of Commitment Within Churches To Serve Immigrants.

SLUŽBA CÍRKVE

V ETNICKY ROZMANITÉM SVĚTĚ

Karel Kaňa a Rudolf Vrba

Dnešní církev je z vícero důvodů vystavena nebývalé rozmanitosti, a musí se naučit v této rozmanitosti sloužit. Předpokládáme, že to bude jeden z klíčů, na kterém bude záležet budoucí rozkvět nebo úpadek církve.

Uvedme příklad prvních baptistů na našem území. Byli to němečtí horníci v Šonově na Broumovsku. Německý misionář Magnus Knappe na tomto území začal pracovat r. 1858 s velkou odezvou. Stručně v bodech:

1893 již 90 lidí pokřtěných na vyznání své víry

1908 ustaven samostatný sbor v Broumově

1923 sbor má 200 členů, kupují modlitebnu

1932¹ založen další sbor v Šonově, který postavil vlastní modlitebnu

1946 odsun Němců po válce práci zastavil, protože oba sbory byly německé.

Na duchovní práci baptistů na Broumovsku nebylo nic špatně, jen škoda, že oba sbory nebyly složeny z *německých a českých* věřících. Taková etnická rozmanitost by bývala mohla zajistit růst Božího díla i po válce. Němci žili na Broumovsku 700 let, kdo by to byl řekl, že to může být během dvou let jinak?

Jaká bude situace v Evropě a České republice za deset či dvacet let? Detaily neznáme, ale poroste nejistota a poroste i národnostní rozmanitost. Současný evropský tlak na mísení kultur a národů může přinést na naše území další etnické menšiny.

Etnická rozmanitost církve v době Skutků apoštolských

V době vzniku církve byla situace podobná té dnešní. Svět, ve kterém se církev vyvíjela, byl zastřešen Římskou říší. Zvenčí soudržný a pevný svět, zevnitř plný napětí a promísených etnik. Kniha Skutků záměrně od samého počátku zmiňuje národy, ke kterým se má evangelium Pána Ježíše dostat. V den Letnic slyší prorokující učedníky Židů z Říma, Kréty, Egypta, Libye, Mezopotámie, Malé Asie, Arábie a dalších zemí. Ještě tentýž den někteří z nich činí pokání a dávají se pokřtít na základě jména Ježíše Mesiáše. I kdybychom předpokládali, že se ti všichni vrátili po svátcích

do svých krajin, rozmanitosti v jeruzalémské církvi se tím nezbavíme. V šesté kapitole knihy Skutků se dočítáme, že „nastalo reptání Helénistů proti Hebreům, že při každodenní službě jsou jejich vdovy zanedbávány“ (Sk 6,1, ČSP). Ačkoliv etnicky byl jeruzalémský sbor homogenní, to jest složený jen ze Židů, kulturně byl rozrůzněn. „Helénisty“ bychom si mohli připodobnit k dnešním sekulárním Židům, „Hebreje“ zase k dnešním ortodoxním. Dvě skupiny, které se od sebe v některých věcech rozhodně liší. A přesto žijí vedle sebe v jednom sboru, v jednotě a lásce Kristově, a společně slouží. Občasné spory se mohou vyskytovat, ale v Duchu svatém je vedoucí úspěšně řeší.

Duch svatý vede vedoucí

Po událostech v Kornéliově domě se Petr musel ve sboru v Jeruzalémě zodpovídat. „Ti z obřízky mu vytýkali: ‚Vešel jsi k mužům neobřezaným, a jedl jsi s nimi!‘“ (Sk 11,2). Na scénu vstupuje jeden z nejúpornějších zápasů rané církve. Zásadní roli v něm hrají zastánci obřízky, sami sebe chápající jako strážce pravdy, náboženské a etnické čistoty Kristova těla. Byli pevně přesvědčeni o správnosti svého pohledu na přikázání Tóry. Vejít k etnicky a nábožensky odlišným pohanům bylo pro ně nesprávné. Jenže Boží Duch **už mezitím pokřtil** do těla Kristova pohany! Církev už nemohla být výhradně židovská. Stala se multietnickou. V tu chvíli si ještě nikdo neuměl představit, v jakém to bude rozsahu. Saul už je obrácen a Pánem připravován ke službě apoštola pohanů. Církev zatím jen v nepatrné menšině přijímá mezi sebe učedníky nežidovského původu. V následujících 17 kapitolách Skutků však do ní přibudou Římané i Řekové, Kréťané a Makedonci, lidé z Frygie a Pamfylie... Když byl v roce sedmdesát po Kristu zničen chrám, a Židé poté rozehnáni, církev by byla ve velkých potížích, pokud by zůstala etnicky jen židovská. Ale nezůstala. Boží plán byl jako vždy větší než lidské chápání – šlo mu o to zachránit celý svět, všechny národy.

Zápas rané církve sám v sobě prožil i Petr, když na střeše koželuhova domu viděl plachtu s různými zvířaty a dostal pokyn je jíst. Avšak Petr zápas vybojoval během chvíle, zatímco někteří „z obřízky“ ho nevybojovali nikdy. Petrovi Duch řekl: „Hle, tři muži tě hledají, Vstaň a jdi bez pochybování s nimi...“ (Sk 10,19-20). Petr je přijal a šel s nimi. Byl ochoten se měnit. A důvod? Protože chodil s Ježíšem. Slyšel svého Pána pronést mnohé neotřelé a nové výroky. Byl formován jiným pohledem na Písmo (milosrdenství chci a ne oběti), měl vzor v Kristu. Proto, když ho Duch svatý vedl do nových věcí, Petr šel. Byl připraven překročit hranice své kultury, svého „světa“, svého myšlenkového

¹ Údaj je přibližný

i duchovního rozhledu. To je podstata a jádro soužití různých kultur v jednom sboru – být schopen překročit svůj svět, přijmout druhého v Kristu.

Saulova velikost tkví v tom, že i bez přípravy jakou měl Petr, byl ochoten se měnit. Dostal se k takovým vhlédům do Písma a k takovému vztahu s Pánem Ježíšem, jako málokdo. Sám o tom napsal: „Víc než vy všichni pracoval jsem“, a to můžeme chápat i co do vnitřního růstu a práce na změně svého paradigmatu. Apoštol Pavel byl ochoten se učit pod vedením Ducha svatého.

Můžeme to zobecnit. Vedoucí se musí učit. Pokud přestane, sbor se zastaví, totiž pojede v zajetých kolejích. Učení se neznámá něco si přečíst, a dál přemýšlet stejně. Učení se ale neznámá ani přejmout, co je kde nového nebo populárního. Učení se je proces, ve kterém musí mít úlohu Duch svatý. Tehdy se naučíme to, co je v jeho očích správné, a odmítneme to, co je nedůležité. Tehdy to směřuje k naplnění Božích cílů. Takové učení se znamená změnu myšlení a ochotu změnit sebe, změnit sbor.

Změna v břeclavském sboru

V břeclavském sboru Apoštolské církve bylo také nutné se měnit, ale měli jsme to usnadněno. Posuďte sami:

Koncem roku 1999 se náš sbor Apoštolské církve v Břeclavi zapojil do evangelizace prostřednictvím roznášení videokazety „Ježíš“ a knihy „Více než tesař“. Sestra Ladislava Hollóová roznášela tyto evangelizační materiály na ulici zvané Řádek, kde bydleli Romové. Velmi otevřeně a s láskou ji přijali a naslouchali po tři léta poselství o Ježíši, které jim přinášela. Tato práce byla přerušena nařízenou demolicí domu, kde Romové bydleli. Když byli přestěhováni do jiných lokalit města, sestra Ladka za ně dál bojovala na modlitbách, nikdy ten boj nevzdala.

Netrvalo to dlouho, a do Břeclavi začali přijíždět křesťané ze Slova života. Scházeli se na bývalé tržnici, a přinášeli dobrou zprávu romské komunitě. Jedna z představitelk této komunity, Vlasta Davidová, uvěřila, znovu se narodila a šířila evangelium ve své rodině. Byla v tom velmi horlivá, a zvala své sestry, bratra, děti, vnuky a vnučky, širokou rodinu. Scházeli se, modlili se spolu, četli si Bibli, zpívali a jezdili k rodinám do Hodonína i na Slovensko. Vlasta a její sestra Jiřina byly první. S láskou vzpomínají na začátky, které byly radostné, otevřené pro přijímání jiných, na vztahy plné opravdovosti a Ducha svatého. Jaký hukot byl tam, kde se sešli (podobně jako na Letnice), a jak mocně Duch svatý jednal. Do našeho sboru tyto průkopnice přišly v roce 2005 a začlenily se přirozeně mezi „gadže“. Ony připravily půdu pro další Romy, kteří postupně začali přicházet do církve.

Mezi romskou kulturou a naší je rozdíl, ale oni to k nám nevnašeli. Chovali se k nám s láskou a úctou. Nikomu nedávali najevo, že jsme „gadžové“ a oni utiskovaní chudáčci. Nikdy jsme takovou věc nezaregistrovali. Ani opačně, že by jim někdo „bílý“ ze sboru něco vyčítal nebo je odmítal. Boží lid vzal naše Romy za své, a oni zase vzali nás. Spolu můžeme tvořit jednu rodinu. Nebereme jim jejich kulturu, ale pomáháme jim začlenit se do společnosti. Povzbuzujeme je, aby řádně pracovali, správně hospodařili s penězi, spláceli dluhy, vychovávali své děti k poctivosti, k lásce

k Bohu a taky ke vzdělání. Zapojujeme je do služby a do práce na Boží vinici, a to se díky Bohu daří.

Od roku 2006, kdy se nechala sestra Vlasta Davidová pokřtít, jsme mohli dalších patnáct Romů vést ke křtu. Vykonali jsme šest romských svateb a tři pohřby. Dnes máme ve sboru tři romské skupinky. O nedělích navštěvuje náš sbor romská skupina čítající něco mezi pětadvaceti až pětatřiceti lidmi. To je každý týden jiné, jelikož pro ty, kdo ještě nevydali svůj život Ježíši, není typické být společlivými a věrnými. Proto nepřichází pravidelně. U romských členů sboru je to jinak. Tím, že se začlenili a asimilovali, jsou věrní v modlitbách, ve čtení Bible, v chození na skupinky a bohoslužby, a jsou vzorem pro ostatní Romy a taky ne-Romy. To, jak se navštěvují, starají se o rodiče, nikdy by je nedali do domova důchodců. Ujímají se hladových z ulice, lidí, kteří nemají kde bydlet. Nasytí je a poskytnou jim přístřeší. To my, „gadžové“, opravdu neumíme, a máme se od nich co učit. I to, jak se přirozeně sdružují, jak mezi sebou umí komunikovat, jak jsou citliví a pohostinní. V tom jsou dál než my. Jsou tvární a nechají se poučit. Poslouchají autority a nereptají. Jsou velmi zapálení a horliví, ochotní udělat cokoli pro Pána Ježíše. Romští muži začali pracovat a zaopatřovat své rodiny poctivě. Dva z věřících Romů pracují jako asistenti prevence kriminality, a jsou opravdovým Božím nástrojem pro mnohé lidi v Břeclavi. Vykonávají svoji práci na ulici, přirozeně lidem pomáhají s problémy, a ještě šíří evangelium. Někteří se stali vedoucími skupinek, a jeden bratr se připravuje do nové role staršího sboru.

Závěr

V břeclavském sboru jsme měli usnadněnou situaci v tom, že se k nám od počátku přidaly romské ženy, které svou věrností a srdečností získaly srdce většiny. Vedoucí i sbor byli předem otevřeni k zasažení jiných etnik, a modlili se za to. Tak se uskutečnil plán Ducha svatého. Ve sboru je stále majoritní česká národnost, ale romských bratří a sester přibývá rychlejším tempem. Při letošních křtech byl poměr Romů k bílým dva ku jedné. I kdyby nás v budoucnu početně vyrovnali nebo přerostli, přáli bychom si zůstat v lásce spolu „pod jednou střechou“. A navíc jsme ochotni přijmout i Vietnamce, Ukrajince či další etnika. To, co jsme zde popsali, není nic jiného než Boží milost. Toužíme s jeho pomocí vyřešit i budoucí výzvy, podobné těm, kterým čelila už apoštolská církev prvního století.

Ing. Karel Káňa

je pastorem sboru Apoštolské církve v Břeclavi a senior jihomoravské oblasti.

Rudolf Vrba

je druhý pastorem sboru Apoštolské církve v Břeclavi.

Zdravá církev

**BUDOVÁNÍ VZTAHŮ ZALOŽENÝCH
NA VZÁJEMNÉ LÁSCE A PÉČI**

Pablo Polischuk

Zdravé vztahy v Kristově těle můžeme definovat jako společenství založené na laskavosti a dobrotě, v němž zlo nedostává žádný prostor. Láskyplnému společenství však mohou stát v cestě přirozené bariéry podpořené všudypřítomnými demografickými proměnnými, jakými jsou rasismus, etnocentrismus, příslušnost k sociálním skupinám, úroveň dosaženého vzdělání, míra ekonomické prosperity a dosažených osobních úspěchů. Kniha Kazatel mluví o „hříšných pachtěních“ – honbě za bohatstvím, kariérou, vzděláním či nevázaném životě. Upínání se k těmto sobeckým a čistě pozemským cílům nás v konečném důsledku vzájemně od sebe odděluje a zastiňuje důležitost láskyplných a pečujících vztahů.

VÝZVA ROZDÍLNOSTI

Místní církev obvykle sestává ze skupiny lidí, kteří žijí v jisté konkrétní oblasti nebo je spojuje určitý demografický faktor. Dnešní dobu však charakterizuje vysoká míra kulturní a etnické různorodosti. Na vzestupu jsou multietnická a multikulturní soužití různorodých skupin lidí.

Výzva spjatá s budováním láskyplných, pečujících vztahů v kulturně rozmanitém prostředí není ničím novým. Církev řešila podobné otázky již v době rané církve, jejíž historii mapuje kniha Skutků.

Ku příkladu volba diakonů byla přímou reakcí na mezikulturní problémy, které nastávaly během distribuce jídla mezi vdovy židovského a řeckého původu (Skutky 6,1-6). O několik kapitol dále nalézáme otevřený popis Petrova etnocentrismu a neochoty pochopit skutečnost, že ho Bůh skutečně posílá kázat evangelium římskému setníkovi (Skutky 10,28-29.34-35). Také první jeruzalémský koncil se zabýval dilematem, plynoucím z rozdílných praktik a zvyků Židů a Řeků obracejících se k Pánu a stávajících se součástí stejného těla (Skutky 15). O dvacet jedna století později čelíme i my v naší multikulturní době našim vlastním výzvám.

JEDNOTA V ROZDÍLNOSTI ZALOŽENÁ NA LÁSCE A PĚČI

Jak můžeme přispět k tomu, abychom prožívali skutečnou jednotu v rozdílnosti? Co můžeme udělat pro to, abychom pečovali o jednotu, za kterou se Ježíš modlil v sedmnácté kapitole Janova evangelia? Naše pocity a současné společenské

trendy – stejně jako naše postoje, hodnoty a chování – se velice často vzdalují od normy definované Božím slovem. K tomu patří i způsob našeho chování a komunikace jedněch s druhými. V Nové smlouvě se celkem dvaapadesátkrát objevuje slovní spojení „jedni druhým“. Nachází se v duchovních přikázáních, která poukazují na to, že jsme společně součástí Boží rodiny, jejíž jméno také neseme (Efezským 3,14-15).

Nést jméno našeho Boha znamená být definován Stvořitelem, Tvůrcem a Architektem lidské existence. Být pojmenován po Bohu znamená odpovídat parametrům jeho vůle a záměrů – být takovým člověkem a činit takové věci, jaké si pro nás Bůh vysnil již před založením světa. Základní definici toho, kým jsme a co máme činit, přináší Písmo a od Letnic ji dosvědčuje Duch svatý.

Všichni jsme potomky prvního muže, Adama. Od druhého muže, Ježíše Krista, je ale odvozena nová přirozenost lidstva. Bůh si nejprve vybral Abrahama, aby založil speciální národ s jedinečným posláním a přikázáními danými Zákonem (Starou smlouvou). Vztahově orientovaný Bůh teď ale uzavřel Novou smlouvu s lidmi, kteří uvěřili evangelium. Namísto nové sady přikázání nás nyní vyzývá, abychom napodobovali Boha a vystrojeni jeho mocí chodili v lásce tak, jako Kristus. Veškerým svým životem máme jako milované děti usilovat o láskyplné vztahy s lidmi (Efezským 5,1-2). Boží láska je vyryta přímo do našich srdcí a myslí (Jeremjáš 31,33, Židům 8,10; 10,16). Tato láska je bezpodmínečná, vždy proaktivní, plná milosti, milosrdná a odpouštějící. Nepočítá bezpráví, přináší druhým povzbuzení, prohlubuje důvěru a přináší našim životům trvalou obnovu a proměnu.

Důsledky toho, že patříme Bohu a ztotožňujeme se s jeho požadavky, jsou zjevné: nehledíme již na žádného člověka pod úhlem lidských kritérií. Proto také nestavíme naše společenství na etnocentrických kulturních hodnotách, ale na naší nově definované identitě v Kristu. Pavel dodává, že ačkoliv jsme se dříve dívali i na Krista po lidsku, nyní to již nečiníme (2. Korintským 5,16). Proto naše společenství nestaví na předpokladech kulturní či etnické jednobarevnosti. Celé se odvíjí od Boha, jehož jméno neseme a od něhož jsme přijali mandát přijímat jedni druhé v Kristu. Tento mandát je nadřazený všem lidským kulturám.

PŘÍKLADY ETNOCENTRICKÉHO PŘÍSTUPU V BIBLI A CESTY K JEHO NÁPRAVĚ

Etnocentrické myšlení dokáže být nesmírně silné. Vidíme to na příkladu Petrova váhavého chování ve chvíli, kdy mu byla svěřena výsada otevřít dveře k evangelizaci pohanů v Cesareji (Skutky 10). Bůh mu musel třikrát zopakovat totéž vidění, v němž ho pozval na jídlo, které nebylo „košer“. Bez těchto vidění by pro Petra nebylo snadné svěřený úkol přijmout.

Pohané byli v očích vyvolených Židů považováni za nežádoucí, nečisté a podřadné. V jejich mysli pro ně v Království nebylo místo. Z Písma však plyne, že Bůh měl s pohany jiné plány. Povolal všechny národy a kmeny k tomu, aby se staly součástí jeho lidu. Cokoliv Bůh prohlásil za čisté, nemělo být nazýváno nečistým – a nesměl to dělat ani apoštol.

Hloubku etnocentrického smýšlení těch, kteří věřili, že jsou **blízko** Bohu, vidíme v Petrově odpovědi ze Skutků 10,14: „Ne, Pane!“ (Jestliže mu ale říkáme „ne“, není Pánem. Je-li Pánem, nemůžeme mu přece říci „ne“!) Další Petrovy výmluvy, hraničící s nafoukanou arogancí, vidíme v prvním rozhovoru mezi apoštolem a římským setníkem Kornéliem ve Skutcích 10,27-29. Navzdory Petrovu počátečnímu odměřenému postoji a chladnému chování Bůh milostivě přerušil jeho kázání a Kornélia s celým jeho domem pokřtil v Duchu svatém. Byl to slavný, viditelný projev podobný první letniční zkušenosti židovských učedníků v Jeruzalémě (Skutky 10,44-46). Později Petr obhajoval právo pohanů získat podíl na zaslíbeních a užitečných Božího království na prvním jeruzalémském koncilu (Skutky 15).

Ten byl svolán proto, aby se zabýval mezikulturními výzvami v Kristově těle. Misijní úsilí Pavla, Barnabáše, Silase a dalších přinášelo dobré výsledky a k církvi se trvale připojovalo velmi mnoho pohanů.

První výzvou pro kulturně a etnicko rozmanité společenství první církve byly tedy vztahy židovských věřících s obracejícími se pohany. Jakmile se objevily první nesrovnalosti, začalo docházet k nedorozuměním a vzrůstalo vzájemné napětí. Židovští křesťané se nejprve pokusili vše vyřešit tím, že pohany „změní ke svému obrazu“. Diskutovali o tom, jak pohany asimilovat, zapojit mezi sebe a potírat jejich odlišnost. To s sebou ale přinášelo veliké výzvy. Návrh navléknout pohanům „židovskou zbroj“ neprošel. Duch svatý skrze slovo moudrosti prohlásil, že tito věřící mají být přijímáni se svou etnickou odlišností a mají mít v Kristově těle své důstojné místo. Měli se držet jen několika pokynů a vyhýbat se chování, které by Židy uráželo (Skutky 15,5-21). Uvedené biblické příklady nám mohou být vodítkem a pomáhat nám řešit podobné otázky, kterým čelíme v současné době.

Dovolte Duchu svatému, aby ve vaší mysli nově nadefinoval mezikulturní realitu, tak jak ji vidí Bůh.

ZÁVĚR

Chceme-li v kontextu zdravé církve zažívat plnohodnotné vztahy vzájemné lásky a péče, musíme jako milované děti napodobovat Boha a chodit v lásce, tak jako Kristus miloval nás a vydal sebe samého za nás (Efezským 5,1-2). Budeme-li to činit, rozvineme **naše Bohem definované já** (identitu v Kristu). Kromě toho v nás **Duch svatý zformu-**

je pevný morální základ (integritu). Naučíme se **rozdávat lásku a péči** (důvěrnost s Bohem) a napínat veškeré úsilí k tomu, abychom vstupovali do Bohem připravených **vztahů** (píle).

PABLO POLISCHUK, Ph.D.

je profesorem pastorační péče a psychologie na biblickém semináři Gordon-Conwell Theological Seminary v South Hamilton, ve státě Massachusetts.

ZDROJE

Larry Crabb, 1997, *Connecting: Healing Ourselves and Our Relationships*. Nashville: W. Publishing Group.

Kraft, Charles a Marguerite Kraft, 2005, *Christianity in Culture: A Study in Dynamic Biblical Theologizing in Cross-cultural Perspective*. Maryknoll, New York: Orbis Books.

Sherwood G. Lingenfelter, 1996, *Agents of Transformation: A Guide for Effective Cross-cultural Ministry*. Grand Rapids: Baker Book House.

Pablo Polischuk, 2004, *Llamando las Cosas por su Nombre (Calling It What It Is)*. Miami: Vida.

BŮH ZACHRÁNIL NAŠI SLUŽBU

Pastor Russell Hodgins přišel před téměř devatenácti lety do sboru International Christian Center (Mezinárodní křesťanské centrum) ve Staten Island (městském obvodu New Yorku). Přijal místo pastora ve sboru čítajícím okolo stovky členů. S ním přijal i břemeno za sbor, kterému hrozil finanční krach a zabavení majetku z důvodu nesplácení hypotéky.

Než se sbor ICC v roce 1980 přestěhoval do Staten Island, měl za sebou dlouhou historii plodné práce v Brooklynu. Krátce po přesunu sboru ale jeho zakládající pastor vstoupil do jiné služby a sbor se zmenšil a zadlužil do takové míry, že již nedokázal hradit své závazky.

„Když jsem v říjnu 1998 přišel do sboru, činila samotná splátka úroku tisíc dolarů denně,“ říká Hodgins. „Výzvy, které přede mnou stály, převyšovaly lidské schopnosti. Potřebovali jsme, aby Bůh udělal zázrak a rozdělil Rudé moře. Bůh naši službu skutečně zachránil.“

Když se lidé Hodgins ptají, jak se ze stočlenného sboru s dluhem více než šest miliónů dolarů může stát zdravý, prosperující sbor čítající dva tisíce členů s ročním rozpočtem převyšujícím dva milióny dolarů, nepřináší žádné velkolepé vysvětlení.

„Mnoha lidem se to zdá být příliš jednoduché,“ říká. „Jednoduše jsem se rozhodl kázat Ježíše a milovat lidi. Ježíš řekl: *„Až budu vyvýšen ze země, přitáhnu všechny k sobě“* (Jan 12,32). Začal jsem milovat lidi bez ohledu na jejich kulturu a jazyk a lidé všech kultur a jazyků začali přicházet. Nedělal jsem to ale jen já. Celý náš tým vedoucích se pevně rozhodl, že náš sbor bude otevřený každému.“

Bůh se k vizi sboru ICC přiznal. Hodgins věří, že když se objevil místní developer se svou nabídkou, bylo to Boží vedení. Odkoupil od sboru jeho dvouhektarový pozemek za šest miliónů dolarů a následně sboru zpětně prodal část pozemku, na němž ležela jeho budova za dva milióny šest set tisíc dolarů. Zbytek pozemku použil pro své stavební plány. Developer se dokonce zaručil za nový úvěr ICC.

V současnosti sbor pořádá v neděli dopoledne tři shromáždění v angličtině a v neděli večer shromáždění ve španělštině.

„Usilovně se snažíme udržet sbor pohromadě,“ říká Hodgins. „Nejsou to dvě oddělené kongregace – španělská

a anglická. Jsou to jen shromáždění ve španělštině a v angličtině. Dohromady ale tvoříme jednu rodinu místní církve.“

Hodgins je přesvědčený o tom, že Bůh zachránil ICC před krachem, aby skrze něj zasáhl město New York i celý svět.

„Mnoho našich členů se po čase vrátilo na Haiti, Jamajku nebo do Bangladéše, aby tam zasáhli místní lidi!“ říká. „Nepřímo tak ovlivňujeme i životy tamních lidí.“

V posledních letech sloužil sám Hodgins v zahraničí. Brzy pojedje počtvrté do Bangladéše, kde bude pořádat seminář pro pastory a vedoucí církve.

„Věřím, že církev se buduje skrze pomazané uctívání a kázání a prokazování bezpodmínečné lásky všem lidem,“ říká. „Dodnes mi naskočí husí kůže, kdykoliv vyprávím příběh o tom, co pro nás Bůh udělal.“

SCOTT HARRUP

šéfredaktor časopisu *Pentecostal Evangel*,
Springfield, Missouri.

church life

ÚLOHA OSOBNÍHO A VEŘEJNÉHO UCTÍVÁNÍ

Jason Morrison

V letničním modelu církve představuje duchovní život jednu z pěti rozsáhlých oblastí (tzv. kvadrantů), jež ovlivňují život a zdraví místního sboru. V předchozích článcích jsme již uvedli, že duchovní život v církvi ovlivňují tři faktory (v Church Life modelu nazývané životními funkcemi):

1. Osobní duchovní život a vroucí modlitba
2. Kázání a vyučování
3. Chvála a uctívání

Ve svém výzkumu pro *Přirozený růst církve* dospěl Christian Schwarz k poznání, že jeden z hlavních rozdílů mezi rostoucím a stagnujícím sborem se nachází ve způsobu uctívání. Uvedl, že „bohoslužby se mohou zaměřovat jak na křesťany, tak nekřesťany, jejich styl může být liturgický nebo volný, mohou užívat církevní nebo sekulární jazyk – na růst církve to nemá vliv. Jiným kritériem, které se ukázalo jako určující faktor, je otázka, zda je bohoslužba pro účastníky inspirativní zkušeností.“¹ Schwarz vysvětluje výraz „inspirativní“ v jeho původním významu *inspiration*, tedy „inspirovanost přicházející od Ducha Božího. Kdekoliv je Duch svatý opravdu při díle (a lidé se pouze nedomnívají, že je přítomen)...“²

Primárním rysem letničního uctívání by měla být Boží aktivita. Na některých místech tomu tak je, jinde se vyskytuje stále vzácněji. Pamatuji si, že v dobách, kdy jsem patřil do mládeže, byli lidé v našem sboru během uctívání uzdravováni. Vzpomínám si, jak opilí lidé, kteří se náhodou vpotáceli do sálu, byli dotčeni Božím duchem a v okamžiku vystřízlivěli. Připomínám si proroctví a dary jazyka s výkladem, jež měnily lidské životy. Vracím se také k okamžikům, kdy jsem vnímal Boží přítomnost a posvátnou bázeň. I ve chvílích ztišení Bůh pohnul srdci lidí a začal se mezi nimi ozývat tichý pláč, jenž postupně vygradoval až k všeobecnému pokání. Mnoho takových věcí se dělo právě při uctívání.

Letniční model církve tvrdí, že sbor není zdravý, pokud „církve a všichni její účastníci nezakoušejí Boží přítomnost na veřejných sborových shromážděních každý týden“. Uctívání má v těle Kristově podobnou funkci jako dýchací soustava. Tak, jako dýchání v přirozeném těle vyměňuje zhoubné plyny za životodárné, v Kristově těle nahrazuje sebestředné zájmy za Boží přítomnost. „Uctívání tedy slouží jako životodárné proudění Ježíše Krista do jeho těla. Takové uctívání naplněné jeho přítomností přináší osvěžení, obnovu a povzbuzení jak jednotlivcům, tak církvi jako celku.“³ Bude-li život sboru stát jen na lidském úsilí, neobstojí.

Definice uctívání

Uctívání můžeme definovat jako propojení člověka s Bohem, což znamená, že Bůh se mu stává ústředním bodem. Pro první letniční by bylo naprosto nemyslitelné se ptát: „Patří duchovní dary na nedělní bohoslužbu?“ Jejich odpověď by zněla: „Samozřejmě! Ať Bůh činí, co chce a kdy chce. Sešli jsme se tu pouze kvůli němu. Dary jsou jeho znamením pro nás.“

Byly doby, kdy se lidé během uctívání dopouštěli bláznivých věcí, které nebyly vedeny Duchem svatým. V těch dobách je pastor musel laskavě usměrňovat (pokud to nedělal, selhal ve svém poslání být pastýřem a učit lidi, jak mají s duchovními dary zacházet.) Když však lidé opravdově, a především usilovně hledají Boží přítomnost, tehdy jsou pro ně projevy Boží činnosti, které nazýváme dary Ducha svatého, doprovodným produktem Boží přítomnosti. Stane-li se však ústředním bodem uctívání něco jiného než Bůh (např. samotné duchovní dary, touha mít dobrou pověst, snaha manipulovat atd.), vyvstává v církvi problém.

Čas uctívání je rovněž prostorem, kde Boží duch může přímo komunikovat s duchem člověka. Duch svatý může obejít obvyklé překážky v podobě našich rozumových argumentů a promluvit přímo k našemu duchu. Ve chvíli, kdy se prorok Izajáš setkal s Božím duchem, vykřikl: „Běda

mi, jsem ztracen. Jsem člověk nečistých rtů a mezi lidem nečistých rtů bydlím...“⁴ Uctívání tedy může mít prorockou úlohu v tom, že umožní Duchu svatému v potřebném čase zjevit se srdcím těch, kdo jsou s ním ve spojení.

Různorodé uctívání

Raní letniční křesťané se modlili a uctívali Boha jak doma v soukromí, tak na veřejnosti. Postupně však upadala praxe celonočních modlitebních setkání a osobních přímluvných modliteb. V průběhu posledních (více než) padesáti let se letniční církve ve velké míře soustředila na veřejné vyjádření uctívání a do značné míry opomíjela osobní uctívání. To vedlo i k teologickým změnám. Lidé začali navštěvovat velká veřejná shromáždění, aby se tam setkali s Bohem, místo toho, aby jejich osobní setkání s Bohem ovlivňovala veřejná shromáždění. Lidé začali věřit, že Bůh koná pouze na těch velkých mocných shromážděních. Lze předvídat, že stejnou měrou, jakou se vytrácí Boží přítomnost z mnoha veřejných shromáždění, se bude zpochybňovat přínos duchovních darů během uctívání.

Málo lidí si pamatuje, že probuzení na Azusa Street začalo jako malé domácí setkání!⁵ Shromáždění lidé dokonce zpívali a vzdávali chválu bez hudebních nástrojů a vedoucích chval.⁶ Toužili po Bohu a uctívali jej v soukromí a on se pak projevil na jejich veřejných shromážděních, a dokonce i na pracovištích! Modlitební setkání se stalo laboratoří, kde se první letniční učili, jak se mají modlit a prorokovat, aby to pak přirozeně a s odvahou přenesli do běžného života. Právě tam se učili, jak jedná Bůh.

Když vedoucí tým místního sboru (starší, pastoři, vedoucí chval) znovu objeví, jak je uctívání vedené Duchem svatým životodárné v jejich osobních životech i pracovních setkáních, může do bohoslužeb přijít nový život. „Pokud naše služba nevychází z osobního setkání s Ježíšem, velmi rychle se změní v únavnou rutinu a nudné zaměstnání. Pokud nás ale nevede k aktivní službě, dříve nebo později zdegeneruje do sebepozorování a ztrácí svou dynamiku.“⁷

Pokud vedoucí chval najdou čas pouze na zkoušky, aniž by dali prostor pro uctívání, modlitbu a očekávání na to, co Bůh řekne jejich týmu, shledají, že je obtížnější vést ostatní do Boží přítomnosti. Kéž by naše pracovní setkání vedoucích a starších sboru byly mocným časem uctívání a intimního setkání s Bohem! Jak často naléhavé úkoly odsouvají do pozadí ten důležitý, avšak ne tolik naléhavý úkol soustředit se na Boha a setkat se s ním.

Vedení do chval

„Church Life podporuje uctívání, které vede věřící do svatyně svatých, aby se tvář v tvář setkali s Kristem.“⁸ Ve starozákonní době uctívání postupovalo z vnějších nádvoří přes svatyni a nejsvětější místo až k Božímu trůnu. To nám

dává příklad pro naše vlastní bohoslužby. Vedoucí chval nejen zpívají. Mají plán, jak uvést lidi do uctívání.

Vedoucí chval připravuje srdce lidí a vede je hlouběji do Boží přítomnosti. Pomáhá usměrnit jejich pozornost a uvědomit si, kdo je Bůh a jaké je jeho dílo. Nedá se říct, že každý je připraven vstoupit do uctívání. Někteří lidé přicházejí na bohoslužby se starostmi, nedokážou se soustředit, mají svíravý pocit viny apod. To vše je třeba odložit ve vnějších nádvořích ještě před příchodem k oltáři. Někteří hladoví a touží po Božím slově. Potřebují se zastavit na svatém místě, kde se nasatí a kde se mohou modlit. Vedoucí chval pomáhá přítomným odhrnout oponu a vstoupit do Boží přítomnosti a obecenství s jeho Duchem.

Plán, jak lidi zapojit do uctívání a vést je k němu, pomůže chválící skupině a pastorevi odvést pozornost členů sboru od jejich osobních problémů a zaměřit ji na Boha. Společně s kázáním a vyučováním odhaluje uctívání Boží dílo a jeho slovo. Takto naplňuje prorockou úlohu v církvi. Prorocké uctívání komunikuje Boží slovo a jeho skutky všem účastníkům, kteří díky tomu mohou dojít k poznání Boha.⁹

Uctívání respektující danou kulturu

Uctívání funguje v daném kulturním kontextu. Během probuzení na Azusa Street měli pastor William Seymour (Afroameričan) a jeho mentor Charles Parham (běloch z jihu) mezi sebou ostré rozpory. Parham před sborem prohlásil, že „Bohu je špatně od žaludku“, když vidí, jakým způsobem jej tamější lidé uctívají.“ Největší problém, který měl Parham se Seymourem a probuzením na Azusa Street, spočíval v rozdílnosti kultur a stylu bohoslužby.¹⁰ Důraz na to, aby hudba a forma uctívání respektovala danou kulturu se mezi evangelikály těžko prosazoval. Až zhruba od devadesátých let minulého století jej misiónáři považují za naléhavou potřebu a způsob, jak usnadnit rozvoj forem místní hudby a uctívání.¹¹

Pokud skutečně věříme, že prorocký aspekt uctívání oznamuje slova a skutky Boží, dává nám smysl tvrzení, že Duch svatý inspiruje autory písní ve všech kulturních kontextech. Stejně jako Bůh inspiroval pisatele biblických textů, proroky a evangelisty v jejich kulturním kontextu, aby lidé mohli pochopit jejich zvěst, můžeme rovněž očekávat, že bude chtít inspirovat uctívání, které se bude dotýkat srdcí lidí rozmanitých kultur, aby je dovedl k poznání svých skutků. Proto by letniční křesťané měli toužit po tom, aby k nim Duch svatý hovořil a dával jim inspiraci k tvorbě nových písní určených k uctívání, jež poplynou z jejich hlubokého osobního postoje. Píseň složená Afričanem bude hovořit nejsilněji k Afričanům. Píseň inspirovaná Australanem bude nejvíce mluvit k Australanům. Věřme, že Bůh má písně o lásce ke své české nevěstě. Až je budou česká srdce zpívat, odrazí se v nich unikátní, české chápání Boha.

Překonání bariér

V úvodu jsme již poznamenali, že Schwarzův výzkum ukázal, že styl uctívání má na růst církve jen malý vliv. Liturgický styl může být stejně efektivní jako moderní uctívání. Klíčovým faktorem je inspirace Duchem svatým. Letniční uctívání by mělo udělat prostor pro dílo Ducha svatého.

Pastor Scott Wilson líčí ve své knize *Clear the Stage*, jak si Duch svatý vyžádal prostor během jeho bohoslužeb: „Modlil jsem se a připravoval jsem si ranní kázání. Náhle mi Pán zašeptal: ‚Synu, chci, abys během zítřejší bohoslužby udělal něco jiného, než co máš v plánu. Souhlasíš?‘ Vykoktal jsem: ‚Ano, Pane, jistě.‘ Po několika vteřinách jsem dodal: ‚Mimochodem, ty jsi Bůh. Nemusíš žádat o mé svolení, abys udělal něco během tvé vlastní bohoslužby.‘ Odpověděl: ‚A já myslel, že ano, když jsem viděl, jak si připravuješ bohoslužbu bez modlitby a jak jsi mne následně prosil, abych ji požehnal...“

Příští neděli požádal pastor Scott, aby se všichni na minutu ztišili a očekávali na Boží řeč. Poté, co zaznělo prorocké slovo následované výkladem, vyšlo čtyřicet lidí dopředu s touhou po spasení. Další dvě stovky pak přišly s pokáním z pýchy. Všichni byli naplněni Duchem svatým. Tím, že Duch svatý dostal skrze ztišení prostor, mohl Bůh naplnit místnost.

Vedoucí chval mohou pomoci lidem odstranit překážky mezi nimi a Bohem a soustředit jejich pozornost na Boha několika způsoby. Každá místní komunita se liší od ostatních, proto je obvyklé zjistit, jaký hudební styl vyhovuje lidem v dané oblasti. Mně osobně se nelíbí bluegrass a sto let staré duchovní písně v rytmu country. Jednou jsem navštívil venkovský sbor a když jsem slyšel, jak zpívají a viděl, jak jsou vedoucí oblečeni, okamžitě jsem si udělal o sboru úsudek a došel k závěru, že jsem odsouzen vytrpět bohoslužbu až do konce. Podle mého mínění se nemohlo nic stát. Když však pastor vyzval lidi, aby se přišli modlit, téměř celý sbor se hrnul dopředu, aby se setkal s Bohem. Toho večera tam bylo několik mladých lidí ve věku studentů, kteří více než hodinu plakali před Bohem a odevzdávali mu svá srdce. Nedokázal jsem si vysvětlit, jak je to možné, dokud jsem si nepromluvil s lidmi a neuvědomil si, že styl uctívání byl adekvátní té místní kultuře. Pro ně samotné nebyl jejich způsob chval žádnou překážkou. Ve velkém městě by však představoval velkou bariéru.

Vzhledem k tomu, že ani jednotliví lidé nejsou v dané komunitě všichni stejní, sbory mohou odstranit překážky pro svobodný přístup k Bohu a vytvořit prostor pro Ducha svatého tak, že během jednoho setkání poskytnou více způsobů, jak navázat spojení s Bohem. Introvert může například navázat hluboký vztah s Bohem ve chvíli, kdy vedoucí požádá přítomné, aby se ztišili a sklonili hlavy, zatímco extrovert potřebuje hlasitý zpěv plný života. Obvykle doporučuji sborům, aby během kaž-

dého jednotlivého setkání zavedli patnáct až dvacet různých způsobů, jak zapojit lidi do chval a uctívání. Mohou je vyzvat, aby tleskali, pozvedali ruce, poklekli, modlili se za uzdravení, přispěli do sbírky. Jinými příklady mohou být četba z Bible, hraní na hudební nástroje, scénky, video, vyznávání, čtení citlivě reagující na situaci, používání svíček a osvětlení vůbec. Efekt může přinést cokoli, čím může vedoucí chval pomoci lidem soustředit se na Boha, jeho dílo a jeho slovo.

Především bychom měli mít na paměti, že uctívání je důležitou součástí poslání církve spojovat lidi s Bohem. Bůh je ústředním bodem. Chce mít obecnství se svým lidem – pokud mu k tomu dáme prostor. Přiblížíme-li se k němu a necháme jej jednat podle jeho vůle, poplynou k nám duchovní dary, churaví budou uzdravováni a lidé budou moci být spaseni.

Jason Morrison, M.A.

Misionář Assemblies of God v České republice

Poznámky

¹SCHWARZ, Ch. *Přirozený růst církve: Průvodce osmi základními vlastnostmi zdravých sborů*. Praha: Luxpress, 1996, s. 30.

²Tamtéž, s. 31.

³LEE, Wayne, LEE Sherry. *The Church life Model: A Biblical Pattern for the Spirit-filled Church*. Lake Mary, Fla.: Creation House, c2011, s. 50.

⁴BIBLE, Iz 6,5.

⁵BARTLEMAN, Frank. *How Pentecost Came to Los Angeles: The Story Behind the Azusa Street Revival*. Springfield, MO: Gospel Publishing House, 2017. Loc. 65, Kindle.

⁶tamtéž. Loc. 1204, Kindle

⁷NOUWEN, Henri J. M. *Nesobeckou cestou: paradox následování Krista*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2010. str 10.

⁸Lee, str. 50

⁹tamtéž, 51.

¹⁰Bartleman, Loc. 250 Kindle

¹¹COOK, Matthew. *Local Theology for the Global Church: Principles for an Evangelical Approach to Contextualization*. Pasadena: World Evangelical Alliance Theological

¹²WILSON, Scott a BATES. *Clear the Stage: Making Room for God*. Springfield, MO: Influence Resources, 2015. ISBN 9781681540047. Commission, c2010. str. 181.

JAK USLYŠÍ?

Randy Hurst

Cílem každého křesťana by mělo být zvěstovat evangelium alespoň několika lidem ročně. Je-li to však rozumný cíl, proč se ho více lidí nesnaží naplňovat?

Cestou do Londýna mi aerolinky ztratily kufr. Když jsem procházel odbavením ke zpátečnímu letu do Spojených států, přišel se mi omluvit manažer letecké společnosti a nechal mě přeřadit do první třídy.

Letuška, která mě obsluhovala, byla velice milá. Během našeho hovoru se dozvěděla, že jsem kazatel. Zatímco jsme spolu mluvili, zdálo se mi, že mi Duch svatý klade na srdce jednu konkrétní oblast jejího života. Nakonec mi to nedalo a musel jsem to vyslovit nahlas: „Něco vám řeknu. Nikdy v životě jsem neletěl z Londýna do Dallasu první třídou. Jsem přesvědčený, že to naplánoval Bůh, ale ne proto, aby mi dopřál pohodlnou cestu. Poslal mě sem kvůli vám. Vy jste si právě prošla rozvodem, že ano?“

Přikývla a já pokračoval: „Bůh měl pro váš život plán dříve, než jste se narodila. Jeho plán se ale nenaplnuje. Může se to změnit, jestliže přijmete jeho odpuštění a plně se vydáte Kristu.“ Potom jsem se jí zeptal: „Můžu se s vámi modlit

za to, abyste přijala Ježíše Krista ze svého Spasitele?“

„Ano,“ odpověděla. „Já vám také musím něco říci. Ani já jsem nikdy neletěla z Londýna do Dallasu první třídou. Jen zaskakuji za kolegyni, která onemocněla. Cestou ze dveří mého bytu jsem dnes udělala něco, co jsem nedělala již dlouhé roky – modlila jsem se. Prosila jsem: ‚Bože, ty víš, že můj život je jeden velký zmatek. Ukaž mi během této cesty, co mám dělat.‘“

Pomodlil jsem se s ní, aby přijala Krista, a radostí se jí rozzářila tvář.

O několik let později mi volala nějaká žena. Řekla mi: „Vy mě neznáte, ale dostala jsem na vás kontakt od svého pastora. Jsem letuška. Tento týden jsem se seznámila s jednou svou kolegyní a dozvěděla se, že jsme obě křesťanky. Když jsme si vzájemně vyprávěly svá svědectví, řekla mi, že přijala Ježíše cestou z Londýna do Dallasu a zmínila se o vás. Řekla jsem jí, že jste nedávno kázal v našem sboru. Požádala mě, abych vás zkontaktovala a řekla vám, že stále slouží Ježíši a věrně navštěvuje církev.“

Vyozoroval jsem, že kdykoliv jsem nějakému nevěřícímu člověku zvěstoval evangelium a on na základě toho přijal Krista, Bůh předem připravil jeho srdce k přijetí mého poselství.

Bible jasně vyučuje, že osobní evangelizace není jen pro několik málo speciálně obdarovaných evangelistů (Efezským 4,11). Je zodpovědností každého Kristova učedníka. Jediným jmenovitě uvedeným evangelistou v celé Nové smlouvě je Filip. Bůh si ho v osmé kapitole Skutků použil k tomu, aby přivedl etiopského eunucha k víře, čímž nám zároveň poskytl vzor práce evangelisty. V naší současné moderní kultuře většina lidí smýšlí o evangelistech jako o lidech, kteří kážou velkým zástupům na sportovních stadionech nebo prostřednictvím televize. Filip je nám však vzorem v osobní evangelizaci a rozhovorech s lidmi.

Cílem každého křesťana by mělo být zvěstovat evangelium alespoň několika lidem ročně. Je-li to však rozumný cíl, proč se ho více lidí nesnaží naplňovat? Tento článek vysvětluje, proč lidé zanedbávají osobní evangelizaci. Zároveň pokládá základy biblické teologie evangelizace a nabízí dvě nejosvědčenější metody, jak zapojit více křesťanů do osobní evangelizace.

PROČ LIDÉ NESVĚDČÍ O JEŽÍŠI

Během studia biblické školy se s námi jeden profesor podělil o výsledky rozsáhlé studie evangelikálních církví. Vyplynulo z ní, že téměř veškerou osobní evangelizaci obvykle vykonává méně než deset procent členů jednotlivých sborů.

Proč většina křesťanů nesdílí svou víru s nevěřícími? Existují pro to čtyři hlavní důvody.

Netečnost a lhostejnost

Zmíněná studie prokázala, že oněch deset procent členů sborů, kteří evangelizují a sdílí svou víru s ostatními, z větší části tvoří lidé, kteří jsou křesťany méně než rok. Církevní vedoucí proto musí klást důraz na dva aspekty osobní evangelizace: vzdělávání a motivovanost. Jsem přesvědčený o tom, že pro drtivou většinu lidí představuje hlavní výzvu nedostatek motivace.

Nedostatek sebejistoty

Mnozí se domnívají, že nejčastějším důvodem, proč lidé nezvěstují evangelium, je netečnost. Jsem však přesvědčen, že závažnějším problémem je ve skutečnosti nedostatek sebejistoty. Většina Kristových následovníků chce být v evangelizaci efektivní. Když ale mají někomu svědčit o Kristu, doléhá na mnohé pocit neschopnosti, obavy a strach – zejména pokud se jedná o člověka bez jakékoliv křesťanské výchovy.

Pluralismus a atmosféra falešné tolerance

Současná společnost zdůrazňuje tzv. náboženskou toleranci. Některá z hlavních světových náboženství, např. buddhismus či hinduismus, jsou pluralitní již ze své podstaty. Rostoucí oblibě se dnes těší světonázor, který tvrdí,

že žádné náboženství není jediným a jedinečným zdrojem pravdy (dokonce i kdyby pravda existovala), a že v každém náboženství je skryta část pravdy a dobrých hodnot. Mnozí křesťané proto v současné době cítí, že přímočará evangelizace je výrazem neúcty vůči víře druhých lidí.

Chybná učení

Mnozí lidé nerozumí nezbytnosti a naléhavosti evangelizace jednoduše proto, že mají mylné představy o duchovním stavu lidstva a cestě spasení. Světská kultura se snaží bagatelizovat problém lidského hříchu. Nemorálnost a násilí přičítají vlivům chudoby, sociální nespravedlnosti nebo genetickým předpokladům.

Převládá myšlenka, kterou začíná přejímat i rostoucí počet evangelikálních křesťanů, že Bůh jednou přivede nevykoupené lidstvo na soud a hříšníci budou – stejně jako zvířata – anihilováni (přestanou zcela existovat, nepřijdou však do pekla). Jiné učení, které se objevovalo již od raných počátků církve, toužebně doufá, že se všichni lidé nakonec jednou nějakým způsobem dostanou do nebe. Část moderní společnosti zase propaguje myšlenku, že jakákoliv víra člověka se může stát cestou k věčnému životu a dosažení absolutního pokoje.

Proto je důležité tato chybná učení konfrontovat biblickou pravdou, což z převážné části vyřeší veškeré zmíněné problémy netečnosti, nedostatku jistoty i pluralismu a falešné tolerance.

BIBLICKÁ PRAVDA OHLEDNĚ EVANGELIZACE

Duchovní stav člověka a cesta spasení

Existují tři nezpochybnitelná fakta, před kterými nelze zavírat oči: padlý stav lidstva, jistota věčné existence a výlučnost Ježíše Krista jako jediného Spasitele.

Padlý stav lidstva

Boží slovo jasně říká, že veškeré lidstvo je ztraceno, protože „všichni zhřešili a postrádají Boží slávu“ (Římanům 3,23).

Navštívil jsem pohanský chrám v jednom z moderních asijských měst. Svatyně ležela uprostřed velkoměsta a ze všech stran ji obklopovaly blyštivé mrakodrapy. Připojil jsem se k tisícům přihlížejících, kteří postávali na vnějším nádvoří. Bezděčně jsem se nechal davem natlačit až do vzdálenosti několika metrů od skandujícího kněze, zatímco ctitelé kultu upadali do démonického transu. Železné háky probodávaly jejich záda, přesto však nikomu nevytekla jediná kapka krve. Háky byly propojené v řetěz, zapojený do povozu plného těžkého kamení. Lidé táhli povoz ulicemi města ve snaze zasloužit si odpuštění, uzdravení a hojnost. Každý mučivý zářez háku do lidského masa byl tichým, přesto však barvitým svědectvím naprostého protikladu Boží milosti. Pohled na podobné výjevy člověka samozřejmě znepokojí. Neměli bychom však zapomínat na to, že lidé, kteří sami sebe označují za křesťany, ale neznají osobně Krista, jsou právě tak ztraceni jako tito „pravověrní pohané“.

Jistota věčné existence

Všechny stvořené bytosti mají svůj začátek. Boží slovo však ukazuje, že jakmile se člověk jednou narodí a začne žít, nepřestane již nikdy existovat. Ježíš ve svém vyučování řekl: „Potom řekne i těm po levici: *„Jděte ode mne, prokletí, do věčného ohně.‘... A tito půjdou do věčného trápení, ale spravedliví do věčného života“* (Matouš 25,41-46). Každý člověk jednou stane před posledním, věčným soudem. Ať už bude osud člověka jakýkoliv, bude věčný.

Ježíš Kristus je jedinou cestou ke spasení

Bible učí, že k pokoji s Bohem a věčnému životu existuje jen jediná cesta. Ježíš prohlásil: „*Já jsem ta Cesta, Pravda i Život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne*“ (Jan 14,6). Je současně dveřmi i cestou. Petr to vyjádřil slovy: „*A v nikom jiném není záchrana; neboť není pod nebem jiného jména daného lidem, v němž bychom měli být zachráněni*“ (Skutky 4,12).

Základní charakteristiky evangelizace

Moc evangelia

Apoštol Pavel napsal: „*Jsem dlužníkem Řeků i barbarů, moudrých i nevědomých, a tak, pokud to záleží na mně, toužím posloužit evangelium i vám, kteří jste v Římě. Nestydím se za evangelium, neboť je to Boží moc k záchraně pro každého, kdo věří, předně pro Žida, ale i pro Řeka*“ (Římanům 1,14-16). Primární mocí evangelizace není posel, ale poselství.

Poté, co Pavel zdůrazní, že evangelium je mocí ke spasení, přichází s přesvědčivou argumentací ohledně naléhavosti evangelizace: „*Každý, kdo by vyzýval Pánovo jméno, bude zachráněn. Ale jak mohou vyzývat toho, v něhož neuvěřili? A jak mohou uvěřit v toho, o kom neslyšeli? A jak mohou slyšet bez toho, kdo hlásá? A jak mohou hlásat, nebyli-li posláni? Jak je napsáno: „Jak jsou krásné nohy těch, kteří zvěstují pokoj, těch, kteří zvěstují dobré noviny“*“ (Římanům 10,13-15). Poté, co připomene vzácnou Kristovu oběť, klade Pavel v logickém sledu sérii provokativních rétorických otázek, z nichž každá další vychází z klíčového slovesa otázky předchozí. Závěr je nad slunce jasný: Evangelium musí být zvěstováno!

Pavel ve svém vyučování jasně poukázal na to, že naše evangelizační poselství nemá spočívat jen ve slovech. Patří k němu i činy.

Tesalonickým křesťanům Pavel napsal: „*Naše evangelium k vám nepřišlo jen ve slovu, ale i v moci a v Duchu svatém a v plné přesvědčivosti; vždyť sami víte, jací jsme byli mezi vámi kvůli vám*“ (1. Tesalonickým 1,5).

Pavlovo svědectví nespočívalo jen v tom, co říkal („nepřišlo jen ve slovu“), ale i jak to říkal („v moci a v Duchu svatém a v plné přesvědčivosti“) a kým byl („sami víte, jací jsme byli mezi vámi kvůli vám“).

Co říkáme.

Evangelium je poselství, které musíme formulovat do slov. Ze studia evangelizace v Nové smlouvě plyne závěr, že hlavním předmětem našeho poselství musí být Ježíš.

Kázání křesťanů v rané církvi se vždy zaměřovalo na osobu Ježíše Krista. Když věřící směle hlásali Ježíše, obracely se velké počty lidí.

Jak to říkáme.

Naše emoce, postoje a činy jsou právě tak součástí našeho poselství, jako naše slova. Pavel ve svém dopisu Koloským řekl: „*Žijte moudře před těmi, kteří jsou vně, vykupující čas. Vaše řeč ať je vždy laskavá, okořeněná solí, abyste věděli, jak máte každému odpovědět*“ (Koloským 4,5-6).

Apoštol Petr napsal: „*Buďte stále připraveni k obhajobě před každým, kdo by od vás žádal, abyste vydali počet z nádeje, kterou máte, avšak citlivě a s úctou, majíce dobré svědomí, aby ti, kteří hanobí váš dobrý způsob života v Kristu, byli zahanbeni v tom, v čem vás pomlouvají jako zločince*“ (1. Petrův 3,15-16 – KJV).

Pavel i Petr shodně kladou důraz na svědectví, které zahrnuje více než slova. Pavel tvrdí, že naše řeč by měla být „*vždy laskavá*“. Petr vybízí, abychom mluvili „*citlivě a s úctou*“.

Kdo jsme.

Nebudou-li naše činy a chování v souladu s našimi slovy, stanou se překážkou naší zvěsti. Mnoho lidí, zejména těch, s nimiž se známe osobně, nejvíce zasáhne svědectví našeho života proměněného Kristem. Důkaz naší trvalé proměny v podobě našich činů a chování je pro většinu lidí tím nejhlasitějším poselstvím.

Ve světě, v němž lidé ztrácí zbytky víry v charakter a osobní celistvost vedoucích státních a obchodních představitelů, není osobní důvěryhodnost křesťanů jen jakýmsi „volitelným požehnáním“, ale základním požadavkem na každého Kristova svědka.

Zmocnění Ducha

Pavel řekl tesalonickým křesťanům, že účinné kázání evangelia se děje „*v moci a v Duchu svatém*“.

Slovo, přeložené ve Skutcích 1,8 jako „*moc*“ (*dynamis*), je úžasné a komplexní slovo. Znamená jednoduše „schopnost“ a zahrnuje v sobě všestranné vystrojení ke všemu, co při osobní evangelizaci potřebujeme.

Duch svatý nás uschopňuje pro všechny tři složky našeho poselství: k tomu, co říkáme, jak to říkáme a kým jsme. Duch svatý nás vystrojuje, abychom při svědectví používali ta pravá slova a mluvili upřímně a s nepředstíranou naléhavostí. Zároveň nás zmocňuje, abychom se stali vším, k čemu nás Bůh povolal. Jestliže dovolíme ovoci Ducha – Ježíšově přirozenosti – aby formovalo naše životy, stane se Kristus zjevný lidem, kteří jsou v našem okolí.

Jestliže porozumíme věčným následkům padlého stavu lidstva a tomu, že Kristus je jedinou cestou ke spáse, vyvede nás to z veškeré netečnosti a lhostejnosti a odoláme svodu pluralismu a falešné tolerance. Vědomí moci evangelia a jistota toho, že nás k evangelizaci Duch svatý zmocňuje a vystrojuje, pomáhá křesťanům být v osobním svědectví smělejší a jistější.

Mohli bychom studovat široké spektrum praktik, které se osvědčily lidem, jež jsou v osobní evangelizaci aktivní a efektivní. Jaké praktiky jsou však nejlepší pro ty, kdo aktivní nejsou? Co jim pomůže, aby se do evangelizace zapojili? Apoštolové Pavel a Petr ve svých vyučováním uvádějí dvě praktiky, které dokážou křesťany efektivně zapojit do osobní evangelizace.

Vědomí Božího zapojení do evangelizace

Pavel ve svém prvním dopise Korintským popisuje princip zvěstování evangelia, které přirovnává k zasévání a zalévání semene: „*Já jsem zasadil, Apollos zalil, ale Bůh působil růst*“ (1. Korintským 3,6 – KJV). Pavel tímto výrokem jasně odlišuje práci, kterou na duchovní sklizni duší vykonává Bůh, od práce jeho lidských služebníků. Pro lidskou a Boží část práce přitom používá odlišné gramatické časy. Když mluví o tom, že Pavel a Apollos zasévali a zalévali semeno (poselství), vyjadřuje použitý řecký čas skutečnost, že to dělali v určitém konkrétním – jasně časově vymezeném období. Nejprve Pavel zaséval a později Apollos zaléval. Když ale mluví o Boží aktivitě v celém procesu, používá čas, který indikuje, že Bůh nezačal pracovat teprve poté, co bylo semeno zaseto a zalito. Jednal v lidech od počátku do konce a v průběhu celého daného času „*Bůh působil růst*“.

Vypozoroval jsem, že kdykoliv jsem nějakému nevěřícímu člověku zvěstoval evangelium a on na základě toho přijal Krista, Bůh předem připravil jeho srdce k přijetí mého poselství.

Členové našich sborů potřebují rozumět rozdíl mezi Božím a naším úkolem v evangelizaci. Evangelizace je, v jistém smyslu, procesem přesvědčování. Pavel v druhém listu do Korintu napsal: „*Protože tedy známe bázeň před Pánem, přesvědčujeme lidi*“ (2. Korintským 5,11). Zvěstování evangelia se však liší od běžného lidského přesvědčování. Pavel jinde napsal: „*Mé slovo a má zvěst nespočívaly v přesvědčivých slovech lidské moudrosti, ale v ukázání Ducha a moci*“ (1. Korintským 2,4). Ačkoliv Pavel nepochybně disponoval rétorickými schopnostmi, rozuměl tomu, že pozemská moudrost a lidské přesvědčování nedokážou zasáhnout lidské srdce evangeliem.

Většina Kristových následovníků touží být jeho efektivními svědky. Když se jim však otevře příležitost zvěstovat Krista, mnohé z nich přepadnou pocity vlastní neschopnosti, nesmělost a strach. Lidé se často domnívají, že naší zodpovědností je přesvědčovat nevěřící, aby se stali křesťany. My jsme však zodpovědní pouze za to udělat svou část – zvěstovat evangelium. Jen Bůh dokáže otevřít srdce člověka natolik, aby se rozhodl (Skutky 16,14).

Ačkoliv se Bůh rozhodl, že nás do procesu evangelizace zapojí, svou část můžeme dělat jen díky tomu, že Duch svatý již v lidech pracoval a dříve, než jsme jim my svědčili, připravoval jejich srdce. Svědectví není záležitostí lidského přesvědčování. Je to Boží dílo – jeho práce, v níž máme tu výsadu smět být zapojeni. Jsme partnery Ducha svatého, který zasahuje duchovně ztracené lidi a přivádí je k Ježíši.

Evangelizace formou rozhovoru

Svědectví není jednosměrná komunikace. Připomeňme si Pavlova slova: „*Vaše řeč at je vždy laskavá, okořeněná solí, abyste věděli, jak máte každému odpovědět*“ (Koloským 4,6). Petr řekl: „*Budte stále připraveni k obhajobě před každým, kdo by od vás žádal, abyste vydali počet z naděje, kterou máte*“ (1. Petrův 3,15).

Pavel i Petr, oba vlivní lidé zodpovědní za rychlou prvotní expanzi křesťanství, byli známí pro svá mocná kázání. Přesto oba vyučovali o tom, že bychom měli s nevěřícími komunikovat a vést rozhovory – ne jim jen kázat. Při evangelizaci formou rozhovoru jsme plně závislí na svrchovaném Bohu a jeho jednání. Naší rolí v procesu evangelizace je odpovídat lidem na jejich otázky a reagovat na jejich námítky – v absolutní závislosti na pomoci Ducha svatého.

Jak už jsem uvedl, kdykoliv jsem nějakému nevěřícímu člověku zvěstoval evangelium a on na základě toho přijal Krista, Bůh předem připravil jeho srdce k přijetí mého poselství. Jestliže porozumíme tomu, jakou práci při evangelizaci dělá Bůh, pomůže nám to ke smělosti. Budeme si hluboce vědomi toho, že jsme závislí na jeho přesvědčovacích schopnostech a ne na svých vlastních. Zároveň získáme trpělivost – budeme důvěřovat jeho načasování a nebudeme se snažit lidi nutit k nezralým rozhodnutím. Osvobodí nás to od vnitřního napětí a nebudeme v rozhovorech s lidmi ani váhaví, ani nebudeme příliš tlačit na pilu.

Při rozhovoru s nevěřícím člověkem nezískáme pokaždé příležitost prezentovat mu celé evangelium ve všech jeho souvislostech. Jen málo lidí se však rozhodne pro Krista na základě jediného setkání. My „zaséváme“ a „zaléváme“ poselství. Bůh působí růst. Duch svatý přivádí lidi k rozhodnutí.

ZÁVĚR

Co by se stalo, kdyby se většina křesťanů z Božího slova naučila, že jejich zodpovědností není přesvědčovat nevěřící, aby se stali křesťany, ale „zasévat“ a „zalévat“ Ježíšovo poselství, kdykoliv k tomu Bůh otevře dveře?

Americký básník a bojovník za zrušení otroctví John Greenleaf Whittier napsal: „*Ze všech smutných výroků jazyka i pera je toto nejsmutnější: ‚Mohlo se to stát!‘*“ Neexistuje větší tragédie, než když duchovně ztracení lidé nikdy neuslyší evangelium, protože Kristovi následovníci zanedbali jeho kázání.

RANDY HURST

je ředitelem rozvoje Assemblies of God World Missions ve Springfieldu v Missouri.

VÝZNAČNÁ SETBA – VĚČNÁ SKLIZEŇ

POŠLETE TO DÁL! | 6. část

Rick Thomas

Jistě jste se již setkali s lidmi, kteří se v životě řídí refrémem známé písně *Que será, será*, kterou proslavila Doris Dayová, „*Co se má stát, stane se.*“

Ve skutečnosti to tak ovšem nefunguje. O tom, jaký člověk se z vás stane, nerozhoduje náhoda ani řízení osudu, ale vaše včerejší a dnešní skutky – setba, kterou během svého života zaséváte.

Pošlete to dál!

Před lety jsem slyšel poznámku jednoho služebníka: „Bůh vás požehná, jestliže mu dovolíte žehnat *skrze vás* druhé lidi.“

Všichni jsme správci této planety – dočasnými opatrovníky Pánova pozemského království v průběhu našeho zdejšího krátkého života. Jaká to výsada!

Vše, co nám Bůh propůjčil, má svůj záměr. Neudělal to proto, abychom se chvástali svým majetkem nebo postavením: „Jen se podívej, jak se mám!“ Právě naopak. Byli jsme obdarováni proto, abychom se stali požehnaním pro ostatní lidi.

Právě to řekl Hospodin Abrahamovi: „*Požehnám tě... V tobě budou požehnány všechny čeledi země*“ (Genesis 12,2-3).

Pokud chcete opravdu v životě stále více rozsvítat, Pán se postará o to, že budete mít co zasít – zaopatří vám setbu, i kdyby kvůli tomu musel vykonat zázrak.

„Neprojezte svou setbu!“

Bůh vám zaopatří nejen „počáteční setbu“, ale bude se o vás starat i dlouhodobě. Pán nám dává „*chléb k jídlu*“ (2. Korintským 9,10).

Před lety jsem slyšel výrok, který mi uvízl v hlavě: *Neprojezte svou setbu!*

Někteří lidé se podívají na to, co mají v ruce, a řeknou si: „Haleluja. Vyrazím do autosalónu a koupím si nové BMW!“

Semeno je určeno k setbě, nesmíte ho tedy celé prohýřit. Možná namítnete: „Jak mám ale přežít až do sklizně?“ Přestaňte si dělat starosti! Jestliže jste poslušní Bohu, zaopatří vás vším, co v období růstu sklizně budete potřebovat.

Pozorně mu naslouchajte a uslyšíte, jak vás povzbuzuje k trpělivosti: „*Neochabněte v konání toho, co je správné*“ (2. Tesalonickým 3,13). Sklizeň přichází!

Bible říká: „*Nedávej náhubek býku, když mlátí*“ (Deuteronomium 25,4). Jinak řečeno, Bůh chce, abyste nepřestávali pracovat ke sklizni a měli na ní svůj podíl – jestliže budete ochotní sklizenou úrodu vzít a opět ji zasít.

Budte ochotní ke změně

Chci vám připomenout, že satan kolem vás bez ustání krouží a dělá vše proto, aby vás svedl. Chce vás přesvědčit o tom, že neexistuje nic, čím byste mohli požehnat životy druhých lidí. Vůbec jeho lžím nenaslouchajte!

Bible prohlašuje, že bude-li vaším životním stylem rozseávání, Bůh zaopatří vaši setbu a doručí vám ji navzdory překážkám, které se mu mohou stavět do cesty. Nikdy nezapomeňte, že Bůh „poskytuje semeno rozseávajícímu“ (2. Korintským 9,10).

Nejste-li spokojeni s úrodou, kterou sklízíte, nezoufejte. Položte sami sobě otázku: „Co mohu změnit a začít dělat jinak?“ Začněte osévat nové pole!

Bůh ve vašem životě vykoná něco nového, budete-li ochotni napnout svou víru a vstoupit do nových oblastí, které jste dosud neznali.

Proč bychom měli očekávat, že Pán bude jednat v náš prospěch, nejsme-li ochotni ke změně?

Otec vás sleduje

Bůh si zaznamenává každý váš krok – sleduje, jak mluvíte, jednáte a reagujete. To, co pro vás dělá, se odvíjí od vás!

Možná se zeptáte: „Není snad Bůh svrchovaný a neměnný?“

Samozřejmě, že je. Především se to týká jeho Slova. Prohlašuje: „*Bdím nad svým slovem, abych ho uskutečnil*“ (Jeremjáš 1,12).

V celém Písmu však čteme, že Všemohoucí jedná s každým člověkem podle jeho chování. Když například Bůh zvolil Davida za izraelského krále, našel v něm „*muže podle svého srdce, který bude činit všechnu jeho vůli*“ (Skutky 13,22). Když potom ale David spáchal svůj těžký hřích s Batšebou, Bůh prohlásil: „*Dám povstat proti tobě zlu*“ (2. Samuelova 12,11). Když dočtete Davidův příběh až do konce, uvidíte, že činil pokání, Pán mu odpustil a opět ho zahrnul požehnáním.

Bůh nás jako každý dobrý otec vychovává skrze kázeň a odměny a formuje tím náš věčný osud.

Koho máte na prvním místě?

Vašemu nebeskému Otci nevádí vaše materiální statky a majetek, pokud nestojí v cestě jeho požehnání, které skrze vás zamýšlí udělovat.

Občas se stává, že někdo do církve přijede zbrusu novým autem a okamžitě se rozběhne šuška. „Víš, on takové auto ve skutečnosti *nepotřebuje*.“

Každý člověk se ale při naplňování svých potřeb rozhoduje jinak, na základě své osobní situace. Stejně tak bych někomu mohl říci: „Proč vlastně potřebuješ novou košili, když košile, které máš, pořád vypadají dobře?“ Nebo: „Proč jsi šel na večeři do drahého steakhouse? Burger King by ti nestačil?“

Jsem přesvědčený o tom, že Pán nemá absolutně žádný problém s tím, že si užíváme ovoce své práce, pokud máme na prvním místě jeho a jeho Království.

Rolls Royce?

Před lety jsem si šel zahrát golf s Billem Swadem, křesťanským podnikatelem z města Columbus v Ohiu, který měl prosperující podnik v oblasti prodeje automobilů.

Přijel mě vyzvednout ve svém žlutém voze značky Rolls Royce. Po několika minutách běžného hovoru jsem se k němu otočil a zeptal se: „Bille, už ti někdy někdo vyčítal, že řídíš Rolls Royce?“

Na okamžik se zamyslel a potom odpověděl: „Ano, jednou mě oslovil nějaký člověk. Vypadal nazlobeně a ptal se: ‚Jak můžeš jezdit tak snobským autem? Proč ho raději neprodáš a peníze nevěnuješ Božímu království?‘“

Bill mu řekl: „Jsi ochotný ukázat mi svou šekovou knížku, když to udělám i já? Porovnáme si, kolik kdo dává. Jestliže jsi za poslední roky dal částku srovnatelnou s mojí – v přepočtu na procenta našich příjmů – tak Rolls Royce prodám.“

Ten muž si vytvořil úsudek jen na základě toho, co viděl, nikoliv na základě faktů. Nevěděl, že Swad investuje milióny dolarů do křesťanských služeb z celého národa i světa. Nerozhazoval. Pouze si užíval malý díl své pozemské sklizně.

Pro Pána je důležitá naše odpověď na následující otázku: „Jak jsi naložil s tím, co jsem ti dal do ruky?“

Obvykle si stěžují lidé, kteří zažívají *nedostatek*. Duch závislosti a žárlivosti je vede k tomu, že řeknou: „Jestliže to nemůžu mít já, tak ty také ne!“

Nákladný koníček

Každý člověk hledí na svět pod úhlem své vlastní perspektivy a rozhoduje se v životě na základě svých osobních priorit.

I když rozhodně nejezdím Rollsem, jednou se mi stalo, že když jsem si koupil nové auto, prohodil jeden známý mezi řečí: „Kazateli, kdybych utratil tolik peněz za auto, nedokázal bych se na sebe podívat do zrcadla.“

Později nás stejný muž pozval k sobě domů a já jsem si všiml, že má doma obrovskou sbírku zbraní. „Řekni nám něco o těch zbraních,“ zeptal jsem se zvědavě.

S velkým potěšením začal vyprávět o historii své sbírky drahocenných zbraní – dokonce mi řekl, kolik která z nich stála.

Jak jsem tam tak seděl, musel jsem se vnitřně smát. Jeho koníček byl nákladnější, než moje auto! Vybavil se mi verš: „*Neodpovídej hlupákovi podle jeho hlouposti, jinak budeš jako on*“ (Příslóví 26,4).

Pro každého z nás mohou mít cenu jiné věci. Bůh s každým z nás, svých dětí, jedná podle toho, co je v našich srdcích.

Jedinečný plán pro váš život

Matka Tereza během svého života odkládala každý dolar, který jí kdy prošel pod rukama, na nemocnici pro potřebné v Kalkatě. Její vášní bylo pomáhat trpícím dětem v Indii.

Co by se ale stalo, kdyby to udělali všichni? Co kdyby si každý křesťan řekl: „Ano, přesně to udělám. Prodám veškerý svůj majetek, a svůj život strávím jako misionář v cizí zemi.“

Ačkoliv to může znít vznešeně, pomyslete na to, jaké by to s sebou přineslo následky:

- Církev by neměla prostředky na postavení jediné nové církevní budovy.
- Nemohli bychom být solí a světlem pro pracující lidi a podnikatele.
- Přestali bychom svědčit dětem a dospívajícím v naší zemi.

Z pecky broskve nikdy nevyroste hruška. Pán do vás vložil něco speciálního a má pro váš život svůj jedinečný plán. Z některých budou atleti, z jiných učitelé, administrativní pracovníci, vládní činitelé, finančníci nebo pracovníci ve zdravotnictví.

Každému z rozmanitých povolání Bůh říká: „Zaopatřím vám setbu k naplnění plánu, který s vámi mám a k němuž jsem vás povolal.“

Přestaňte se starat o to, co dělají druzí – to je mezi nimi a Bohem.

Obklíčený!

Můj strýc Hugh byl alkoholik a rodiče se za něj dlouhodobě modlili a pomáhali mu. Pokaždé, když se mu chystali nějakým způsobem pomoci, modlili se: „Ve jménu Ježíše zasíváme pro jeho spasení.“

Samozřejmě není možné koupit si spasení, jejich modlitby však vynesly vysoké dividendy. Netrvalo dlouho a strýc Hugh byl absolutně obklíčený. Kamkoliv vkročil, někdo mu začal vyprávět o Ježíši.

Když večer položil hlavu na polštář, slyšel, jak k němu Pán promlouvá.

Můj strýc neměl úniku, protože do něj rodina vytrvale zasévala modlitby, pomoc a povzbuzování – a svědčila mu o Spasiteli.

Dříve než odešel z tohoto světa, prožil strýc Hugh nádherné obrácení, dal svůj život Kristu a přivedl mnoho lidí k Pánu.

Někdy je k získání ztraceného člověka pro Krista zapotřebí více než říci „Ježíš tě miluje“. Musíme ze sebe něco vydat – viditelně projevovat naši péči a zájem, namísto toho, abychom lidi strašili peklem a svolávali na ně oheň a síru.

Lid požehnání

Již jsme mluvili o Abrahamovi a o Božím zaslíbení, že se on a jeho símě stanou požehnáním pro národy. Ta slova byla určena nám! „*Jestliže jste Kristovi, jste símě Abrahamovo, dědicové podle zaslíbení*“ (Galatským 3,29).

Musíme sami na sebe nahlížet jako na lid požehnání. Znamená to, že kamkoliv vkročíme, dotýkáme se jménem Páně lidských životů – všude roznášíme Boží požehnání.

Jak velký je to rozdíl oproti uvažování nevěřícího člověka: „Co z toho budu mít? Co mi ten člověk může dát?“

My máme tu výsadu ptát se: „Kolik lidí dnes mohu požehnat Boží láskou?“

Používejte svou víru

Jestliže jste se připojili k místní církvi a věrně tam docházíte a zapojujete se, mohu vás jediné pochválit. Přesto se vás však musím zeptat: „Co děláte s úžasným Božím slovem, které je do vašeho života od kazatelny zaséváno?“

Chceme-li růst v milosti, musíme používat svou víru. Znamená to přijímat Slovo, rozumět mu, studovat ho a potom vykročit a s někým ho sdílet.

Ještě jednou připomenu Boží zaslíbení: „Dám zrno *rozsevajícímu*.“ Setba není vaše. Neprojezte ji! Nestarejte se o to, kolik zrn dnes vlastníte. Namísto toho si kladte otázku: „Kolik jich mohu rozdat?“

**NEPROJEZTE ÚRODU
– ROZMNOŽTE JI!**

(7. část)

Chcete-li se naučit tajemství nebeského požehnání, nalistujte si počátek Knihy knih. První slova, která vyšla z Božích úst po stvoření Adama a Evy, byla: „*Budte plodní a množte se*“ (Genesis 1,22 – NIV).

Po velké potopě Pán požehnal Noeho a jeho syny. Zopa-

koval stejná slova: „*Budte plodní, množte se a znovu zaplňte zemi*“ (Genesis 9,1 – NIV).

Tento princip se vztahuje na vše, co Bůh stvořil – člověka, faunu i flóru. Například semínka neplodí jen další semínka – rozmnožují se.

Víc než dost!

Už jste někdy zkoušeli oloupat kukuřičný klas? Nenajdete v něm jediné kukuřičné zrno. Jsou jich tam celé stovky – dokonce necelá tisícovka!

Podivuhodné však je, že každé z nich je ve skutečnosti semínkem, které můžete zasít a vyprodukovat z něj novou rostlinu s několika dalšími klasy a tisíci dalšími semeny.

To je zázrak množení rostlin:

- Z jednoho jablečného jádérka vyrostе strom, který každoročně vyplodí dostatek jablek k přípravě více než 225 jablečných koláčů.
- Průměrná slunečnice má tři tisíce semínek.
- Z jednoho semínka vyrostе meloun, obsahující přibližně tisíc dalších semínek. Kdybyste je všechny zaseli, vypěstovali byste už v druhé sezóně milion melounů.

Víra jako hořčičné zrno!

Matoušovo evangelium zaznamenává událost, která se stala, zatímco Ježíš se svými učedníky sloužil lidem. Uprostřed velkého zástupu k Ježíši přistoupil muž, poklekl před ním a žádal ho: „*Pane, smiluj se nad mým synem, neboť je náměsíčný a zle trpí; často totiž padá do ohně a často do vody. A přivedl jsem ho k tvým učedníkům, ale nedokázali ho uzdravit*“ (Matouš 17,15-16).

Ježíš pokáral celý přihlížející zástup: „*Ach, pokolení nevěřící a zvrácené, jak dlouho ještě budu s vámi? Jak dlouho vás mám snášet? Přiveďte ho sem ke mně!*“ (v. 17).

Potom napomenul démona, který z chlapce vyšel – v okamžiku byl úplně svobodný.

Učedníci se později Ježíše v soukromí zeptali: „*Proč jsme ho nemohli vyhnat my?*“ (v. 19)

Odpověděl jim: „*Pro vaši malověrnost! Amen, pravím vám, budete-li mít víru jako zrno hořčice, řeknete této hoře: „Přejeď odtud tam“, a přejeď; a nic vám nebude nemožné*“ (v. 20).

Jak úžasné zjevení! Bůh si dokáže použít jakékoli množství víry, bez ohledu na její velikost.

Víte, jak nepatrné je ve skutečnosti hořčičné zrno? Z hrstky semínek ale vypěstujete stovky stromů.

Podobný přírůstek Ježíš použil i při jiné příležitosti: „*Království Nebes je podobné zrnu hořčice, které člověk vzal a zasel na svém poli. Je sice menší než všechna semena, ale když vyrostе, je větší než ostatní zahradní byliny a je z něho strom,*

takže přilétají nebesí ptáci a hnízdí v jeho větvích“ (Matouš 13,31-32).

Když je v tom Bůh, i málo se promění v hojnost!

Chlapcův oběd

Kéž bych byl tehdy v onom zástupu shromážděném na svahu hory nedaleko Galilejského moře a slyšel Ježíše mluvit!

Když Ježíš spatřil zástup, zeptal se Filipa: „*Kde nakoupíme chleba, aby se tito lidé najedli?*“ (Jan 6,5).

Ježíš Filipa jen zkoušel. Věděl, co chce dělat.

Filip mu odpověděl: „*Ani chleby za osm měsíčních mezd nestačí, aby si každý trochu vzal*“ (v. 7 – NIV).

Jeden z učedníků, Ondřej, promluvil a řekl Pánu: „*Tady je chlapec, který má pět ječných chlebů a dvě ryby; ale co je to pro takové množství!*“ (v. 9).

Ježíš pokynul lidem, aby se posadili na zem – bylo jich okolo pěti tisíc. Potom vzal chleby, vzdal díky a „*rozdělil je sedícím. Stejně i z ryb dostali, kolik chtěli*“ (v. 11).

Když se všichni dosyta najedli, řekl svým učedníkům: „*Seberte zbylé úlomky, aby nic nepřišlo nazmar*“ (v. 12).

Posbírali tedy zbytky a sebrali dvanáct plných košů! Ježíš je mistrem množení!

Jsou desátky setbou?

Jednou jsem mluvil na téma zasévání a Božích principů růstu. Po shromáždění za mnou přišel nějaký muž a řekl mi: „*Myslím, že se nemám čeho bát. Po celý svůj život dávám desátky.*“

Moje odpověď ho trochu zaskočila:

„Pane, váš desátek není setbou. Ten Pán nerozmnoží. Prvních deset procent našich příjmů již patří Bohu – ve skutečnosti vůbec nejsou naše.“

Doufám, že tomu rozumíte. Vaši finanční setbu musíte vyčlenit z vašich devadesáti procent. Proč? Protože představuje vaše dobrovolné rozhodnutí, nikoliv Boží. Vaší setbou nejsou desátky, ale *dary*.

Je to krádež!

Možná vás bude šokovat informace, že podle zjištění výzkumné agentury Barna dává ve Spojených státech desátky pouhých osm procent z těch, kdo se nazývají znovuzrozenými křesťany. Můžeme se na to podívat ještě z jiného úhlu. Zbývajících devadesát dva procent lidí se možná snaží zasévat, ale Pán to nepřijímá, protože mu nepřináší desátky.

Bůh lidem klade následující otázku: „Což smí člověk okrádat Boha? Ale vy mě okrádáte! Ptáte se: Jak tě okrádáme? Na desátcích a darech pozdvihování. Kletbou jste prokleti, protože mě okrádáte, celý národ“ (Malachiáš 3,8-9).

Všemohoucí říká:

„Nemůžu přijmout vaše dary, jestliže jste mi neodevdali desátek – desátek je totiž svatý, oddělený pro mě. Jestliže jste mě jím neuctili, jste pod prokletím.“

Přátelé, může Bůh požehnat to, co proklel? Věřím, že je čas, aby se křesťané zamysleli nad svou smlouvou s Pánem – a nad jeho požadavky spjatými s požehnáním.

Produktivita a trvalý vzrůst

Nedávno jsem si dělal inventuru svého života a zjistil jsem, že nyní dozrává ovoce setby, kterou jsem rok za rokem zaséval. Sklizeň dosáhla tak vysoké úrovně, že teď přichází ze všech stran – zažívám ji v rodině, mezilidských vztazích, službě i církvi.

Zdá se, že v této fázi je můj život produktivní a zažívám trvalý vzrůst.

Když cestuji na různé konference, pokaždé se modlím: „Pane, pomoz zasít do lidí tolik, aby i oni zažívali věčnou, nepřetržitou sklizeň.“

Aktivujte to!

Jak může vaše setba vzejít a vydat úrodu, jestliže zemře dříve, než dostane příležitost?

Pokud vám vložím zrno do ruky a vy ho po dobu dvaceti čtyř hodin budete pevně svírat v ruce, v podstatě vám mohu zaručit, že se začne rozkládat. Brzy nebude k ničemu užitečné a shnije stejně jako stará mana. Budete-li však ochotni aktivovat to, co vám Bůh dal, pouze to nepřežije – bude to přímo vzkvétat!

Vaše role nemusí být „viditelná“. I když nebudete stát vpředu za kazatelnou, je váš úkol právě tak důležitý.

Věděli jste, že na světě žijí lidé, kteří poklekají k modlitbám pokaždé, když Billy Graham vkročí na pódium, aby lidem kázal evangelium? Je to jejich povolání – je to celá jejich služba.

Až budou v nebi rozdávány odměny, budou tito modlitební válečníci stát po boku předních evangelistů. Přijmou stejnou odměnu za získání miliónů lidí pro Krista skrze jejich společné úsilí.

Ježíš nám říká: „Avšak ne tak je tomu mezi vámi, ale kdo by se chtěl mezi vámi stát velkým, bude vaším služebníkem; a kdo by chtěl být mezi vámi první, bude otrokem všech. Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si nechal posloužit, ale aby posloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé“ (Marek 10,43-45).

Služba a zasévání jsou spolu pevně spjaté a nelze je od sebe oddělovat.

Co vaše setba představuje?

Nezáleží na velikosti zrna, ale na jeho významu. Co vaše zrno představuje v porovnání s vaším celkovým životem? Kolik vás stojí? Kolik času, závazku, modliteb a úsilí jste museli vložit do toho, co zaséváte?

Vykročte a zasévejte – s vědomím, že v jádru každého zrna se skrývá ohromná hojnost, která jen čeká na to, až bude uvolněna.

Řekněte Pánu tato slova:

Zasévám:

- S vírou – vyjadřuji tím, čemu *věřím*.
- S očekáváním (v naději) – vyjadřuji tím, co *vyhlížím*.
- V poslušnosti – vyjadřuji tím, komu *sloužím*.

Vyznávám, že toto je můj rok a čas mé proměny. Nebudu jen štedrým člověkem, ale **budu zasévat významná zrna**.

Toto je můj rok požehnání!

RICK THOMAS

je hlavním pastorem sboru Abundant Life Christian Centre (Křesťanské centrum hojného života) v Margate na Floridě. Je mezinárodně uznávaným pastorem, učitelem a konferenčním řečníkem.

Článek je výtažkem z knihy Ricka Thomase *Význačné semeno – věčná sklizeň* (© 2005). Použito se svolením autora. Všechna práva vyhrazena.

ŽIVOT V KRÁLOVSTVÍ - ZODPOVĚDNOST

H. Maurice Lednický

Lidé často diskutují o „povolání“ do služby a o tom, jaké z něj plynou zodpovědnosti. Ti, kdo přijali speciální úkol stát se kazateli Božího slova, nepochybně vnímají své povolání velice vážně. Musíme však zároveň vyučovat všechny křesťany, že život každého Ježíšova učedníka má svůj jedinečný záměr. Přestože všichni nebudou „povoláni“ ke službě za kazatelnou, všichni Kristovi následovníci o něm mají vydávat osobní svědectví. Jste-li pastorem nebo učitelem, jedním z vašich cílů musí být vštěpovat všem Kristovým následovníkům do srdce a mysli skutečnost, že věčný Otec má pro ně svůj speciální úkol a jedinečné místo ve svém plánu. Nikdo na to není sám. Žádný křesťan se nemusí cítit ve srovnání s ostatními méněcenný a myslet si, že jeho život nemá žádný smysl. Povzbudíte ostatní k tomu, aby s nadšením objevovali životní cestu, kterou pro ně Bůh ve své lásce připravil, a aby po ní vytrvale kráčeli.

ZODPOVĚDNOST VĚRNĚ NAPLŇOVAT SVĚŘENÝ ÚKOL

Každý člen Kristova těla dostal od Boha jedinečný úkol, který je mu šitý na míru. Apoštol Pavel tuto skutečnost obsáhle zdůrazňuje mladé církvi v Korintu. Přirovnáním Kristova těla k tělu lidskému konstatuje zjevný fakt: „*Neboť jako tělo je jedno, ač má mnoho částí, a všechny části jednoho těla, ačkoli je jich mnoho, tvoří dohromady JEDNO celistvé tělo, tak je tomu i s Kristem*“ (1. Korintským 12,2 – NIV; zdůraznění přidáno autorem). Dále jmenuje jednotlivé části těla – nohu, ruku, ucho či oko – jako jasně odlišitelné a důležité části těla, nepostradatelné k fungování celku. Říká, že části, „*které se zdají slabší,*“ jsou nepostradatelné a „*věnujeme jim větší pozornost*“ (1. Korintským 12,22-23). O několik veršů dále jmenuje některé obdarovanější části Kristova těla (1. Korintským 12,27-28). Pořadí, v jakém se Pavel o rozličných částech duchovního těla zmiňuje, je vcelku zajímavé. Dříve než jmenuje ty, kdo slouží na vedoucích pozicích, se Pavel nezapomene zmínit o „*méně ctihodných*“ částech těla – o lidech, kteří nestojí v pozici vedení a nemají žádnou viditelnou službu. Z Pavlových Duchem inspirovaných pozorování lze vyvodit dva závěry: (1.) Pavel upřímně věřil tomu, že KAŽDÝ člen církve má své jedinečné místo služby. (2.) Ačkoliv mají lidé v Kristově těle různé „úkoly“, není správné vyzdvihoval některé z nich

nad druhé. Písmo například jasně hovoří o tom, že každý Duchem naplněný křesťan má být trvale připravený sdílet svou víru s druhými lidmi.

Často si připomínám životy tří velkých starozákonních proroků – Jeremjáše, Ezechiela a Daniela – kteří byli vrstevníky. Prorokovali před, během a po sedmdesátiletém babylonském zajetí. **Jeremjáš** (známý jako plačící prorok) přišel do Jeruzaléma z malé, asi dvacet kilometrů vzdálené, vesnice. Písmo se ani náznakem nezmiňuje o tom, že by měl za sebou nějaký přípravný prorocký trénink, těšil se uznání lidí nebo měl konexe. **Ezechiel** pocházel z kněžské rodiny a učil se na kněze. V průběhu svého studia byl náhle odveden do babylónského zajetí. **Daniel** byl vysoce inteligentní, studijně založený mladík, kterého vybrali, aby se učil jazyk, kulturu a umění babylónské civilizace. Každý z nich sehrál svou jedinečnou roli v Božím plánu a měl svůj specifický úkol. **Jeremjáš** prorokoval v Jeruzalémě do doby jeho pádu. **Ezechiel** prorokoval židovským zajatcům v Babylónu. **Daniel** zastával pozici v babylónském paláci (později v Médsko-Perské říši), která měla celosvětový dopad. Každý z nich měl jiný druh prorocké služby a nikde ani náznakem nečteme, že by někdo z těchto mužů toužil napodobovat toho druhého. Nebyli soupeři. Každý z nich byl potřebný na tom místě, na něž ho Bůh povolal.

Ježíš svým učedníkům opakovaně předával důležité poselství, kterým je připravoval na vylití Ducha svatého v den Letnic.

1. „*Ne vy jste si vybrali mne, ale já jsem si vybral vás*“ (Jan 15,16).
2. „*Jako mne poslal Otec, i já posílám vás*“ (Jan 20,21).
3. „*Jděte do celého světa a vyhledávejte evangelium všemu stvoření*“ (Marek 16,15).
4. „*Přijmete moc Ducha svatého, který na vás přijde, a budete mi svědky v Jeruzalémě a v celém Judsku, Samařsku a až po nejzazší konec země*“ (Skutky 1,8).

Když nadešel ten den a Petr byl naplněn Duchem svatým, zopakoval stejné poselství. Čerstvě zmocněný Duchem citoval proroka Joele (Joel 3,1-5), když řekl: „*I stane se v posledních dnech, praví Bůh, že vyleji ze svého Ducha na každé tělo; vaši synové a vaše dcery budou prorokovat, vaši mladíci budou vídat vidění a vaši starci budou mít sny. I na své otroky a na své otrokyně v oněch dnech vyleji ze svého Ducha, a budou prorokovat*“ (Skutky 2,17-18).

Někteří mohou vznést námitku, že se jedná o specifické biblické pasáže týkající se pouze lidí, které Bůh „povolal“ na speciální místo služby. Joelovo proroctví však vyhlíželo den, kdy si Bůh bude používat všechny lidi bez ohledu na jejich věk, pohlaví, sociální postavení či jakoukoli jinou nálepku. Ve Staré smlouvě byla za proroky uznávána jen malá hrstka lidí. O Letnicích však apoštol Petr prohlásil, že veškerá omezení této služby byla zrušena. Veřejná služba proroků od té doby spadá do jedné ze dvou kategorií.

Tou první je **ohlášení budoucích, dosud neznámých událostí**. Agabus, o kterém Nová smlouva mluví jako o prorokovi, ohlašoval budoucí události při dvou různých příležitostech. V Antiochii předzvěděl příchod velkého hladu přicházejícího do římského impéria (Skutky 11,28). Ve Filipově domě v Cesareji pak prorokoval, že Pavel bude v Jeruzalémě zatčen (Skutky 21,10-11). K tomu je třeba dodat, že na obou biblických místech je zmínka o tom, že tomu byli přítomni i další, nejmenovaní proroci. Filip měl čtyři svobodné dcery, které také prorokovaly (Skutky 21,9).

Druhou kategorií novozákonních proroctví je **praktická aplikace biblické pravdy v konkrétním čase, místě a kultuře**. Petrova a Pavlova varování reflektují právě tento aspekt proroctví. Apoštolové varují před šířícím se nebezpečím pro církve v podobě „*falešných proroků*“, kteří se mezi ně vmísili. Celá druhá kapitola posledního Petrova listu (2. Petrův 2) je věnována varováním před falešnými učiteli a proroky, kteří „*tajně zavádí zhoubná kacírství*“ (2. Petrův 2,1). Varuje před škodou, která tělu věřících vznikne dříve, než je stihne označit za falešné učení. V podobném duchu hovořil Pavel k efezským starším na svém posledním setkání s nimi (v Milétu) cestou do Jeruzaléma na svátek Letnic. „*Já vím, že po mém odchodu k vám vejdou falešní učitelé, jako draví vlci, kteří nebudou šetřit stádo*“ (Skutky 20,29 – NIV).

Existuje ještě jeden projev proroctví. Říká se mu „*dar proroctví*“ a jedná se o jeden z devíti nadpřirozených projevů Ducha svatého (1. Korintským 12,4-11). Tento dar se obvykle projevuje ve shromáždění křesťanů a je dáván

z iniciativy Ducha svatého pro konkrétní příležitost. Projev tohoto „*darů*“ slouží ke třem účelům: „*k budování, povzbuzení a útěše*“ (1. Korintským 14,3).

Na tomto místě stojí za připomínku, že dary Ducha stále aktivně pracují i v dnešní církvi. Jsme součástí stejné církve, která byla ustanovena v den Letnic. První novozákonní církev byla nepochybně „*letniční*“ – tehdejší křesťané byli plní Ducha. „*Začali mluvit jinými jazyky* (řečí, kterou se nenaučili studiem), *jak jim Duch dával promlouvat*“ (Skutky 2,4; přidán vlastní komentář). Jazyky byly počátečním, fyzickým důkazem toho, že se naplnilo Kristovo zaslíbení o tom, že učedníkům pošle svého Ducha (Jan 14,26; 16,7). Každý znovuzrozený křesťan současné generace je adeptem na naplnění Duchem svatým. Tento vzácný dar si nemůžeme ničím vysloužit. Stejně jako spasení je darem Boží milosti. Duchem svatým jsme zmocňováni nejen ke kázání evangelia, ale i k tomu, abychom trvale dorůstali do Kristovy podoby.

Pro snazší zapamatování se dary Ducha obvykle člení do třech kategorií.

1. Dary zjevení

Slovo moudrosti

Slovo poznání

Rozlišování duchů

2. Dary moci

Nadpřirozená víra

Působení mocných činů (zázraků)

Dary uzdravování

3. Dary promluvy

Proroctví

Jazyky (předávající poselství)

Výklad jazyků

Níže uvádím několik pravd týkajících se Ducha svatého a správného používání jeho darů:

- „**Dary Ducha**“ **přebývají v Duchu**. Duch přebývá v křesťanech.
- **Duch svatý si může kdykoliv použít jakéhokoliv**

Duchem naplněného křesťana jako svůj nástroj pro konkrétní situaci.

- **Volba nástroje a příležitosti** každého nadpřirozeného projevu je **výlučným rozhodnutím Ducha svatého**.
- **Křesťané nevlastní (a nemají pod kontrolou)** žádný z darů Ducha.
- **Duch svatý rozhoduje o tom, jaký dar je vhodný a potřebný** pro každý konkrétní čas a příležitost.
- **Tyto nadpřirozené dary se nejčastěji projevují ve shromážděném těle věřících.** Může, ale nemusí, to být během oficiálního času uctívání v církvi anebo kdekoliv jinde (na domácí skupince či modlitebním setkání), kde křesťané společně vyvyšují Krista a oslavují Boha.
- **Dary Ducha by neměly být řazeny podle důležitosti** na základě předpokladu, že jeden z nich je významnější než druhý. Každý je potřebný v jiné situaci.

Vraťme se nyní k tématu osobní zodpovědnosti a vykazatelnosti. Všechny služby nejsou viditelné a veřejné. Nikdy bychom neměli náš úkol srovnávat s úkoly ostatních. Některé křesťany by to mohlo vést k povýšenosti, jiné naopak odrazovat. Bůh nepovolal nikoho jiného k tomu, aby naplňoval váš úkol a nepovolal vás, abyste naplňovali ten jejich.

Je snadné vymlouvat se z přijetí Božího plánu slovy: „Jistě se najde někdo jiný, kdo ten úkol dokáže splnit lépe než já.“ Často je to však výrazem pýchy, protože se chceme vyvarovat toho, aby nás lidé srovnávali s ostatními. Nechceme, aby si o nás někdo myslel, že jsme méně talentovaní a máme strach ze selhání.

Staré rčení však připomíná: KOHO BŮH POVOLÁVÁ, TOHO TAKÉ VYSTROJUJE.

Pamatujte, že způsob, jak vás vnímají druzí lidé, nepopírá ani nezdůrazňuje Boží jedinečný plán pro váš život. Jen Bůh sám si vede pravdivé a přesné záznamy o tom, jakým způsobem následujeme plán, který nám ušil na míru. Jsme při jeho naplňování motivováni láskou k našemu Spasiteli a touhou jej oslavit a vyvýšit, nebo strachem z trestu za neposlušnost? Žalmista David to vyjádřil výmluvně: „*Tvé oči viděly můj zárodek a do tvé knihy se zapisovaly všechny dny – utvářely se, nebyl ani jeden z nich. A jak vzácné jsou pro mě tvé úmysly, Bože! Jak mnoho jich je!*“ (Žalm 139,16-17). Prostřednictvím Jere jáše ujišťuje Bůh svůj lid, Izrael, že se o něj stará a pečuje o něj: „*Vždyť já znám úmysly, které s vámi zamýšlím, je Hospodinův výrok. Úmysly o pokoji, a ne o zlu, abych vám dal budoucnost a naději*“ (Jeremjáš 29,11).

Připomeňme si jednu důležitou biblickou událost. Když byl Ježíš Janem pokřtěn v řece Jordánu, stalo se něco významného. „*Když byl Ježíš pokřtěn, vystoupil hned z vody. A hle, otevřela se mu nebesa a spatřil Ducha Božího, jak se*

stupuje jako holubice a přichází na něho. A hle, ozval se hlas z nebes, který říkal: „Toto je můj Syn, Milovaný, v němž jsem našel zalíbení““ (Matouš 3,16-17). Rád bych na tomto místě udělal krátkou odbočku a řekl, že tyto verše potvrzují existenci Boží trojice – Boha Otce, Boha Syna a Boha Ducha svatého. Jsou to však Otcova slova, která poutají mou pozornost. Ježíš do této chvíle během svého pozemského života nevykonal jediný zázrak. Neodkázal jedině kázání, nevyučoval zástupy. Neudělal nic z toho, co si ve spojitosti s jeho pozemskou službou obvykle vybavíme. Přesto o něm Otec prohlásil, že v něm „*našel zalíbení*“ – že je s ním spokojený. Jaký závěr z toho můžeme vyvodit? Ježíš byl až do této chvíle poslušný svého nebeského Otce. Jeho poslušnost nelemovaly mocné zázraky či obdiv zástupů. Máme-li to vyjádřit biblickou terminologií, Ježíš byl věrný. Stejným způsobem naplníme náš úkol i my. Náš Mistr s námi bude spokojený jen za jediného předpokladu – že mu budeme věrní. V den, kdy budeme vydávat počet, nebude řeč o „úspěšnosti“ naší služby na základě lidských měřítek. Ó, jak nepopsatelně krásné musí být slyšet ona slova: „*Výborně, dobrý a věrný služebníku!*“ (Matouš 25,21.23 – B21).

Duchovní království není řízené několika lidmi typu „superstar“, kteří přitahují veškerou pozornost sami na sebe. Boží církve bude dělat pokroky jedině díky obětem pokorných žen a mužů, kteří očekávají na Boha a chtějí slyšet jeho hlas. Jakmile tito lidé jednou ve svých srdcích rozpoznají, jaký úkol jim Bůh dává, zavřou všechna zadní vrátka a nikdy se nevrátí k věcem, které jsou snazší nebo příjemnější. Jeden skromný muž, kterého jsem potkal při několika příležitostech, před lety napsal jednoduchou píseň. (Upřímně řečeno, nebyl to žádný velký hudebník ani zpěvák a jeho píseň nebyla nikdy oficiálně publikována.) Nikdy jsem ale nezapomněl na slova jeho písně, která pro mne byla v různých situacích požehnáním, když jsem rozjímal nad dnem, kdy budu stát v Ježíšově slavné přítomnosti.

Slyšet, jak říká, „Výborně, můj služebníku věrný“, bude víc, než si zasloužím.

Slyšet, jak říká, „Výborně, můj služebníku věrný“, kolena se mi podlomí.

Slyšet, jak říká, „Výborně, můj služebníku věrný“, bude mzdou, již si nezasloužím.

Slyšet, jak říká, „Výborně, můj služebníku věrný“.

Životní lekce: Bůh mě miluje stejnou láskou, jakou miluje všechny své ostatní děti. Hlubokým výrazem jeho lásky je jedinečný plán, který pro můj život připravil. Budu-li bedlivě naslouchat jeho hlasu, budu-li citlivý na vedení jeho

Ducha, přinese každý můj den čest a slávu jeho vzácnému jménu. Můj duchovní úkol – ať už osobní nebo ten, jenž se projevuje prostřednictvím církve – nemusí být vždy viditelný a přinášet uznání druhých lidí. Pro toho, kdo si o všem vede věčné záznamy, však takové věci nejsou důležité. Správnou motivací k poslušnosti nemá být ani vidina budoucích odměn, ani strach z trestu. Tou je vroucí touha vrátet lásku, která k nám plyne z milosrdného srdce našeho nebeského Otce.

Někteří lidé se cítí být tlačeni k tomu, aby následovali Kristova přikázání. Avšak ti, kdo porozuměli úžasné Boží milosti, nenásledují Krista ze strachu nebo zákonnické povinnosti. Právě naopak – je pro ně radostí sloužit Kristu, připodobňovat se mu a kráčet po pozemské životní stezce, kterou pro ně ve své moudrosti připravil. Nikdy nedopusťte, aby se vaše požehnání změnilo v břemeno. Ježíš vám dal svůj pokoj!

V příští lekci budeme v našem studiu pokračovat a zaměříme se na téma „Vyznání jeho velvyslanců“.

Vzhlížejte k nebesům – Ježíš se brzy vrátí!

H. Maurice Lednicky

Dr. H. MAURICE LEDNICKY

je již padesát let ordinovaným služebníkem americké církve Assemblies of God. Je spisovatelem, evangelistou, pastorem, misionářem a bývalým prezidentem Centrální biblické vysoké školy ve Springfieldu, Missouri.

Článek je citací z knihy *KINGDOM LIVING* (Život v království) © 2013 Maurice Lednicky. Použito se svolením autora. Všechna práva vyhrazena.

ODLIŠNÍ – PŘESTO VŠAK SOUČÁST JEHO RODINY

Marcia Lednický

Během posledního půlstoletí jsem měla tu výsadu navštívit mnoho různých zemí a být vystavena řadě rozmanitých kultur. Každý národ světa je něčím jedinečný a existuje něco, co jej odlišuje od ostatních kultur. Před několika lety nás Duch svatý vedl k tomu, abychom pastorovali mezinárodní sbor v thajské metropoli Bangkoku. Díky našim předchozím zkušenostem ze služby v přibližně šedesáti zemích světa jsme se dokázali vcítit do myšlení téměř každé národnostní skupiny, která sbor navštěvovala. Během naší služby v tomto sboru nám bylo odměnou pomáhat lidem z mnoha geograficky i kulturně vzdálených národů s tím, aby lépe porozuměli a přijímali kultury odlišné od jejich vlastní.

Vybavuji si jednu událost z našich pravidelných setkání žen (nazvaných „Společenství radosti“). Na setkáních jsme vždy zažívaly nádherný čas radosti v Pánu a vzájemného povzbuzení ve víře. Jednoho dne jsme společně zpěvem uctívaly Boha, když uprostřed nás začal jednat Duch svatý. Jedna Afričanka se začala radovat způsobem specifickým pro její africkou kulturu. Protože jsem v Africe byla mnohokrát, rozuměla jsem jejím emocím a vroucímu zápalu, který při zpěvu a uctívání projevovala. Následně jsem se s ostatními sdílela o tom, jak nádherné bude, až se jednou u Božího trůnu shromáždí všechny národnostní a etnické skupiny z celého světa, aby společně chválily Pána. Těším se na tu krásnou harmonii pestrobarevného pěveckého sboru spojeného ve společném uctívání! Během naší služby v Thajsku nás velice bavilo pomáhat různým kulturním skupinám vzájemně si porozumět, přijímat jedni druhé a prokazovat si vzájemnou bratrsko-sesterskou lásku v Kristu.

Jako manželky pastorů máte spoustu krásných příležitostí ovlivňovat druhé lidi, aby se více podobali Kristu. Jednou z nich je láskyplně přijímat rozmanitost rodiny víry a svou vlastní vírou a životním stylem ukazovat lidem Boží srdce a vyučovat je principům Božího slova. Když se Ježíše ptali, jaké je největší přikázání, odpověděl: „Miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí.“ To je největší a první přikázání. Druhé je mu podobné: „Miluj svého bližního jako sebe samého.“ Na těchto dvou přikázáních spočívá celý Zákon a Proroci“ (Matouš 22,37-40).

Po vylití Ducha svatého o dni Letnic si mnoho lidí svůj pobyt v Jeruzalémě prodloužilo. Byly mezi nimi i řecky mluvící židovské vdovy, které pocházely z jiných měst a vesnic. Krátce po dni Letnic propukly mezi vdovami, o něž se první církve starala, zmatky. Řecky mluvící židovské vdovy si stěžovaly, že hebrejsky mluvící vdovy, žijící v Jeruzalémě, dostávají od církve větší příděly jídla (Skutky 6). Mohlo to mezi lidmi vyvolat velké rozbroje a stát v cestě rozmachu Božího díla. Apoštolové však použili Boží moudrost a svolali shromáždění všech věřících, aby vzniklou situaci společně prodiskutovali a modlili se za ni. Po mnoha modlitbách vybrali sedm vysoce respektovaných mužů, plných Ducha svatého a Boží moudrosti, kterým svěřili zodpovědnost za každodenní distribuci jídla (Skutky 6,2-7). Díky

tomu pominuly zmatky související s pestrostí mladé novozákonní církve a Boží zvěst se nepřestala šířit. Otevřené projevy předsudků často bývají jen důsledkem neochoty přijmout odlišnosti ostatních.

Vedoucí nesmí brát na lehkou váhu svou zodpovědnost. Když jednáte s lidmi různých kultur, rodinných zázemí nebo příjmových skupin, snadno se objeví složité problémy vyžadující řešení. V takových situacích je nejdůležitější zůstat plni Ducha, trávit čas na modlitbách a spoléhat na Boží moudrost. Ve skutečnosti je to zásadně důležité k tomu, aby se nepřestala šířit zvěst evangelia. Musíme si trvale dávat pozor na triky a lsti Božího nepřítele. Jestliže satanovi dovolíme, aby nás rozptýlil a namísto plnění věčného poslání daného Kristovu tělu strhl naši pozornost k řešení vnitřních konfliktů, dopřejeme mu velké vítězství.

Další biblický příklad popisuje desátá kapitola knihy Skutků. Římský důstojník Kornélius byl bohabojný člověk. Jednoho dne přijal na modlitbách vidění od Boha, který mu řekl, aby poslal své muže do Joppe a přivedl odtud muže jménem Šimon Petr. Petr se v tu chvíli také modlil a Bůh apoštola skrze sérii vidění vybídl k tomu, aby Kornéliovo pozvání přijal. V doprovodu šesti bratří z Joppe Petr vyrazil do Kornéliova domu. Ten shromáždil své příbuzné a blízké přátele a společně napjatě očekávali poselství od Pána. Petr otevřel ústa a řekl: „Opravdu nyní chápu, že Bůh nikomu nestrání... Ještě když Petr říkal tato slova, padl Duch svatý na všechny, kteří tu řeč slyšeli. A věřící ze Židů, kteří přišli s Petrem, byli ohromeni tím, že i na pohany byl vylit dar Ducha svatého“ (Skutky 10,34.44-45). Petr musel později jeruzalémským vedoucím vysvětlovat, proč vkročil do pohanského domu. Ti brzy pochopili, že příslušnost k židovské národnosti není nutným předpokladem k tomu, aby Bůh někoho spasil nebo naplnil Duchem svatým.

Boží slovo nás v tomto ohledu učí mnoha cenným lekcím.

1. Bible opakovaně říká, že každý projev předsudků a předpojatosti je zlý a nebiblický. Když znovu vzpomeneme naše roky služby v Bangkoku, vybavuje se mi, jak jsme často slyšeli mnohé škatulkovat lidi z ostatních národů a kultur. Zdá se, že předsudky existují po celém světě a kamkoliv vyrazíte, objevíte zaujatost lidí vůči příslušníkům jiných národů, kultur a etnických skupin.

Před mnoha lety jsme vedli tým mladých lidí na misijní cestě do Evropy. Když jsme se seznamovali s lidmi z jiných národů, kteří se k nám připojili, jeden mladík řekl: „Postavte mě do místnosti, kde bude tisíc lidí a jeden z nich bude Američan, a po chvíli ho určitě najdu.“ Zeptala jsem se ho, jak si tím může být tak jistý. „Protože Američani jsou strašně arogantní,“ řekl. Odpověděla jsem: „To je mi líto, že to tak cítíš. Já ale věřím, že Kristus dokáže proměnit život každého člověka na světě.“ Jsem přesvědčená, že když v životě člověka přebývá Boží Duch, projeví se to dokonce i na jeho vnějším vzhledu.

Jednou jsme brzy ráno přijížděli do USA po nesmírně dlouhém mezinárodním letu. Letěli jsme část předchozího dne a celou noc. Jistě si dokážete představit, jak jsme vypadali. Byli jsme unavení, naše oblečení bylo zmačkané atd. Jste v obraze. Když jsme jeli po eskalátoru k východu z letiště, všimli jsme si člověka, který stál nahoře a rozdával lidem evangelizační traktáty. Když jsme opustili jezdící schody, muž nám nepodal leták, ale ruku a s úsměvem řekl: „Je dobré vidět své sourozence v Kristu.“ Vůbec jsme toho bratra neznali. V životě jsme ho neviděli! Byli jsme s manželem vděční za to, že ačkoliv mělo naše vzeření daleko k dokonalosti, náš duch a výraz tváří vyzařoval Ducha, který je v nás. Když to shrnu, kultura, vzdělání, příslušnost k etnické nebo příjmové skupině, nic z toho nemá vliv na náš vztah s Kristem a jeho církví.

2. Opravdová biblická láska vyžaduje úsilí spojené s přijímáním lidí pocházejících z jiných národů, kteří se od nás odlišují. Upřímně řečeno, není vždy snadné zdržovat se kritických postojů vůči lidem, kteří se oblékají, chovají nebo mluví jinak než my. Vysvětlím to na vlastním příkladu. Pocházím z jižní části USA a po celý život jsem součástí její specifické „kultury“. Jižané obvykle bývají velice přátelští, otevření a přístupní k vzájemnému objímání a poplácávání. K pozdravům se známými a přáteli neodmyslitelně patří objetí a není nijak neobvyklé, když se lidé v průběhu rozhovoru vzájemně poplácávají po ramenou. Člověk pocházející ze severu USA je však obvykle rezervovanější. Jeho chování si jižan může vyložit jako nepřátelské a chladné. Nechci říct, že jedna z těchto kultur je lepší než ta druhá. Chci na tom pouze ukázat, že dokonce i v rámci téhož národa najdete rozdíly v kulturách spojených s jednotlivými jeho regiony. Pro manželku pastora, a pro každého křesťana, je proto důležité správně porozumět kulturnímu pozadí, z něhož daný člověk pochází, abychom ho mohli lépe poznat a přijímat takového, jaký je. Jiným příkladem kulturních odlišností je, že v oblasti USA, v níž jsem vyrůstala, se považovalo za neslušné, když děti a dospívající oslovovali dospělého člověka křestním jménem. Byli jsme vedeni k tomu přistupovat k dospělým s maximální zdvořilostí a oslovovat je „pane“ či „paní“, zatímco v jiných částech země bylo zvykem oslovovat je křestním jménem. Víím, že to vypadá jako drobnost, ale v některých státech jsem se musela hlídat, abych se vyvarovala soudů, když mě někdo – obzvláště dítě – oslovil křestním jménem. Musela jsem si uvědomit, že nejsou neslušní, a že jejich chování plyne z jejich kultury. Rozmanitost může s sebou občas nést velké výzvy. Jiným příkladem je, že v naší kultuře není slušné ptát se člověka na jeho věk, zatímco jinde se na to lidé bez okolků zeptají, podobně jako na další soukromé otázky. Odpusťte mi, prosím, že jsem použila své vlastní zkušenosti, ale doufám, že vám pomohou lépe porozumět tomu, jak se odlišné kulturní normy mohou stát problémem, a to dokonce i mezi věřícími. A tak, milé dámy, pamatujte na to, že abychom dokázaly všem lidem prokazovat stejnou milost a lásku jako Ježíš, potřebujeme porozumět osobní povaze každého člověka, jeho kulturnímu pozadí, národnosti a rodinnému zázemí.

3. Osobní preference a styly chování lidí **nesmí** být základem společenství mezi křesťany. Až se jednou shromáždíme u Ježíšových nohou, možná budeme překvapeni tím, na čem skutečně záleží a co není příliš

důležité. Kdykoliv začnou osobní preference určovat, co je správné a co chybné, a pohled Písma ustoupí do pozadí, začnou vznikat zmatky. Především to platí v oblasti volby hudebních stylů. O co jde ve skutečnosti? Zda naše uctívání přináší Bohu slávu a zda se pozornost lidí zaměřuje na člověka nebo skupinu, která chvály vede, nebo na nebeského Otce. Na našich cestách po různých zemích zažíváme nejrůznější styly uctívání. Jsem zvědavá, jak to bude jednou vypadat v nebi. Jestliže jste požehnaní tím, že máte ve vaší místní církvi hudebníky z různých národů a etnických skupin, pomáhejte ostatním porozumět tomu, že není správné soudit srdce lidí podle jejich stylu uctívání.

Milé dámy, zaměřujte se na to, že náš úžasný Pán a Spasitel může přijít každým okamžikem. Buďte si trvale vědomé toho, že nepřítel hledá každou příležitost, jak vnést do Božího lidu zmatky. Je však důležité pečlivě dodržovat principy a pravdy Božího slova. Jestliže je nějaká věc z hlediska určité kultury akceptovatelná, ale je v přímém rozporu s biblickými principy, musíme ji samozřejmě odmítnout a držet se učení inspirovaného Božího slova.

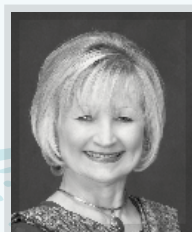
Jako křesťanství vedoucí si musíme připomínat, že zastáváme důležitou úlohu v budování Božího království. Díky naší viditelné službě nás členové našich společenství sledují. Pozorně si všímají našich reakcí v jednotlivých situacích. Sledují, jak se chováme k člověku, který přišel do sboru poprvé a vypadá „jinak“.

Povzbuzujte druhé k lásce k lidem. Povzbuzujte ženy, aby rozšiřovaly okruh svých přátel a investovaly do životů a potřeb lidí. Často se modlím: „Pane, miluj skrze mne ostatní lidi. Ať jsem tvou prodlouženou rukou ztracenému světu.“ Když budete ze své viditelné pozice vlivu duchovně vést lidi, budou vás následovat. Náš úžasný Pán nám každý den připravuje řadu příležitostí k tomu, abychom ho mohli reprezentovat v tomto světě a ukazovat lidem cestu k vítěznému životu radosti a pokoje.

Jak požehnaná výsada!

MARCIA LEDNICKY

je žádanou řečnicí na výjezdech, konferencích a seminářích pro ženy. Má jedinečnou schopnost propojovat výzvy každodenního života s biblickými pravdami. Její službu slova umocňuje její mimořádný řečnický talent, skrze nějž lidem předává Kristovu

Jednotlivá čísla v elektronické verzi si můžete stáhnout zde:

www.apostolskacirkev.cz

Cíl magazínu je nabídnout čtenářům zamyšlení nad aktuálními tématy současné letniční praktické teologie a obohatit tak jejich vlastní vnímání těchto témat. Máte-li zájem přečíst si časopis i v jiných jazykových verzích, využijte webovou stranu

www.enrichmentjournal.ag.org

Chcete-li nám sdělit podněty k české verzi, napište nám na emailovou adresu mplt@post.cz.

Tištěnou verzi možno objednat u vydavatelství Křesťanský život.

Kontakt: +420 558 761 571 | E-mail: krestanskyzivot@volny.cz

Služba Božího království v etnicky rozmanitém světě

PESTRÁ CÍRKEV

Jaro 2018 | Pátý ročník

Koordinátor české verze:
Bc. Radek Smetana, M.A.
Překlad:
Ing. Stanislav Hart, Marie Ribářská
Jazykové korektury:
Věra Dvořáková, Radek Smetana, Marie Ribářská
Grafické zpracování:
Dita Targoszová

Podněty a připomínky k časopisu
je možné zaslat na mpl@post.cz.

Vydává:
Apoštolská církev
Pod Červenkami 504
735 43 Albrechtice
tel: +420 321 720 457
email: ustredi.kolin@apostolskacirkev.cz
website: www.apostolskacirkev.cz

Wybrané články a některá grafická díla jsou přejaty z časopisu Enrichment Journal – © General Council of the Assemblies of God, USA.
Použito se svolením. Všechna práva vyhrazena. © Life Publishers International

Poznámka: Biblické verše jsou citovány z Českého studijního překladu, není-li uvedeno jinak.